

KPMG d.o.o. Beograd
Kraljice Natalije 11
11000 Beograd
Srbija

Tel.: +381 (0)11 20 50 500
Fax: +381 (0)11 20 50 550
www.kpmg.com/rs

Izveštaj nezavisnog revizora

AKCIONARIMA

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD

Izveštaj o konsolidovanim finansijskim izveštajima

Izvršili smo reviziju priloženih konsolidovanih finansijskih izveštaja ProCredit Bank a.d. Beograd (u daljem tekstu: „Banka“) koji se sastoje od konsolidovanog bilansa stanja na dan 31. decembar 2016. godine, konsolidovanog bilansa uspeha, konsolidovanog izveštaja o ostalom rezultatu, konsolidovanog izveštaja o promenama na kapitalu i konsolidovanog izveštaja o tokovima gotovine za godinu koja se završava na taj dan, kao i napomena, koje sadrže pregled osnovnih računovodstvenih politika i druge napomene.

Odgovornost rukovodstva za konsolidovane finansijske izveštaje

Rukovodstvo je odgovorno za sastavljanje i poštenu prezentaciju priloženih konsolidovanih finansijskih izveštaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja, i za uspostavljanje takvih internih kontrola za koje rukovodstvo utvrdi da su neophodne za pripremu konsolidovanih finansijskih izveštaja, koji ne sadrže materijalno značajne greške, nastale bilo zbog pronevere ili zbog grešaka u radu.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je da na osnovu izvršene revizije izrazimo mišljenje o priloženim konsolidovanim finansijskim izveštajima. Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji Republike Srbije, Odlukom o spoljnoj reviziji banaka i standardima revizije primenljivim u Republici Srbiji. Ovi standardi zahtevaju da se pridržavamo etičkih zahteva i da reviziju planiramo i obavimo na način koji nam omogućuje da steknemo razumni nivo uveravanja da finansijski izveštaji ne sadrže materijalno značajne greške.

Revizija obuhvata obavljanje procedura u cilju prikupljanja revizorskih dokaza o iznosima i obelodanjivanjima u finansijskim izveštajima. Izbor procedura zavisi od naše procene, uključujući i procenu rizika od materijalno značajnih grešaka u finansijskim izveštajima, nastalih bilo zbog pronevere ili zbog grešaka u radu. U proceni rizika uzimamo u obzir interne kontrole, koje su relevantne za sastavljanje i poštenu prezentaciju finansijskih izveštaja, sa ciljem kreiranja odgovarajućih revizorskih procedura, ali ne i za svrhe izražavanja mišljenja o efektivnosti primenjenih internih kontrola. Takođe, revizija obuhvata i ocenu adekvatnosti primenjenih računovodstvenih politika i opravdanosti značajnih procenjivanja, koje je rukovodstvo izvršilo, kao i ocenu opšte prezentacije finansijskih izveštaja.

Smatramo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući i pružaju osnov za izražavanje našeg mišljenja.

Mišljenje

Po našem mišljenju, konsolidovani finansijski izveštaji daju istinit i pošten pregled konsolidovanog finansijskog položaja Banke na dan 31. decembra 2016. godine, konsolidovanog rezultata njenog poslovanja i konsolidovanih tokova gotovine za godinu koja se završava na taj dan u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja.

Izveštaj o drugim zakonskim i regulatornim zahtevima

Banka je odgovorna za sastavljanje priloženog konsolidovanog godišnjeg izveštaja o poslovanju, u skladu sa zahtevom Zakona o računovodstvu Republike Srbije. Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o usklađenosti konsolidovanog godišnjeg izveštaja o poslovanju sa konsolidovanim finansijskim izveštajima za poslovnu 2016. godinu. U vezi sa tim, naši postupci se sprovode u skladu sa primenljivim revizorskim standardom – *Odgovornost revizora u vezi sa ostalim informacijama u dokumentima koji sadrže finansijske izveštaje koji su bili predmet revizije*, koji su ograničeni samo na ocenu usklađenosti godišnjeg izveštaja o poslovanju sa finansijskim izveštajima.

Po našem mišljenju, konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju je usklađen sa konsolidovanim finansijskim izveštajima koji su bili predmet revizije.

Beograd, 20. april 2017. godine

KPMG d.o.o. Beograd

Dušan Tomić
Ovlašćeni revizor

Konsolidovani bilans uspeha u periodu od 1. januara do 31. decembar 2016. godine

		(u hiljadama dinara)	
POZICIJA	Broj napomene	2016.	2015.
Prihodi od kamata	2.6, 4	4.912.893	5.732.998
Rashodi od kamata	2.6, 4	(1.034.802)	(1.379.535)
Neto prihod po osnovu kamata	4	3.878.091	4.353.463
Prihodi od naknada i provizija	2.7, 5	1.187.504	1.262.646
Rashodi naknada i provizija	2.7, 5	(201.904)	(183.026)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija	5	985.600	1.079.620
Neto dobitak po osnovu zaštite od rizika	2.20, 6	21.475	50.969
Neto dobitak po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	2.9.3, 7	47.408	-
Neto prihod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	8	176.171	81.717
Ostali poslovni prihodi	9	98.718	75.776
Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	2.9, 10	(68.233)	(4.473)
UKUPAN NETO POSLOVNI PRIHOD		5.139.230	5.637.072
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	11	(1.204.206)	(1.310.808)
Troškovi amortizacije	12	(321.547)	(293.674)
Ostali rashodi	13	(1.726.646)	(1.812.399)
DOBITAK PRE OPOREZIVANJA		1.886.831	2.220.191
Porez na dobitak	2.21, 14, 15	(286.351)	(357.735)
DOBITAK NAKON OPOREZIVANJA		1.600.480	1.862.456
Dobitak koji pripada matičnom entitetu		1.600.480	1.862.456
ZARADA PO AKCIJI (u dinarima)	2.22, 17	437	508

U Beogradu,

Dana 31. mart 2017. godine

 Igor Anić
 Član izvršnog odbora

 Svetlana Tolmačeva Dingarac
 Predsednik izvršnog odbora

Konsolidovani Izveštaj o ostalom rezultatu u periodu od 1. januara do 31. decembar 2016. godine

POZICIJA	Broj napomene	(u hiljadama dinara)	
		2016	2015
DOBITAK PERIODA		1.600.480	1.862.456
Ostali rezultat perioda			
<i>Komponente ostalog rezultata koje ne mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak:</i>			
Povećanje revalorizacionih rezervi po osnovu nekretnina	34	1.331	385
Aktuarski dobici		-	1.813
<i>Komponente ostalog rezultata koje mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak:</i>			
Pozitivni efekti promene fer vrednosti po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju		-	11.139
Gubitak po osnovu poreza koji se odnosi na ostali rezultat perioda	16	(200)	(1.998)
Ukupan pozitivan ostali rezultat perioda		1.131	11.339
UKUPAN POZITIVAN REZULTAT PERIODA		1.601.611	1.873.795
Ukupan pozitivan rezultat perioda koji pripada matičnom entitetu		1.601.611	1.873.795

U Beogradu,

Dana 31. mart 2017. godine

Igor Anić
Član izvršnog odbora

Svetlana Tolmačeva Dingarac
Predsednik izvršnog odbora

Konsolidovani Bilans stanja na dan 31. decembar 2016. godine

POZICIJA	Broj napomene	(u hiljadama dinara)	
		31.12.2016.	31.12.2015.
AKTIVA			
Gotovina i sredstva kod centralne banke	2.12, 18	10.281.913	10.083.641
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	2.9.3, 19	2.316	74.267
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	2.9, 20	3.491.874	3.971.236
Kredit i potraživanja od komitenata	2.9, 21	71.935.394	64.637.893
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	2.20, 22	20.102	2.855
Nematerijalna ulaganja	2.14, 23	285.461	291.358
Nekretnine, postrojenja i oprema	2.13, 24	2.701.265	2.807.365
Tekuća poreska sredstva		28.636	157
Ostala sredstva	25	475.607	479.336
UKUPNO AKTIVA		89.222.568	82.348.108
PASIVA			
OBAVEZE			
Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	2.20, 26	8.444	4.792
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	2.9, 27	21.708.484	14.635.741
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	2.9, 28	48.285.204	49.864.267
Subordinirane obaveze	2.9, 29	3.848.758	3.791.779
Rezervisanja	2.17, 30	102.163	97.233
Tekuće poreske obaveze	31	-	4.389
Odložene poreske obaveze	2.2132	38.696	57.339
Ostale obaveze	33	464.965	688.463
UKUPNO OBAVEZE		74.456.714	69.144.003
KAPITAL			
Aksijski kapital	2.22, 34	6.439.757	6.439.757
Dobitak	2.22, 34	6.068.252	4.452.622
Rezerve	2.22, 34	2.257.845	2.311.726
UKUPNO KAPITAL	2.22, 34	14.765.854	13.204.105
UKUPNO PASIVA		89.222.568	82.348.108

U Beogradu,

Dana 31. mart 2017. godine

 Igor Anić
 Član izvršnog odbora

 Svetlana Tolmačeva Dingarac
 Predsednik izvršnog odbora

Konsolidovani Izveštaj o tokovima gotovine u periodu od 1. januara do 31. decembra 2016. godine

POZICIJA	(u hiljadama dinara)	
	2016.	2015.
TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	6.414.209	7.554.335
Prilivi od kamata	5.095.805	5.602.217
Prilivi od naknada	1.202.046	1.376.777
Prilivi po osnovu ostalih poslovnih aktivnosti	116.358	575.341
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	(4.046.618)	(4.975.386)
Odlivi po osnovu kamata	(1.017.600)	(1.472.419)
Odlivi po osnovu naknada	(201.825)	(183.744)
Odlivi po osnovu bruto zarada, naknada zarada i drugih ličnih rashoda	(1.207.816)	(1.291.768)
Odlivi po osnovu poreza, doprinosa i drugih dažbina na teret prihoda	(249.442)	(169.321)
Odlivi po osnovu drugih troškova poslovanja	(1.369.935)	(1.858.134)
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre povećanja ili smanjenja u plasmanima i depozitima	2.367.591	2.578.949
Smanjenje plasmana i povećanje depozita i ostalih obaveza	5.188.357	6.011.417
Smanjenje finansijskih sredstava koja se inicijalno priznaju po fer vrednosti kroz bilans uspeha, finansijskih sredstava namenjenih trgovanju i ostalih hartija od vrednosti koje nisu namenjene investiranju	91.486	-
Smanjenje potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika i promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	4.228	-
Povećanje depozita i ostalih obaveza prema bankama, drugim finansijskim organizacijama, centralnoj banci i komitentima	5.088.991	6.011.417
Povećanje obaveza po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika i promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	3.652	-
Povećanje plasmana i smanjenje uzetih depozita i ostalih obaveza	(6.306.438)	(7.602.048)
Povećanje kredita i potraživanja od banaka, drugih finansijskih organizacija, centralne banke i komitenata	(6.306.438)	(7.602.048)
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre poreza na dobit	1.249.510	988.318
Plaćeni porez na dobit	(327.498)	(376.204)
Isplaćene dividende	-	(930.160)
Neto priliv/(odliv) gotovine iz poslovnih aktivnosti	922.012	(318.046)
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA		
Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja	31.411	28.980
Prilivi od prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	31.411	26.777
Ostali prilivi iz aktivnosti investiranja	-	2.203
Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	(620.420)	(729.357)
Odlivi za kupovinu nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	(620.420)	(729.357)
Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja	(589.009)	(700.377)
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA		
Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	81.089.276	65.974.689
Prilivi gotovine po osnovu subordiniranih obaveza	2.058.668	443.666
Prilivi po osnovu uzetih kredita	5.270.197	15.347.146
Ostali prilivi iz aktivnosti finansiranja	73.760.411	50.183.877
Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	(80.715.830)	(64.954.165)
Odlivi gotovine po osnovu subordiniranih obaveza	(2.001.436)	(422.964)
Odlivi gotovine po osnovu uzetih kredita	(4.946.077)	(14.289.050)
Ostali odlivi iz aktivnosti finansiranja	(73.768.317)	(50.242.151)

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD

Neto priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	373.446	1.020.524
SVEGA PRILIVI GOTOVINE	92.723.253	79.569.421
SVEGA ODLIVI GOTOVINE	(92.016.804)	(79.567.320)
NETO POVEĆANJE GOTOVINE	706.449	2.101
GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI NA POČETKU GODINE	5.799.197	5.662.840
POZITIVNE KURSNE RAZLIKE	11.277.490	26.443.645
NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE	11.859.464	26.309.389
GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI NA KRAJU PERIODA (Napomena 39)	5.923.672	5.799.197

U Beogradu,

Dana 31. mart 2017. godine

Igor Anić
Član izvršnog odbora

Svetlana Tolmačeva Dingarac
Predsednik izvršnog odbora

Konsolidovani Izveštaj o promenama na kapitalu u periodu od 1. januara do 31. decembra 2016. godine

OPIS	Akcijski i ostali kapital	Emisiona premija	Rezerve iz dobiti i ostale rezerve	Revalorizacione rezerve	Dobitak	Ukupno
Početno stanje na dan 1. januara 2015. godine	3.663.012	2.776.745	1.643.864	656.524	3.520.326	12.260.471
Ukupan pozitivan ostali rezultat perioda	-	-	-	11.338	-	11.338
Dobitak tekuće godine	-	-	-	-	1.862.456	1.862.456
Isplata dividendi	-	-	-	-	(930.160)	(930.160)
Ukupne transakcije sa vlasnicima	-	-	-	-	(930.160)	(930.160)
Stanje na dan 31. decembra 2015. godine	3.663.012	2.776.745	1.643.864	667.862	4.452.622	13.204.105
Početno stanje na dan 1. januara 2016. godine	3.663.012	2.776.745	1.643.864	667.862	4.452.622	13.204.105
Ukupan pozitivan ostali rezultat perioda	-	-	-	1.131	-	1.131
Dobitak tekuće godine	-	-	-	-	1.600.480	1.600.480
Prenos sa rezervi na rezultat usled ukidanja rezervi po osnovu aktuarskih dobitaka/gubitaka--povećanje/(smanjenje)	-	-	-	(15.150)	15.150	-
-Ostalo - smanjenje	-	-	-	(39.862)	-	(39.862)
Stanje na dan 31. decembra 2016. godine	3.663.012	2.776.745	1.643.864	613.981	6.068.252	14.765.854

U Beogradu,
Dana 31. mart 2017. godine

Igor Anić
Član izvršnog odbora

Svetlana Tolmačeva Dingarac
Predsednik izvršnog odbora

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD

Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2016. godine

(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD

NAPOMENE UZ KONSOLIDOVANE FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

ZA 2016. GODINU

Sadržaj

1. Opšte informacije.....	3
2. Osnove za sastavljanje i značajne računovodstvene politike	3
3. Upravljanje finansijskim rizicima.....	17
4. Prihodi i rashodi od kamata	48
5. Prihodi i rashodi od naknada i provizija	49
6. Neto dobitak po osnovu zaštite od rizika	49
7. Neto dobitak po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	49
8. Neto prihodi od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	50
9. Ostali poslovni prihodi	50
10. Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki.....	51
11. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi.....	51
12. Troškovi amortizacije	51
13. Ostali rashodi.....	52
14. Porez na dobitak	53
15. Dobitak/(Gubitak) po osnovu odloženih poreza	54
16. Gubitak po osnovu poreza koji se odnosi na ostali rezultat.....	54
17. Zarada po akciji	54
18. Gotovina i sredstva kod centralne banke	54
19. Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	55
20. Krediti i potraživanja od banka i drugih finansijskih organizacija	56
21. Krediti i potraživanja od komitenata.....	56
22. Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	58
23. Nematerijalna ulaganja.....	59
24. Nekretnine, postrojenja i oprema	60
25. Ostala sredstva.....	61
26. Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	62
27. Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	62
28. Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima.....	64
29. Subordinirane obaveze	65
30. Rezervisanja.....	66
31. Tekuće poreske obaveze	66
32. Odložene poreske obaveze	67
33. Ostale obaveze	68
34. Kapital.....	69
35. Potencijalne obaveze	70
36. Usaglašavanje potraživanja	71
37. Usaglašenost sa pokazateljima Narodne Banke Srbije	71
38. Odnosi sa povezanim stranama	72
39. Gotovina i gotovinski ekvivalenti	74
40. Događaji nakon dana bilansa stanja.....	74

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD

Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2016. godine

(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)

1. Opšte informacije

“ProCredit Bank” a.d. Beograd (u daljem tekstu: Banka) osnovana je Ugovorom o osnivanju “Micro Finance Bank” a.d. Beograd, zaključenim 31. marta 2001. godine između 5 osnivača – inostranih finansijskih institucija.

Banka je dobila dozvolu za rad Rešenjem Narodne banke Jugoslavije broj G.538 od 5. aprila 2001. godine. Banka je stekla svojstvo pravnog lica upisom u sudski registar Privrednog suda u Beogradu pod brojem V Fi-3571-01 od 9. aprila 2001. godine (registarski uložak 3-135-00).

U skladu sa Zakonom o bankama, Ugovorom o osnivanju i Statutom, Banka je registrovana za obavljanje sledećih poslova:

- primanje svih vrsta novčanih depozita,
- davanje i uzimanje svih vrsta kredita,
- deviznim, devizno-valutnim, i menjačkim poslovima,
- izdavanjem hartija od vrednosti i novčanih kartica,
- čuvanjem sredstava i hartija od vrednosti i upravljanjem njima,
- kupovinom i prodajom hartija od vrednosti,
- izdavanjem jemstva, garancija, avala i drugih oblika jemstva,
- poslovima platnog prometa,
- posredovanje u trgovini hartijama od vrednosti,
- kupovanje i naplata potraživanja, kao i pružanje drugih finansijskih usluga.

Rešenjem Narodne banke Jugoslavije br. 85/2001 od 10. aprila 2001. godine Banka je dobila dozvolu za obavljanje platnog prometa i kreditnih poslova sa inostranstvom (“veliko ovlašćenje”).

U 2003. godini, Micro Finance Banka a.d. Beograd je promenila naziv u ProCredit Bank a.d. Beograd. Promena naziva je upisana u registar Trgovinskog suda u Beogradu 12. septembra 2003. godine pod brojem XVI-Fi-8824/03.

Banka je član ProCredit grupe, ProCredit Holding AG & CO KGaA je vlasnik 100% kapitala Banke i ujedno krajnji matični entitet ProCredit grupe.

Banka poslovanje obavlja u svom sedištu u Beogradu u ulici Milutina Milankovića 17 i u 9 filijala – 2 u Beogradu, 2 u Novom Sadu, Kragujevcu, Nišu, Subotici, Pančevu i Čačku; 40 poslovnica od kojih 10 u Beogradu, 4 u Novom Sadu, 2 u Kragujevcu, 2 u Nišu, i po jedna u Loznici, Obrenovcu, Požarevcu, Valjevu, Staroj Pazovi, Jagodini, Kraljevu, Kikindi, Bečeju, Mladenovcu, Sremskoj Mitrovici, Kruševcu, Leskovcu, Vršcu, Užice, Somboru, Zrenjaninu, Šapcu, Smederevu, Pančevu, Čačku i Subotici.

Banka je osnovala ProCredit Leasing d.o.o. Beograd koji je registrovan kod Agencije za privredne registre u Beogradu pod registarskim brojem 1973/2005 od 17. februara 2005. godine. Banka je 100% vlasnik preduzeća ProCredit Leasing d.o.o. Beograd (u daljem tekstu „Lizing“). Banka i ProCredit Leasing čine Grupu. Grupa je na dan 31. decembra 2016. godine imala 546 zaposlenih (31. decembra 2015. godine – 647 zaposlenih). Poreski identifikacioni broj Banke je 100000215. Poreski identifikacioni broj Lizinga je: 103723748.

2. Osnove za sastavljanje i značajne računovodstvene politike

Osnovne računovodstvene politike primenjene za sastavljanje konsolidovanih finansijskih izveštaja navedene su u daljem tekstu. Ove politike su dosledno primenjene na sve prikazane godine, osim ako nije drugačije naznačeno.

2.1. Osnova za sastavljanje konsolidovanih finansijskih izveštaja i koncept nastavka poslovanja

Osnovne računovodstvene politike primenjene za sastavljanje konsolidovanih finansijskih izveštaja navedene su u daljem tekstu. Ove politike su dosledno primenjene na sve prikazane godine, osim ako nije drugačije naznačeno.

a) Osnova za sastavljanje konsolidovanih finansijskih izveštaja

Grupa obuhvata matično pravno lice sa svojim zavisnim pravnim licem. Zavisno pravno lice je pod kontrolom matičnog pravnog lica. Kontrola postoji ako matično pravno lice ima moć, neposrednu ili posrednu, da upravlja finansijskom i poslovnom politikom privrednog društva u cilju ostvarivanja koristi od njegove delatnosti. Matično pravno lice ili njegovo zavisno pravno lice može biti investitor u pridruženo pravno lice ili u zajednički kontrolisano pravno lice.

Ovi konsolidovani finansijski izveštaji sastavljeni za godinu koja se završava 31. decembra 2016. godine obuhvataju aktivnosti matičnog pravnog lica ProCredit Bank a.d. Beograd i ProCredit Leasing d.o.o. Beograd koji je u 100% vlasništvu Banke.

Konsolidovani finansijski izveštaji Grupe (u daljem tekstu: finansijski izveštaji) za 2016. godinu sastavljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja.

Standardi i tumačenja koja su prvi put u primeni u tekućem periodu:

- MSFI 14 Regulatorni računi (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine);
- Dopune MSFI 11 Zajednički aranžmani – Računovodstveno tretiranje sticanja učešća u zajedničkoj operaciji koja čini izveštavanje se vrši u skladu sa MSFI 3 (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine);
- Dopune MRS 16 Nekretnine, postrojenja i oprema i MRS 38 Nematerijalna imovina – Razjašnjenje prihvatljivih metoda obračuna amortizacije (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine);
- Dopune MSFI 10 Konsolidovani finansijski izveštaji, MSFI 12 Obelodanjivanja u učešćima u drugim entitetima i MRS 28 Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate - Prodaja imovine ili njenog dela između Investitora i pridruženog entiteta ili zajedničkog poduhvata (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine);
- Ciklus godišnjeg unapređenja standarda (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2016. godine);
- Dopune MRS 27 „Pojedinačni finansijski izveštaji” – Metod udela u pojedinačnim finansijskim izveštajima (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine).
- Dopune MRS 1 – Inicijativa za obelodanjivanje (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine);
- Dopune MRS 16 i MRS 41 Poljoprivreda – Višegodišnji zasadi (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine).

Rukovodstvo Grupe je razmatralo uticaj navedenih standarda i tumačenja na finansijske izveštaje Grupe i smatra da njihovo usvajanje nema materijalno značajne efekte na finansijske izveštaje Grupe u periodu njihove početne primene.

U trenutku sastavljanja priloženih finansijskih izveštaja, objavljeni su sledeći standardi i tumačenja koji su primenljivi u narednom periodu:

- MSFI 9 Finansijski instrumenti (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine);

U skladu sa MSFI 9, finansijska sredstva će se klasifikovati u jednu od dve navedene kategorije prilikom početnog priznavanja: finansijska sredstva vrednovana po amortizovanom trošku ili finansijska sredstva vrednovana po fer vrednosti. Finansijsko sredstvo će se priznavati po amortizovanom trošku ako sledeća dva kriterijuma budu zadovoljena: sredstva se odnose na poslovni model čiji je cilj da se naplaćuju ugovoreni novčani tokovi i ugovoreni uslovi pružaju osnov za naplatu na određene datume novčanih tokova koji su isključivo naplata glavnice i kamate na preostalu glavnici. Sva ostala sredstva će se vrednovati po fer vrednosti. Dobici i gubici po osnovu vrednovanja finansijskih sredstava po fer vrednosti će se priznavati u bilansu uspeha, izuzev za ulaganja u instrumente kapitala sa kojima se ne trguje, gde MSFI 9 dopušta, pri inicijalnom priznavanju, kasnije nepromenljivi izbor da se sve promene fer vrednosti priznaju u okviru ostalih dobitaka i gubitaka u izveštaju o ukupnom rezultatu. Iznos koji tako bude priznat u okviru izveštaja o ukupnom rezultatu neće moći kasnije da se prizna u bilansu uspeha.

MSFI 9 zahteva primenu modela očekivanih kreditnih gubitaka za razliku od modela nastalih kreditnih gubitaka prema MRS 39. Model podrazumeva pristup koji se sastoji iz tri „faze“, zavisno od promene stepena kreditnog rizika od momenta inicijalnog priznavanja sredstva. Model zahteva da subjekat računovodstveno iskaže neposredni gubitak, koji je jednak očekivanom gubitku tokom perioda od 12 meseci, u momentu inicijalnog priznavanja finansijskog sredstva kod kojih nije došlo do umanjenja vrednosti po osnovu kreditnog rizika. Ukoliko postoji materijalno značajno povećanje kreditnog rizika, umanjenje vrednosti se odmerava primenom Modela očekivanih kreditnih gubitaka tokom perioda trajanja sredstva, ne primenom Modela očekivanih gubitaka tokom perioda od 12 meseci.

U cilju pripreme za primenu MSFI 9, Grupa je prikupila istorijske podatke potrebne za modeliranje ključnih parametara neophodnih za obračun očekivanih gubitaka: PD (verovatnoća statusa neizmirenja obaveza), EAD (izloženost u trenutku statusa neizmirenja obaveza) i LGD (iznos očekivanog gubitka u trenutku kada klijent dođe u status neizmirenja obaveza). Grupa je razvila indikatore neophodne za praćenje stepena kreditnog rizika na osnovu kojih će segmentisati portfolio radi primene različitih modela obezvređenja.

U cilju pune primene MSFI 9 Grupa planira da nastavi usklađivanje procesa upravljanja kreditnim rizikom, poboljšanje kvaliteta podataka, kao i razvijanje IT infrastrukturnih projekata.

- Izmene i dopune MRS 7 – Inicijativa za obelodanjivanje (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2017. godine);
- Izmene i dopune MRS 12 Porezi na dobitak (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2017. godine);
- Ciklus godišnjeg unapređenja MSFI 2014. - 2016. – Izmene i dopune MSFI 12 Obelodanjivanje o učešćima u drugim entitetima (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2017. godine);
- Primena MSFI 9 Finansijski instrumenti u sklopu MSFI 4 Ugovori o osiguranju (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine);
- Ciklus godišnjeg unapređenja MSFI 2014. - 2016. – Izmene i dopune MSFI 1 Prva primena MSFI i MRS 28 Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine);
- IFRIC 22 tumačenja – Devizno poslovanje i razmatranje unapređenja (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine);
- Dopune MRS 40 - Transferi investicionih nekretnina (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine);
- MSFI 15 Prihodi iz ugovora sa kupcima (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine);
- Izmene i dopune MSFI 2 Plaćanje akcijama – Odmeravanje transakcija plaćanja akcijama (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine)
- MSFI 16 Lizing (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine).

Rukovodstvo Grupe trenutno razmatra uticaj navedenih standarda i tumačenja na finansijske izveštaje Grupe, kao i datum njihovog stupanja na snagu.

Priloženi finansijski izveštaji su sastavljeni u skladu sa konceptom istorijskog troška, izuzev nekretnina, derivata i finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju, koji su vrednovani po fer vrednosti.

Sastavljanje finansijskih izveštaja u skladu sa MSFI zahteva upotrebu određenih kritičkih računovodstvenih procena. Takođe zahteva od menadžmenta da iskoristi svoj sud u procesu primene računovodstvenih politika. Iako se procene baziraju na najboljim saznanjima rukovodstva o tekućim događajima i aktivnostima, stvarni rezultati se mogu razlikovati od tih procena. Oblasti koje uključuju viši nivo prosuđivanja ili kompleksnosti, ili oblasti gde su pretpostavke i procene značajne za finansijske izveštaje prikazane su u Napomeni 2.3.

2.2. Uporedni podaci

Računovodstvene politike i procene koje se tiču priznavanja i vrednovanja sredstava i obaveza, korišćene prilikom sastavljanja ovih finansijskih izveštaja su konzistentne sa računovodstvenim politikama i procenama primenjenim u sastavljanju godišnjih finansijskih izveštaja Grupe za 2015. godinu.

2.3. Ključne računovodstvene procene i prosuđivanja

Grupa vrši procene i pretpostavke koje utiču na iznose sredstava i obaveza u finansijskim izveštajima za sledeću finansijsku godinu. Procene i mišljenja se neprekidno evaluiraju i zasnivaju se na istorijskom iskustvu i drugim faktorima, uključujući očekivanja budućih događaja za koja se smatra da su razumna u datim okolnostima.

a) Rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki

Grupa najmanje na mesečnoj bazi revidira svoje kreditne portfolije radi procene obezvređenja. Pri utvrđivanju da li bi rashodi po osnovu obezvređenja trebalo da se evidentiraju u bilansu uspeha, Grupa donosi sud da li postoje bilo kakvi dostupni podaci koji ukazuju na to da postoji merljivo smanjenje procenjenih budućih tokova gotovine od nekog portfolija kredita pre nego što to smanjenje bude moglo da se identifikuje sa pojedinačnim kreditom u tom portfoliju. Ovi dokazi mogu da uključuje dostupne podatke koji ukazuju na to da je nastala nepovoljna promena u statusu zajmoprimca u Grupi u pogledu plaćanja ili nacionalnim/lokalnim ekonomskim uslovima koji su u korelaciji sa neizvršenjima obaveza po osnovu sredstava u Grupi. Kada planira buduće tokove gotovine rukovodstvo planira procene zasnovane na istorijskom iskustvu sa gubicima po sredstvima sa karakteristikama kreditnog rizika i objektivnim dokazima obezvređenja koji su slični karakteristikama sredstva u portfoliju. Metodologija i pretpostavke koje se koriste za procenjivanje iznosa i rasporeda budućih tokova gotovine redovno se revidiraju radi smanjenja svih razlika između procena gubitka i stvarnog iskustva sa gubitkom.

b) Rezervisanja

Rezervisanja su, u velikoj meri, stvar prosuđivanja, posebno kad su u pitanju sudski sporovi. Grupa procenjuje verovatnoću nastanka nepovoljnog događaja koji je rezultat prošlog događaja, i ako je procenjeno da će događaj nastati sa više od pedeset procenata verovatnoće, Grupa vrši rezervisanje ukupnog iznosa obaveze. Grupa primenjuje princip konzervativnosti u procenama, ali zbog visokog stepena neizvesnosti, u nekim slučajevima, procena može da odstupa od konačnog ishoda spora. Metodologija obračuna rezervisanja za pravne rizike opisana je u tački 2.17.

c) Porez na dobitak

Porez na dobitak predstavlja iznos plaćen poreskim organima na osnovu zakona Republike Srbije. Članice Grupe Poreskoj Upravi podnose odvojene poreske prijave. Utvrđivanje poreske obaveze zahteva primenu određenih procena. U situaciji kada je finalna poreska obaveza različita od inicijalno priznate poreske obaveze, navedena razlika utiče na poresku obavezu perioda u kome je razlika utvrđena.

d) Fer vrednost finansijskih sredstava i obaveza

Fer vrednost investicija kotiranih na aktivnim tržištima zasniva se na tekućim cenama ponude (finansijska sredstva) ili tražnje (finansijske obaveze). Ukoliko tržište nekog finansijskog sredstva nije aktivno, Grupa utvrđuje fer vrednost tehnikama procene. To uključuje primenu nedavnih transakcija između nezavisnih strana, analizu diskontovanih novčanih tokova i druge tehnike procene koje koriste učesnici na tržištu. Modeli procene odslikavaju trenutno stanje na tržištu na datum merenja i ne moraju predstavljati uslove na tržištu pre ili posle datuma merenja. Za period bilansa uspeha, rukovodstvo Banke i Lizinga je revidiralo modele kako bi se postaralo da na odgovarajući način odslikavaju tekuće tržišne uslove, uključujući relativnu likvidnost tržišta i kamatne marže.

e) Koristan vek trajanja nematerijalnih ulaganja i nekretnina, postrojenja i opreme

Određivanje korisnog veka trajanja nematerijalnih ulaganja i nekretnina, postrojenja i opreme („osnovna sredstva“) se zasniva na prethodnom iskustvu sa sličnim sredstvima, tehničkom razvoju i promenama na koji utiče veliki broj ekonomskih ili industrijskih faktora. Adekvatnost određenog korisnog veka trajanja se preispituje na godišnjem nivou ili kada god postoji indikacija da je došlo do značajne promene faktora koji su predstavljali osnov za korišćenje korisnog veka trajanja.

f) Otpremnine prilikom odlaska u penziju

Troškovi utvrđenih naknada zaposlenima prilikom odlaska u penziju nakon ispunjenja zakonskih uslova, utvrđuju se primenom aktuarske procene. Aktuarska procena uključuje procenu diskontne stope, budućih kretanja zarada, stope mortaliteta i fluktuacije zaposlenih.

2.4. Koncept nastavka poslovanja

Konsolidovani finansijski izveštaji su sastavljeni u skladu sa konceptom nastavka poslovanja, koji podrazumeva da će Grupa nastaviti da posluje u neograničenom periodu u predvidivoj budućnosti.

2.5. Funkcionalna i valuta prikazivanja

Stavke uključene u finansijske izveštaje Grupe prikazuju se korišćenjem valute primarnog privrednog okruženja u kom Grupa posluje („funkcionalna valuta“). Finansijski izveštaji su prikazani u dinarima (RSD) koji predstavljaju funkcionalnu i valutu prikazivanja.

Poslovne promene nastale u stranoj valuti su preračunate u dinare po srednjem kursu utvrđenom na Međubankarskom tržištu deviza, koji je važio na dan poslovne promene.

Sredstva i obaveze iskazani u stranoj valuti na dan bilansa stanja, kao i one u koje je ugrađena valutna klauzula, preračunati su u dinare po srednjem kursu utvrđenom na Međubankarskom tržištu deviza koji je važio na taj dan.

Pozitivne i negativne kursne razlike nastale prilikom poslovnih transakcija u stranoj valuti i prilikom preračuna pozicija bilansa stanja iskazanih u stranoj valuti knjižene su u korist ili na teret bilansa uspeha kao neto prihodi/rashodi od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule.

Kursevi najznačajnijih valuta koji su korišćeni prilikom preračuna pozicija bilansa stanja iskazanih u stranoj valuti, utvrđeni od strane Narodne banke Srbije, bili su sledeći:

U RSD	31.12.2016.	31.12.2015.
USD	117.1353	111.2468
EUR	123.4723	121.6261
CHF	114.8473	112.5230

2.6. Prihodi i rashodi od kamata

Prihodi i rashodi od kamata za sve finansijske instrumente koji nose kamatu, osim finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju ili su određeni po fer vrednost kroz bilans uspeha se priznaju u okviru 'prihoda od kamata' i 'rashoda od kamata' u bilansu uspeha koristeći metod efektivne kamatne stope. Metod efektivne kamatne stope je metod koji računa troškove otplate finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza kao i troškove dodeljivanja kamatnih prihoda ili kamatnih troškova u određenom periodu. Efektivna kamatna stopa je stopa koja tačno diskontuje procenjena buduća plaćanja ili primanja kroz očekivani životni vek finansijskog instrumenta ili, kada je to prikladno, u kraćem vremenskom periodu na neto knjigovodstvenu vrednost finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza, odnosno kada nije moguće pouzdano proceniti tokove gotovine ili očekivano trajanje finansijskog instrumenta, koriste se ugovorni tokovi gotovine tokom celog ugovorenog perioda finansijskog instrumenta. Kada se računa efektivna kamatna stopa, Grupa procenjuje tokove gotovine uzimajući u obzir sve ugovorene uslove finansijskog instrumenta (na primer, mogućnost plaćanja unapred) ali ne uzima u obzir buduće kreditne gubitke. Kalkulacija uključuje sve naknade i iznose plaćene ili primljene između dve ugovorne strane koje su sastavni deo efektivne kamatne stope, troškove transakcija i sve druge premije ili diskonte.

Naknade po osnovu odobrenih kredita se razgraničavaju i amortizuju kao prihod od kamata na proporcionalnoj osnovi tokom perioda trajanja kredita. Proporcionalno razgraničavanje naknada se ne razlikuje materijalno od primene metode efektivne kamatne stope. Naknade po osnovu odobrenih kredita prikazane su u okviru pozicije Prihoda od kamata.

Nakon identifikacije objektivnih dokaza obezvređenja (Napomena 3.1) i priznavanja umanjenja vrednosti, prihod od kamata na ova potraživanja obračunava se primenom efektivne kamatne stope na neto osnovicu, odnosno korišćenjem kamatne stope koja se koristila za diskontovanje budućih tokova gotovine u svrhu odmeravanja gubitaka od umanjenja vrednosti.

Grupa nastavlja obračun zatezne kamate nakon obezvređenja plasmana u svrhu evidencije ukupnog potraživanja po osnovu kamata, ali ovako obračunata kamata ne utiče na prihode od kamata već se samo evidentira u vanbilansnoj evidenciji Grupe.

2.7. Prihodi i rashodi od naknada i provizija

Prihodi i rashodi od naknada i provizija se priznaju u momentu nastanka usluge, a po načelu uzročnosti prihoda i rashoda na obračunskoj osnovi. Ostale naknade i provizije uglavnom nastaju po osnovu izvršenih usluga platnog prometa, izdavanja garancija i akreditiva, kao i drugih usluga.

2.8. Prihodi od dividendi

Dividende se priznaju u bilansu uspeha kada se ustanovi pravo da se dividenda primi.

2.9. Finansijska sredstva i obaveze

• Klasifikacija

Grupa klasifikuje svoja finansijska sredstva u sledeće kategorije: krediti i potraživanja, finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha, finansijska sredstva raspoloživa za prodaju i finansijska sredstva koja se drže do dospeća. Klasifikacija zavisi od svrhe za koju su finansijska sredstva pribavljena. Grupa vrši klasifikaciju svojih finansijskih plasmana u momentu inicijalnog priznavanja.

Grupa klasifikuje finansijske obaveze kao obaveze koje se mere po amortizovanoj vrednosti ili kao obaveze namenjene trgovanju.

• Inicijalno priznavanje

Finansijska sredstva i obaveze se inicijalno priznaju po fer vrednosti uvećanoj za transakcione troškove za sva finansijska sredstva ili obaveze koja se ne vode po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

Finansijska sredstva i obaveze se evidentiraju u bilansu stanja Grupe, od momenta kada se Grupa ugovornim obavezama vezala za instrument. Kupovina ili prodaja finansijskih sredstava priznaje se primenom obračuna na datum poravnanja, odnosno na datum kada je sredstvo isporučeno drugoj strani.

- ***Naknadno merenje***

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju i finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha se nakon inicijalnog priznavanja iskazuju po fer vrednosti.

Fer vrednosti finansijskih sredstava koja se kotiraju na berzi zasniva se na tekućim cenama ponude. Ukoliko tržište nekog finansijskog sredstva (i tržište finansijskih sredstava koja se ne kotiraju na berzi) nije aktivno, Grupa utvrđuje fer vrednost tehnikama procene. To uključuje primenu nedavnih transakcija između nezavisnih strana, pozivanje na druge instrumente koji su suštinski isti, analizu diskontovanih novčanih tokova i opciju modela formiranja cena maksimalnim korišćenjem informacija sa tržišta.

Finansijske obaveze se nakon početnog priznavanja vrednuju po amortizovanoj vrednosti primenom metoda efektivne kamatne stope.

- ***Prestanak priznavanja***

Grupa prestaje da priznaje finansijsko sredstvo kada su ugovorena prava na tokove gotovine datog finansijskog sredstva istekla ili kada Grupa prenese finansijsko sredstvo transakcijom u kojoj se na kupca prenose suštinski svi rizici i koristi vlasništva nad sredstvom ili u kojoj ni ne prenosi ni ne zadržava rizike i koristi proizašle iz vlasništva, ali ne zadržava kontrolu nad finansijskim sredstvom.

Po prestanku priznavanja finansijskog sredstva, razlika između knjigovodstvene vrednosti sredstva i zbira primljene naknade i eventualnih kumulativnih dobitaka ili gubitaka koji su prethodno bili priznati u okviru ostalog ukupnog rezultata priznaje se u bilansu uspeha.

Grupa prestaje da priznaje finansijsku obavezu kada je ugovorna obaveza izmirena, ukinuta ili istekla.

- ***Umanjenje vrednosti finansijskih sredstava***

Grupa procenjuje na svaki izveštajni datum da li postoji objektivan dokaz da je finansijsko sredstvo ili grupa finansijskih sredstava obezvređena. Finansijsko sredstvo ili grupa finansijskih sredstava je obezvređena i gubici pri obezvređenju se priznaju samo ako postoji objektivan dokaz o obezvređenju kao rezultat jednog ili više događaja koji su nastali nakon početnog procenjivanja sredstva (slučaj gubitak) i kada slučaj gubitka utiče na procenjene buduće novčane tokove finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava koji mogu biti pouzdano procenjeni.

Kriterijumi koje Grupa koristi da odredi da li postoji objektivan dokaz o obezvređenju uključuju:

- Značajni finansijski problemi emitenta ili dužnika
- Kršenje ugovornih obaveza, kao što je kašnjenje u plaćanju ugovorene otplate glavnice ili kamate
- Ako Grupa učini zajmoprimcu iz ekonomskih ili pravnih razloga koji se odnose na finansijske probleme zajmoprimca, ustupak koji zajmodavac inače ne bi razmatrao
- Ako postaje verovatno da će zajmoprimac pasti pod stečaj ili biti podvrgnut drugoj finansijskoj reorganizaciji
- Nestanak aktivnog tržišta za to finansijsko sredstvo zbog finansijskih problema
- Dostupni podaci koji ukazuju da postoji merljivo smanjenje procenjenih budućih tokova gotovine od neke grupe finansijskih sredstava od početnog priznavanja tih sredstava, iako se to smanjenje još ne može povezati sa pojedinačnim finansijskim sredstvima u toj grupi, uključujući nepovoljne promene u statusu zajmoprimca u grupi u pogledu plaćanja ili nacionalne ili lokalne ekonomske uslove koji su u korelaciji sa neizvršenjima obaveza po osnovu sredstava u Banci ili Lizingu.

Grupa prvo procenjuje da li postoji objektivan dokaz o obezvređenju za pojedinačno finansijsko sredstvo koje je pojedinačno značajno, i pojedinačno ili grupno za finansijska sredstva koja nisu pojedinačno značajna. Ako Grupa utvrdi da ne postoji objektivan dokaz o obezvređenju pojedinačno za finansijsko sredstvo, bilo da je značajno ili ne, uključuje sredstvo u grupu finansijskih sredstava sa sličnim karakteristikama kreditnog rizika i grupno ih procenjuje za obezvređenje. Sredstva koja se pojedinačno procenjuju za obezvređenje i za koja se gubitak pri obezvređenju priznaje ili nastavlja da se priznaje, nisu uključena u grupno procenjivanje obezvređenja. Individualna procena obezvređenja je tehnika utvrđivanja potencijalnog gubitka za izloženosti koje se smatraju pojedinačno značajnim.

Iznos gubitka je odmeren kao razlika između knjigovodstvene vrednosti sredstava i sadašnje vrednosti procenjenih budućih novčanih tokova (isključujući buduće kreditne gubitke koji nisu nastali), diskontovanih po prvobitnoj efektivnoj kamatnoj stopi za to finansijsko sredstvo. Iznos knjigovodstvene vrednosti sredstava se smanjuje upotrebom računa ispravke vrednosti i iznos gubitka se priznaje u bilansu uspeha. Ako kredit ili ulaganje koje se drži do dospeća ima varijabilnu kamatnu stopu, diskontna stopa za odmeravanje bilo kog gubitka zbog obezvređenja je tekuća efektivna kamatna stopa određena prema ugovoru.

Za potrebe grupne procene obezvređenja, finansijska sredstva se grupišu na osnovu sličnih karakteristika kreditnog rizika (tj. na bazi procesa klasifikacije od strane banke koji uzima u obzir vrstu sredstva, delatnost, geografsku lokaciju, vrstu instrumenta obezbeđenja, status dospelih a nenaplaćenih potraživanja i druge relevantne faktore). Ove karakteristike su relevantne za procenu budućih novčanih tokova za grupe takvih sredstava koja ukazuju na sposobnost poverioca da plati sve iznose u skladu sa ugovorenim uslovima sredstva koje se procenjuje.

Budući novčani tokovi u grupi finansijskih sredstava koja se grupno procenjuju za obezvređivanje su procenjeni na bazi ugovorenih novčanih tokova sredstava u Grupi, istorijskog iskustva u ostvarivanju gubitaka za sredstva sa karakteristikama kreditnog rizika koje ima Grupa kada su u pitanju nerestrukturirana potraživanja i Procredit Grupe kada su u pitanju restrukturirana potraživanja i vanbilansne izloženosti. Iskustvo u ostvarivanju gubitaka je prilagođeno na bazi tekućih podataka koji se mogu uočiti da bi odrazilo efekte tekućeg stanja koje nije uticalo na period u kojem je iskustvo u ostvarivanju gubitaka stečeno i da bi otklonilo efekte uslova u prethodnom periodu koji trenutno ne postoje.

Kada je kredit nenaplativ, umanjenoje vrednosti se radi preko računa ispravke vrednosti za obezvređenje kredita. Takvim kreditima se umanjuje vrednost nakon što se završe sve neophodne procedure i utvrdi iznos gubitka.

Ako se u narednom periodu iznos gubitka zbog obezvređenja smanji i smanjenje se može objektivno povezati sa bilo kojim događajem nakon što je obezvređenje priznato (kao što je poboljšanje dužnikovog kreditnog rejtinga), prethodno priznati gubitak zbog obezvređenja se koriguje promenama na računu ispravke vrednosti. Iznos korekcije se priznaje u bilansu uspeha kao prihod po osnovu umanjenja obezvređenja finansijskih sredstava.

2.9.1 Krediti i potraživanja

Kredit i potraživanja su nederivativna finansijska sredstva sa fiksnim ili odredivim isplatama koja nisu kotirana na aktivnom tržištu.

Svi krediti i potraživanja se inicijalno priznaju po fer vrednosti. Svi krediti i pozajmice priznaju se kada se sredstva prenesu korisniku. Nakon inicijalnog priznavanja, naknadna odmeravanja se vrše po amortizovanoj vrednosti korišćenjem ugovorene kamatne stope, umanjenoj za ispravku vrednosti po osnovu obezvređenja i direktno umanjenoje vrednosti. Amortizovana vrednost se izračunava uzimanjem u obzir svih troškova odobravanja kredita kao i svih popusta ili premija u vezi sa izmirenjem obaveza.

2.9.2 Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha

Ova kategorija uključuje dve potkategorije finansijskih sredstava: ona koja se drže radi trgovanja i ona koja se vode po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

Finansijska sredstva namenjena trgovanju se klasifikuju u ovu kategoriju ako su pribavljena radi prodaje ili ponovne kupovine u kratkom roku, ili ako je tako označeno od strane rukovodstva. Derivatni finansijski instrumenti su takođe klasifikovani kao instrumenti koji se drže radi prodaje osim ako su određeni kao instrumenti zaštite od rizika.

Kupoprodaje finansijskih sredstava priznaju se po fer vrednosti na datum trgovanja, tj. dan kada se Grupa obavezala da će kupiti ili prodati sredstvo. Dobici i gubici proistekli iz promena u fer vrednosti derivata koji se vode zajedno sa određenim finansijskim sredstvima ili finansijskim obavezama se uključuju u u neto dobitke/(gubitke) po osnovu finansijskih sredstava namenjenih trgovanju.

2.9.3 Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju predstavljaju nederivatna sredstva koja su svrstana u ovu kategoriju ili nisu klasifikovana ni u jednu drugu kategoriju.

Nakon inicijalnog priznavanja, finansijska sredstva raspoloživa za prodaju, se iskazuju po fer vrednosti.

Nerealizovani dobitci i gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju evidentiraju se u okviru revalorizacionih rezervi, dok se finansijsko sredstvo ne proda, naplati ili na drugi način realizuje, ili dok to sredstvo nije obezvređeno. Kada se finansijska sredstva klasifikovana kao finansijska sredstva raspoloživa za prodaju otuđe ili kada im se umanja vrednost, kumulirane korekcije fer vrednosti priznate u okviru kapitala knjiže se u bilansu uspeha kao dobitci ili gubici po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju.

Grupa poseduje nederivatna finansijska sredstva koja su naznačena kao raspoloživa za prodaju. Nekotirane akcije čija se vrednost ne može pouzdano izmeriti iskazuju se po nabavnoj vrednosti umanjenoj za eventualno obezvređenje. Sva ostala finansijska sredstva raspoloživa za prodaju se iskazuju po fer vrednosti.

2.9.4 Depoziti, krediti i subordinirane obaveze

Depoziti, krediti i subordinirane obaveze su osnovni izvor finansiranja Grupe, početno se vrednuju po fer vrednosti uvećanoj za transakcione troškove koji im se mogu direktno pripisati.

Depoziti, krediti i subordinirane obaveze se naknadno prikazuju po amortizovanoj vrednosti. Sve razlike između priliva sredstava umanjenog za transakcione troškove i otkupne vrednosti se priznaje u bilansu uspeha i razgraničavaju se na period korišćenja kredita primenom metoda efektivne kamatne stope.

2.9.5. Prebijanje finansijskih instrumenata

Finansijska sredstva i obaveze se prebijaju a razlika između njihovih suma se priznaje u bilansu stanja kada postoji zakonom omogućeno pravo da se izvrši prebijanje priznatih iznosa i postoji namera da se izvrši izmirenje na neto bazi ili da se istovremeno realizuje i sredstvo i obaveza.

2.10. Sporazumi o prodaji i ponovnoj kupovini

Hartije od vrednosti kupljene po sporazumu o ponovnoj prodaji („reverse repos“) evidentiraju se kao Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija. Reverse repos su uključeni u poziciju Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija ukoliko im je rok dospeća kraći od tri meseca od datuma kupovine. Razlika između cena prodaje i ponovne kupovine tretira se kao kamata i razgraničava se na period trajanja sporazuma.

2.11. Rezerve za procenjene gubitke finansijskih sredstava u skladu sa zahtevima Narodne banke Srbije

U skladu sa Odlukom o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki („Službeni glasnik RS“, br. 94/2011, 57/2012, 123/2012, 43/2013, 113/2013, 135/2014, 38/2015, 61/2016, 69/2016 i 91/2016), Banka vrši obračun rezerve za procenjene gubitke za bilansnu i vanbilansnu aktivu prema kriterijumima definisanim u navedenoj Odluci.

Prema odredbama ove Odluke utvrđeni su uslovi pod kojima je Banka dužna da obračuna rezerve za procenjene gubitke koja se obračunava kao zbir :

- 0 % potraživanja klasifikovanih u kategoriju A;
- 2 % potraživanja klasifikovanih u kategoriju B;
- 15 % potraživanja klasifikovanih u kategoriju V;
- 30 % potraživanja klasifikovanih u kategoriju G;
- 100 % potraživanja klasifikovanih u kategoriju D.

Kredit, plasmani i druga izloženost Banke klasifikuju se u kategorije A, B, V, G i D u skladu sa procenom naplativosti kredita i drugih plasmana u zavisnosti od: broja dana koliko je prekoračen rok dospeća glavnice i kamate, finansijskog položaja komitenta i kvaliteta pribavljenih instrumenata obezbeđenja.

Obračunate rezerve za procenjene gubitke umanjuju se za izvršene ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama, utvrđene internom metodologijom, koja obuhvata primenu IAS 39, pri čemu utvrđena pozitivna razlika predstavlja odbitnu stavku kod obračuna adekvatnosti kapitala.

2.12. Gotovina i sredstva kod centralne banke

Gotovina i sredstva kod centralne banke iskazani su po amortizovanom trošku u okviru bilansa stanja i obuhvataju stanja sa rokom dospeća kraćim od tri meseca od dana pribavljanja, uključujući gotovinu na žiro računu, stanje na deviznom računu banke, gotovinu u trezoru i blagajni kako u dinarima tako i u stranoj valuti, obaveznu deviznu rezervu izdvojenju kod Narodne banke Srbije, kao i deponovane viškove likvidnih sredstava kod Narodne Banke Srbije.

Za potrebe sastavljanja Izveštaja o tokovima gotovine pod gotovinom i gotovinskim ekvivalentima podrazumevaju se: gotovina na žiro računu, gotovina u blagajni i trezoru u dinarima i stranoj valuti, čekovi i ostala novčana sredstva u dinarima i stranoj valuti i devizni računi banke.

2.13. Nekretnine, postrojenja i oprema

Osnovna sredstva čine nekretnine, oprema, ostala osnovna sredstva i osnovna sredstva u pripremi.

Sva osnovna sredstva izuzev nekretnina prikazuju se po istorijskoj (nabavnoj) vrednosti umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i ukupan iznos gubitaka zbog obezvređenja. Istorijska vrednost uključuje izdatke koji se mogu direktno pripisati nabavci tih pozicija.

Nekretnine se inicijalno priznaju po nabavnoj vrednosti. Vrednovanja nekretnine nakon njenog početnog priznavanja po nabavnoj vrednosti vrši se po modelu revalorizacije (fer vrednosti). Nakon početnog priznavanja nekretnine, evidentiranje po revalorizovanom iznosu, koji predstavlja njenu fer vrednost na dan revalorizacije umanjuje se za ukupnu naknadnu akumuliranu amortizaciju. Revalorizacija se radi na svakih pet godina, kako bi se obezbedilo da se knjigovodstvena vrednost bitno ne razlikuje od vrednosti do koje bi se došlo ako bi se koristila fer vrednost na datum bilansa stanja. Procenu nepokretnosti mogu vršiti samo ovlašćeni procenitelji.

Naknadni troškovi se uključuju u iskazani iznos sredstava ili priznaju kao posebno sredstvo, kako je prikladno, samo kada je verovatno da će buduće ekonomske koristi vezane za tu poziciju priticati Grupi i kada vrednost pozicije može pouzdano da se izmeri. Sve druge popravke i održavanje evidentiraju se na teret bilansa uspeha tokom finansijskog perioda u kojem nastaju.

Amortizacija se obračunava na revalorizovanu vrednost nekretnina, odnosno nabavnu vrednost za ostala osnovna sredstva po proporcionalnom metodu, primenom amortizacionih stopa, koje su određene tako da se izvrši njihovo potpuno amortizovanje u toku korisnog veka trajanja. Obračun amortizacije, opreme i nematerijalnih ulaganja počinje od narednog meseca od kada se ova sredstva stave u upotrebu.

Primenjene godišnje stope amortizacije su:

Opis	% za 2016.	% za 2015.
Poslovne zgrade	2,50%	2,50%
Računarska oprema	20%	20%
Nameštaj	10%	10%
Sefovi	15,50%	15,50%
Bankomati	14,30%	14,30%
Ulaganja na tuđim osnovnim sredstvima	prema roku zakupa poslovnog prostora	prema roku zakupa poslovnog prostora

Rezidualna vrednost sredstava i korisni vek upotrebe se revidiraju i odgovarajuće koriguju na svaki datum bilansa stanja.

Dobici i gubici po osnovu otuđenja sredstva utvrđuju se iz razlike između novčanog priliva i knjigovodstvene vrednosti i iskazuju se u bilansu uspeha u okviru ostalih poslovnih prihoda/ostalih rashoda.

2.14. Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja stečena kupovinom se iskazuju po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ispravku vrednosti i eventualne akumulirane gubitke usled obezvređenja. Nematerijalna ulaganja obuhvataju softver, licence i ostala nematerijalna ulaganja.

Stečene licence računarskih softvera kapitalizuju se u iznosu troškova nastalih u sticanju i stavljanju u upotrebu softvera. Ovi troškovi se amortizuju tokom njihovog procenjenog veka upotrebe i perioda na koji su licence izdate.

Izdaci vezani za razvoj ili održavanje kompjuterskih softverskih programa priznaju se kao trošak u periodu kada nastanu. Izdaci direktno povezani sa identifikovanim i unikatnim softverskim proizvodima koje kontroliše Grupa i koji će verovatno generisati ekonomsku korist veću od troškova duže od godinu dana, priznaju se kao nematerijalna ulaganja.

Amortizacija se obračunava na nabavnu vrednost nematerijalnih ulaganja po proporcionalnom metodu, primenom amortizacionih stopa, koje su određene tako da se izvrši njihovo potpuno amortizovanje u toku korisnog veka trajanja. Obračun amortizacije nematerijalnih ulaganja počinje od narednog meseca od kada se ova sredstva stave u upotrebu. Procenjeni korisni vek nematerijalnih ulaganja iznosi 5 godina, amortizaciona stopa iznosi 20% (2015: 20%), osim ulaganja čije je vreme korišćenja utvrđeno ugovorom, kada se amortizacija vrši u rokovima predviđenim ugovorom.

2.15. Umanjenje vrednosti nefinansijskih sredstava

Za sredstva koja podležu amortizaciji proverava se da li je došlo do umanjenja njihove vrednosti vrši se kada događaji ili izmenjene okolnosti ukažu da knjigovodstvena vrednost možda neće biti nadoknadiva. Gubitak zbog umanjenja vrednosti se priznaje u visini iznosa za koji je knjigovodstvena vrednost sredstva veća od njegove nadoknadive vrednosti. Nadoknadiva vrednost je vrednost veća od fer vrednosti sredstva umanjene za troškove prodaje i vrednosti u upotrebi. Za svrhu procene umanjenja vrednosti, sredstva se grupišu na najnižim nivoima na kojima mogu da se utvrde odvojeni prepoznatljivi novčani tokovi (jedinice koje generišu gotovinu). Nefinansijska sredstva kod kojih je došlo do umanjenja vrednosti se revidiraju na svaki izveštajni period zbog mogućeg ukidanja umanjenja vrednosti.

2.16. Lizing / Zakupi

Grupa kao zakupac

Zakup u kome značajan deo rizika i koristi od vlasništva ostaje na zakupodavcu klasifikuje se kao poslovni zakup.

Grupa uglavnom zaključuje ugovore o poslovnom zakupu. Ukupna plaćanja po osnovu poslovnog zakupa terete rashode u bilansu uspeha na osnovi proporcionalnoj periodu zakupa. Kada se poslovni zakup okonča pre isteka perioda zakupa, svaka se isplata koju zahteva zakupodavac kao kaznu, priznaje kao rashod u periodu u kome se desio prestanak zakupa.

Grupa kao davalac finansijskog lizinga

Finansijski lizing je lizing kojim se suštinski prenose svi rizici i koristi koji proizilaze iz vlasništva nad predmetom lizinga. Po isteku perioda lizinga pravo svojine se može, ali i ne mora preneti.

Prilikom inicijalnog priznavanja, Grupa kao davalac lizinga priznaje sredstva data u finansijski lizing u bilansu stanja kao finansijske plasmane jednake visini neto investiranja u lizing. Priznavanje finansijskog prihoda zasniva se na obrascu koji odražava konstantnu periodičnu stopu prinosa na neizmiren iznos neto ulaganja po osnovu finansijskog lizinga.

Bruto ulaganje u lizing predstavlja ukupan iznos minimalnih lizing rata i bilo koje negarantovane preostale vrednosti koja pripada davaocu lizinga. Neto ulaganja u lizing predstavljaju bruto ulaganja u lizing, umanjena za nezarađeni finansijski prihod, koji je obračunat po kamatnoj stopi koja je definisana ugovorom o finansijskom lizingu, a koji se iskazuje analitički na kontima potraživanja po osnovu finansijskog lizinga.

Ulaganja u lizing iskazana u bilansu stanja u okviru pozicije „Kredit i potraživanja od komitenata“ naknadno se vrednuju po amortizovanoj vrednosti umanjenoj za procenjenu ispravku vrednosti potraživanja.

Lizing rate koje se odnose na obračunski period, izuzimajući troškove za usluge, iskazuju se na teret bruto ulaganja u lizing kao smanjenje glavnice i nezarađenog finansijskog prihoda.

Finansijski prihodi, odnosno prihodi od kamata po osnovu finansijskog lizinga se priznaju na način koji odražava konstantan periodični prihod na preostali iznos neto ulaganja u finansijski lizing.

2.17. Rezervisanja za pravni rizik

Rezervisanja za odštetne zahteve po sudskim sporovima se priznaju kada: Grupa ima postojeću zakonsku ili ugovorenu obavezu koja je rezultat prošlih događaja; kada je u većoj meri verovatno da će podmirenje obaveze iziskivati odliv sredstava; kada se može pouzdano proceniti iznos obaveze.

Kada postoji veći broj sličnih obaveza, verovatnoća da se zahteva odliv resursa da bi se namirila obaveza se utvrđuje razmatranjem vrste obaveza kao celine. Rezervisanje za pravne rizike priznaje se u punom iznosu ako je verovatnoća odliva sredstava veća od verovatnoće da do odliva sredstava neće doći.

Rezervisanja se odmeravaju po sadašnjoj vrednosti očekivanih izdataka potrebnih za izmirenje obaveze, primenom diskontne stope pre oporezivanja koja odražava tekuću tržišnu procenu vremenske vrednosti novca i specifične rizike povezane sa obavezom. Povećanje rezervisanja zbog protoka vremena se priznaje kao trošak rezervisanja.

Kod rezervisanja za pravne sporove kao diskontna stopa koristi se prosečna kamatna stopa za plasmane grupe u EUR i RSD (u zavisnosti od valute obračuna) iz aktuelnog cenovnika Grupe u skladu sa prosečnom visinom rezervisanja po sporu i prosečnim procenjenim vremenom trajanja spora. S obzirom na to da se obračun rezervisanja radi dva puta godišnje, diskont se ne radi za sporove kod kojih se okončanje spora očekuje u narednom obračunskom periodu.

2.18. Ugovori o finansijskoj garanciji

Ugovori o finansijskim garancijama su ugovori koji zahtevaju da izdavalac vrši određena plaćanja da obešteti imao ca za gubitak koji je nastao zbog toga što određeni dužnik nije izvršio plaćanja u roku a u skladu sa uslovima dužničkog instrumenta. Pomenute finansijske garancije izdaju se bankama, finansijskim institucijama i drugim organima u ime klijenata u cilju obezbeđenja kredita, obezbeđenja prekoračenja po računima i drugih bankarskih usluga.

Finansijske garancije se inicijalno priznaju u vanbilansnoj evidenciji po fer vrednosti na dan izdavanja garancije. Nakon inicijalnog priznavanja obaveze po osnovu pomenutih garancija, naknadno se vrednuju po vrednosti većoj od inicijalnog odmeravanja, korigovanoj za amortizaciju obračunatu s ciljem da se u bilansu uspeha prizna prihod od naknade ostvaren na proporcionalnoj osnovi u toku važenja garancije i najbolje moguće procene potrebnog troška kako bi se izmirile sve finansijske obaveze nastale na dan bilansa stanja. Ove procene se utvrđuju na osnovu iskustva stečenog na sličnim transakcijama i gubicima nastalim u prošlosti kao i na osnovu prosuđivanja rukovodstva.

Rezervisanja za potencijalne gubitke po garancijama se priznaju u Bilansu uspeha kao rashod po osnovu obezvređenja kreditno rizičnih vanbilansnih stavki.

2.19. Primanja zaposlenih

Primanja zaposlenih obuhvataju obaveze za redovne zarade definisane ugovorom o radi i obaveze za doprinose.

a) Porezi i doprinosi za socijalno osiguranje

Grupa i zaposleni izdvajaju doprinose u državne penzione fondove na obaveznoj osnovi. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca, i iznosima koji se obračunavaju primenom zakonom propisanih stopa. Kada se doprinosi uplate, Grupa nema dalju obavezu plaćanja doprinosa. Doprinosi se priznaju kao troškovi primanja zaposlenih onda kada dospeju za plaćanje. Više plaćeni doprinosi se priznaju kao sredstvo u iznosu koji je moguće refundirati ili u iznosu za koji se smanjuje buduće plaćanje obaveza.

b) Ostala primanja zaposlenih

Grupa isplaćuje otpremnine zaposlenima u skladu sa odredbama Zakona o radu Republike Srbije prilikom redovnog penzionisanja. Pravo na ove naknade je obično uslovljeno ostajanjem zaposlenog lica u službi do starosne granice određene za penzionisanje i do ostvarenja minimalnog radnog staža. Očekivani troškovi za pomenute naknade se akumuliraju tokom perioda trajanja zaposlenja. Definisana penziona obaveza se procenjuje na godišnjem nivou od strane nezavisnih, kvalifikovanih aktuara, primenom metode projektovane kreditne jedinice.

Sadašnja vrednost obaveze po osnovu definisanih primanja utvrđuje se diskontovanjem očekivanih budućih gotovinskih isplata primenom kamatnih stopa visokokvalitetnih obveznica koje su iskazane u valuti u kojoj će obaveze za otpremnine biti plaćene i koje imaju rok dospeća koji približno odgovara rokovima dospeća obaveze za penzije.

Aktuarski dobici i gubici, ukoliko su materijalno značajni, se knjiže na teret ili u korist kapitala, dok se troškovi tekućeg rada, minolog rada i kamate knjiže na teret ili u korist bilansa uspeha

Pretpostavke koje aktuari koriste prilikom izračunavanja otpremnina po osnovu penzionisanja su sledeće:

- Prosečna zarada u Republici Srbiji u decembru 2016. godine, saopštenje RZS br.16 od 25. januara 2017. godine;
- Procenjeno godišnje povećanje zarada od 3,50% (31.12.2015: 2%);
- Diskontna stopa od 4% (31.12.2015: 8%) i
- Stopa fluktuacije -7% (31.12.2015: -1%).

2.20. Derivati i računovodstvo zaštite

Grupa ne koristi računovodstvo hedžing transakcija i jedini derivati koje koristi su valutni i kamatni opcioni ugovori u cilju zaštite od promene kurseva stranih valuta i rizika promene kamatnih stopa. Ovi derivati iskazani su po fer vrednosti.

Navedeni derivati ne ispunjavaju kriterijume da budu evidentirani primenom računovodstva hedžing transakcija, pa su dobiti i gubici od promena fer vrednosti derivata evidentirani direktno u bilansu uspeha u okviru pozicije „Neto dobitak/(gubitak) po osnovu zaštite od rizika“.

Derivatni finansijski instrumenti se početno klasifikuju kao finansijska sredstva po fer vrednosti na datum kada se zaključi ugovor o derivatnom finansijskom instrumentu, a zatim se ponovo mere po fer vrednosti. Fer vrednosti se dobijaju iz ponuđenih tržišnih cena na aktivnim tržištima uključujući nedavno obavljene tržišne transakcije. Svi derivatni finansijski instrumenti iskazuju se kao sredstva kada je fer vrednost pozitivna, a kao obaveza kada je fer vrednost negativna.

Grupa je u izveštajnom periodu imala samo ekonomske transakcije zaštite.

2.21. Porez na dobitak i odloženi porezi

Porez na dobitak predstavlja iznos plaćen poreskim organima na osnovu zakona Republike Srbije. Članice Grupe Poreskoj Upravi podnose odvojene poreske prijave. Procenjene mesečne rate se obračunavaju od strane članica Grupe i plaćaju mesečno unapred.

Porez na dobitak u iznosu od 15% (2015: 15%) se plaća na dobit obračunatu u poreskoj prijavi.

Odloženi porez na dobit se ukalkulisava u punom iznosu, korišćenjem metode obaveza, za privremene razlike koje nastanu između poreske osnovice sredstava i obaveza i njihovih knjigovodstvenih iznosa u finansijskim izveštajima.

Odloženi porez na dobit se odmerava prema poreskim stopama (i zakonu) koje su na snazi do datuma bilansa stanja i za koje se očekuje da će biti primenjene u periodu u kome će se odložena poreska sredstva realizovati ili odložene poreske obaveze izmiriti.

Glavne privremene razlike nastaju iz amortizacije nekretnina, revalorizacije određenih finansijskih sredstava i obaveza uključujući derivativne ugovore, rezervisanja za penzije i druga primanja zaposlenih nakon penzionisanja i prenesene poreske kredite.

Odložena poreska sredstva i obaveze, izračunavaju se primenom poreske stope za koju se očekuje da će biti efektivna u godini ostvarenja poreskih olakšica, odnosno, izmirenja odloženih poreskih obaveza, a na bazi zvaničnih poreskih stopa i propisa usvojenih ili suštinski usvojenih, na dan bilansa stanja.

Poreski efekat po osnovu poreskih gubitaka koji je raspoloživ za prenos u naredni period priznaje se kao sredstvo kada je verovatno da će buduće oporezive dobiti biti na raspolaganju, a na čiji teret će se ovi poreski gubici iskoristiti.

Odloženo poresko sredstvo priznaje se do iznosa za koji je verovatno da će buduća dobit za oporezivanje biti raspoloživa i da će se privremene razlike izmiriti na teret te dobiti.

Odloženi porez koji se odnosi na ponovno odmeravanje fer vrednosti ulaganja u finansijska sredstva raspoloživa za prodaju koje se evidentiraju direktno na teret ili u korist kapitala, takođe se direktno evidentira na teret ili u korist kapitala i naknadno priznaje zajedno sa odloženim dobitkom ili gubitkom u bilansu uspeha.

2.22. Kapital

Kapital Grupe obuhvata akcijski kapital, emisiju premiju, rezerve i akumuliranu dobit.

(a) Troškovi emisija akcija

Dodatni troškovi koji se mogu direktno pripisati izdavanju novih akcija ili sticanju pravnog lica se prikazuju u kapitalu kao odbitak, umanjen za porez od priliva sredstava.

(b) Dividende od običnih akcija

Dividende po osnovu običnih akcija priznaju se kao obaveze u periodu u kojem je doneta odluka o njihovoj isplati.

Zarada po akciji predstavlja ostvarenu dobit podeljenu brojem akcija kao što je prikazano u Napomeni br. 17.

2.23. Oduzeta imovina

Sredstva stečena naplatom potraživanja Banke

Sredstva nad kojima je preuzeto vlasništvo u procesu povraćaja obezvređenih kredita, uključeni su u poziciju „Ostala sredstva“ osim ukoliko nije drugačije naglašeno. Takva sredstva se privremeno drže u svrhu likvidacije i iskazuju po nižoj od nabavne i tržišne cene umanjene za troškove prodaje. Svi prihodi ili rashodi od otuđenja sredstava stečenih naplatom potraživanja uključeni su u „Ostale poslovne prihode / Ostale rashode“.

Preuzeti predmeti lizinga

Preuzeti predmeti lizinga predstavljaju preuzete predmete lizinga usled neispunjenja ugovornih odredbi od strane klijenata. Preuzeti predmeti lizinga se vrednuju prema vrednosti nedospеле glavnice na dan preuzimanja predmeta a predmeti pronađeni i preuzeti nakon otpisa plasmana se vrednuju prema procenjenoj vrednosti.

2.24. Transakcije sa povezanim licima

Lice se smatra povezanim ako jedno lice ima mogućnost da kontroliše drugo lice ili da na to drugo lice izvrši značajan uticaj prilikom donošenja finansijskih i poslovnih odluka. Povezana lica uključuju, članove bankarske Grupe u kojoj je Grupa, članove Upravnog i Izvršnog odbora Banke i Lizinga, članove organa upravljanja i rukovođenja člana bankarske Grupe kao i njihovu najbližu rodbinu, sve zaposlene koji su članovi kreditnih odbora odnosno sva lica koja imaju autorizacioni limit, lica sa učešćem u Banci i u licima koja su članovi bankarske Grupe u kojoj je Banka kao i članovi porodica ovih lica. Transakcije slične prirode obelodanjuju se agregatno. Sve transakcije sa povezanim licima se ostvaruju u uobičajenom toku poslovanja i na principu transakcija između nezavisnih strana.

3. Upravljanje finansijskim rizicima

Poslovanje Grupe je izloženo različitim vrstama rizika. Cilj procesa upravljanja rizicima je uspostavljanje adekvatnog sistema za identifikovanje, merenje, procenjivanje i praćenje rizika kojim je Grupa izložena u svom poslovanju, kao i adekvatno reagovanje kako bi se predupredili mogući negativni uticaji na kapital ili finansijski rezultat Grupe.

Izvršni odbor Banke definiše politike i procedure za upravljanje rizicima, koje su u saglasnosti sa zajedničkom strategijom i politikom upravljanja rizicima usvojenom na nivou ProCredit grupe, kao i zakonskim i podzakonskim aktima važećim na teritoriji Republike Srbije. Upravni odbor Banke odobrava strategiju i politike za upravljanje rizicima, kao i strategiju upravljanja kapitalom Banke. Upravni odbor Banke razmatra i vrednuje navedene strategije i politike, kao i adekvatnost i efikasnost samog procesa upravljanja rizicima u Grupi. Izvršni odbor Banke sprovodi strategiju i politiku upravljanja rizicima u skladu sa odlukama Upravnog odbora. Takođe, Izvršni odbor odobrava procedure za upravljanje rizicima.

Proces upravljanja rizicima organizovan je kroz sistem komiteta za upravljanje rizicima. Komiteti za upravljanje rizicima se održavaju redovno u dinamici predviđenoj procedurama rada tih komiteta, a uz obavezno učešće članova Izvršnog odbora Banke. Ti komiteti su:

- Komitet za upravljanje kreditnim rizikom
- Komitet za upravljanje aktivom i pasivom
- Komitet za upravljanje operativnim rizicima

Identifikovanje, merenje, analiziranje i izveštavanje o izloženosti rizicima povereno je posebnoj organizacionoj jedinici Grupe, tj. Odeljenju za upravljanje rizicima.

Vrste rizika

Grupa je po prirodi svoje delatnosti izložena sledećim vrstama rizika:

- 3.1. kreditni rizik;
- 3.2. tržišni rizici u koje spadaju:
 - 3.2.1. rizik od promene kamatnih stopa,
 - 3.2.2. devizni rizik – rizik od promene kurseva valuta,
 - 3.2.3. fer vrednost finansijskih sredstava i obaveza;
- 3.3. rizik likvidnosti Grupe;
- 3.4. rizici izloženosti Grupe prema jednom licu ili grupi povezanih lica,
- 3.5. rizici ulaganja Grupe u druga pravna lica i u osnovna sredstva;
- 3.6. rizici koji se odnose na zemlju porekla lica prema kome je Grupa izložena;
- 3.7. operativni rizik, uključujući i pravni rizik, kao i rizik neodgovarajućeg upravljanja informacionim i drugim tehnologijama značajnim za poslovanje Grupe;
- 3.8. rizici vezani za adekvatnost kapitala Grupe.

3.1. Kreditni rizik

Grupa je u svom poslovanju izložena kreditnom riziku koji se može definisati kao mogućnost da dužnik ne izvrši svoje obaveze prema Grupi u ugovorenom iznosu i na dan dospeća. Izloženost kreditnom riziku prevashodno proizilazi iz poslova kreditiranja komitenata.

Da bi održala kreditni rizik na prihvatljivom nivou, Grupa:

- sagledava kreditnu sposobnost svakog pojedinačnog dužnika na osnovu njegove ukupne zaduženosti po kreditima, garancijama i drugim kreditnim proizvodima;
- analizira rizike koji proizilaze iz same investicije koja je predmet kreditiranja;
- utvrđuje limite kreditnih zaduženja komitenata na bazi procene rizika;
- posluje samo sa kreditno sposobnim komitentima i pribavlja odgovarajuće instrumente obezbeđenja;
- ima odvojene procese plasmana kreditnih proizvoda, odnosno odnosa sa klijentima od procesa analize kreditne sposobnosti komitenata i to za sve plasmane srednjim i velikim klijentima.

Kako bi kontrolisala kreditne rizike, Grupa je definisala opreznju politiku kreditiranja. Klijenti koji se kreditiraju se pažljivo i detaljno analiziraju. Odluke o kreditiranju klijenata se donose na osnovu sposobnosti otplate korisnika kredita i odgovarajućeg sredstva obezbeđenja. Krediti se mogu odobravati isključivo komitentima koji ispunjavaju sledeće kriterijume:

- Ima stabilno i profitabilno poslovanje (u slučaju pravnih lica, preduzetnika ili poljoprivrednih proizvođača),
- Odgovarajuću mogućnost za buduće uredno servisiranje duga (važi za sve komitente),
- U slučaju da je identifikovano, ima isključivo opravdano odstupanje ročnosti dospeća određenih elemenata aktive i pasive (u slučaju pravnih lica, preduzetnika ili poljoprivrednih proizvođača),
- Gotovinski tok ne pokazuje velike slabosti koje se ne mogu kontrolisati (u slučaju pravnih lica, preduzetnika ili poljoprivrednih proizvođača),
- Dobra kreditna istorija u Grupi odnosno drugim bankama (važi za sve komitente, pod uslovom da postoji),
- Adekvatno sredstvo obezbeđenja (važi za sve komitente),
- Adekvatno upravljanje i organizovanje poslovanja, odnosno iskusan menadžment (u slučaju pravnih lica, preduzetnika ili poljoprivrednih proizvođača).

3.1.1 Klasifikacija potraživanja po osnovu kreditnih plasmana i rezervisanja za kreditni rizik

Grupa je razvila procedure za klasifikaciju kredita i ostalih potraživanja, a u skladu sa procenjenim stepenom naplativosti. Grupa je istovremeno razvila dve vrste standarda za klasifikaciju plasmana, a u skladu sa procenjenim stepenom naplativosti kako bi poštovala standarde koje zahteva:

1. zakonska regulativa koju propisuje Narodna banka Srbije (NBS) i
2. interna politika rezervisanja.

Prema metodologiji NBS sva potraživanja Banke se klasifikuju prema odredbama iz Zakona o bankama („Službeni glasnik RS“ br. 107/2005, 91/2010 i 41/2015), Odluke o upravljanju rizicima banke („Službeni glasnik RS“ br. 45/2011, 94/2011, 119/2012, 123/2012, 43/2013, 92/2013, 33/2015, 61/2015, 61/2016 i 103/2016), Odluke o merama za očuvanje i jačanje stabilnosti finansijskog sistema („Službeni glasnik RS“ br. 34/2011) i Odluke o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke („Službeni glasnik RS“ br. 94/2011, 57/2012, 123/2012, 43/2013, 113/2013, 135/2014, 25/2015, 38/2015, 61/2016, 69/2016 i 91/2016).

Interna Politika Rezervisanja

Banka obračunava ispravku vrednosti kreditnih plasmana (rezervisanja) na mesečnom nivou za klijente za koje se ispravke vrednosti formiraju na nivou portfolija (grupna rezervisanja) kao i za pojedinačne ispravke vrednosti – ispravke vrednosti koje se utvrđuju na nivou individualnog klijenta.

U slučaju grupnog rezervisanja (rezervisanja na nivou portfolija), prvo se sprovodi klasifikacija klijenata u određene klase rizika a zatim se primenjuje opšti ponder za svaku klasu rizika kroz automatsku obradu na obračunatu osnovicu dok se kod obračuna individualne ispravke vrednosti utvrđuje individualno ispravka vrednosti na nivou klijenta i povezanih lica u skladu sa nivoom rizika kojem je Banka izložena.

Ukupna ispravka vrednosti potraživanja se sastoji od zbira obračunate ispravke vrednosti za potraživanja koja se nalaze u svakoj klasi rizika (obračunatih grupnih rezervisanja) i pojedinačnih ispravki vrednosti za klijente koji se procenjuju na individualnoj osnovi.

Za vanbilansne stavke Banka izdvaja rezervisanja na teret rashoda, na osnovu interne metodologije, koja definiše izdvajanje određenog nivoa rezervisanja u zavisnosti od tipa vanbilansne stavke.

U trenutku odobrenja kredita, prema internoj klasifikaciji kreditni proizvod će se klasifikovati u klasu I (kredit nije u docnji u momentu odobravanja). Kreditna pravila i politika upravljanja kreditnim rizikom Banke, dozvoljavaju kreditiranje jedino klijenata sa dobrim poslovnim rezultatima koja ispunjavaju stroge kriterijume kreditne sposobnosti definisane od strane Banke i njenih akcionara, čime se postiže ex ante stroga i prudencijalna ocena kreditnog rizika klijenata.

Grupna / pojedinačna rezervisanja

Rezervisanja se obračunavaju primenom opšteg pondera za internu klasu rizika za klijenta i povezana lica po principu kontaminacije, na utvrđenu osnovicu u slučaju grupnog rezervisanja, dok u slučaju individualnog rezervisanja se utvrđuje individualni iznos rezervisanja za klijenta koji ispunjava određene kriterijume.

Grupna rezervisanja

Na grupnoj osnovi kreditni plasmani se klasifikuju u određene interne klase rizika za partiju, prema broju dana docnje, a rezervisanja se formiraju primenom opšteg pondera za određenu klasu rizika partije na osnovicu, koja je definisana u daljem tekstu. Opšti ponder je definisan od strane ProCredit grupe kao rezultat analize zasnovane na migracionoj analizi, koja predstavlja istorijski razvoj portfolija na osnovu kojeg se definišu ponderi koji predstavljaju verovatnoću da određena partija bude u statusu neizmirivanja obaveza prema grupnoj politici. Opšti ponder rezervisanja u prethodnom periodu i ekvivalent prosečnih istorijskih gubitaka Banke za nerestrukturirani portfolio i ProCredit grupe za restrukturirani portfolio i vanbilansne izloženosti je ponder koji se koristi za veliki broj partija, dakle definisan je kao prosečna veličina na nivou portfolija.

Pravila za obračun osnovice za rezervisanja

Rezervisanja za gubitke se prema internoj politici izdvajaju za kredite, kreditne kartice (iznos u korišćenju i neiskorišćeni iznos), dozvoljena prekoračenja po tekućim računima pravnih i fizičkih lica, proteste po garancijama, odnosno za bilansnu aktivu Banke koja je izložena kreditnom riziku i vanbilansnu izloženost Banke koja potencijalno može biti izložena riziku.

Osnovicu za rezervisanja čine:

- Nedospeli iznos glavnice
- Dospela glavnica i dospela i obračunata, a nedospela kamata, proknjižena zatezna kamata
- Odobren minus po tekućem računu – iskorišćen deo odobrenog limita (bilansna potraživanja), iznos u nedozvoljenom minusu, kao i vanbilansni deo potraživanja
- Kreditne kartice – iskorišćen deo odobrenog limita (bilansno potraživanje) kao i iznos u prekoračenju odobrenog limita
- Bilansna potraživanja nastala po osnovu vanbilansne aktive, protesti po garancijama i plaćenim akreditivima, kao i vanbilansni deo potraživanja
- Provizije po računima iz platnog prometa, i po računima fizičkih lica, provizije iz dokumentarnog poslovanja ukoliko ukupan portfolio ovih provizija prelazi 0.2% ukupne aktive Banke.

Potraživanje kao osnova za obračun rezervisanja za gubitke po kreditnim proizvodima se umanjuje za iznos depozita.

Pravila za klasifikaciju

Klasifikacije partije/klijenta se utvrđuje primenom sledećih principa:

- Princip broja dana u kašnjenju po partiji klijenta
- Princip kontaminacije, odnosno posmatra se partija/klijent i sve partije povezanih lica, a zatim se svim partijama dodeljuje najlošija klasa rizika koju ima neka partija. Ukoliko se klijent nalazi u više od jedne grupe povezanih lica, klijent će imati najlošiju klasu koju ima bilo koja partija u nekoj od grupa povezanih lica. Princip kontaminacije se odnosi na sva potraživanja osim na provizije po računima fizičkih lica i po računima u platnom prometu. Navedeno pravilo je uvedeno zbog principa materijalne značajnosti, odnosno navedene provizije nisu materijalno značajna potraživanja na nivou pojedinačnog klijenta.
- Portfolio restrukturiranih kredita prema internim pravilima za restrukturiranje, ima svoju klasifikaciju drugačiju u odnosu na ostatak portfolija. Postoji sledeća podela restrukturiranih kredita: Standard, Watch i Impaired. Za sve tri kategorije restrukturiranih kredita ukoliko nisu u kašnjenjima ili kasne do 30 dana, u obračunu se primenjuju veći ponderi rezervisanja u odnosu na ostali portfolio bez kašnjenja ili sa kašnjenjem do 30 dana.
- Za pravna lica brisana iz registra, u stečaju i likvidaciji, kao i za preduzetnike brisane iz registra, ukoliko nisu u kašnjenjima preko 30 dana, u obračunu se primenjuju viši ponderi rezervisanja u odnosu na ostali portfolio bez kašnjenja ili sa kašnjenjem do 30 dana.

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD
Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2016. godine
(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)
Ponderi za rezervisanja

31.12.2016.					31.12.2015.			
Klasifikacija	Individualno beznačajne izloženosti		Individualno značajne izloženosti		Individualno beznačajne izloženosti		Individualno značajne izloženosti	
	Klasa partije	Ponder rezervisanja	Klasa partije	Ponder rezervisanja	Klasa partije	Ponder rezervisanja	Klasa partije	Ponder rezervisanja
Docnja u otplati ne postoji ili docnja do 30 dana	I	1.01%	I	1.01%	I	1.04%	I	1.04%
Restrukturirani krediti – standard, docnja do 30 dana,	Standard	4%	Standard	4%	Standard	4%	Standard	4%
Restrukturirani krediti – watch, docnja do 30 dana,	Watch	10%	Watch	4%	Watch	10%	Watch	4%
Restrukturirani impaired – docnja do 30 dana	Impaired	19%	Impairment	4%	Impaired	18%	Impairment	Individualno određen
Preduzetnici-brisani iz registra, docnja do 30 dana	I	7%	Impairment	Individualno određen	I	7%	Impairment	Individualno određen
Pravna lica-brisani iz registra, u stečaju i likvidaciji, docnja do 30 dana	I	50%	Impairment	Individualno određen	I	50%	Impairment	Individualno određen
Docnja između 31 i 90 dana	II	40%	Impairment	Individualno određen	II	40%	Impairment	Individualno određen
Docnja između 91 i 180 dana	III	70%	Impairment	Individualno određen	III	75%	Impairment	Individualno određen
Docnja preko 180 dana i raskinuti ugovori	IV	90%	Impairment	Individualno određen	IV	90%	Impairment	Individualno određen
Vanbilansna izloženost:								
Vanbilansna izloženost – plative garancije nema znakova obezvređenosti	Vb	0.51%	Vb	0.51%	Vb	0.52%	Vb	0.55%
Vanbilansna izloženost – ostali dokumentarni proizvodi nema znakova obezvređenosti	Vb	0.25%	Vb	0.25%	Vb	0.26%	Vb	0.30%
Vanbilansna izloženost plative garancije – postoje znaci obezvređenosti	Vb	20.00%	Impairment	Individualno određen	Vb	20.00%	Impairment	Individualno određen
Vanbilansna izloženost – ostali dokumentarni proizvodi postoje znaci obezvređenosti	Vb	20.00%	Impairment	Individualno određen	Vb	20.00%	Impairment	Individualno određen

Individualna procena rezervisanja (impairment)

Pojedinačna rezervisanja se obračunavaju za klijente čiji je ukupan dug prema Banci preko EUR 30,000 u trenutku klasifikacije (podrazumeva klijenta i sve partije povezanih lica) i gde je kašnjenje preko 30 dana na kraju meseca (odnosi se i na standardni plasman kao i na restrukturirane plasmane, pravna lica brisana iz registra, u stečaju i likvidaciji, kao i preduzetnike brisane iz registra, a koji nisu u kašnjenjima preko 30 dana). Takođe ukoliko postoje znakovi obezvređenja za vanbilansna potraživanja preko EUR 30,000 obračunavaju se rezervisanja na individualnoj osnovi.

Pojedinačna rezervisanja mogu da se obračunaju čak i ako klijent nije u kašnjenju preko 30 dana na kraju meseca (preko EUR 30,000 neizmirenog duga klijenta i povezanih lica u trenutku klasifikacije), ako postoje promene u poslovanju klijenta, odnosno postoje indicije da će potraživanje da dospe u kašnjenje preko 30 dana. Učestalost praćenja finansijskog položaja dužnika određuje se na kreditnom odboru u skladu sa politikom Banke. Takođe, kreditni odbor procenjuje kreditni rizik u skladu sa kriterijumima definisanim pravilima i propisima Banke.

Prilikom monitoringa svakog dužnika uzimaju se u obzir svi faktori koji mogu imati uticaj na smanjenje kreditne sposobnosti dužnika ili smanjenje kvaliteta sredstva obezbeđenja i koji mogu dovesti do potencijalnih problema u naplati potraživanja, kao na primer:

- Informacije o finansijskim problemima dužnika ili potencijalnom narušavanju finansijske situacije. Mogućnost da klijent prestane sa poslovanjem usled finansijskih problema, smrti ili bolesti vlasnika, promene menadžmenta, promena u strukturi kupaca ili dobavljača, promene u konkurenciji koje imaju značajne efekte na poslovanje klijenta
- Smanjenje vrednosti ili likvidnosti sredstva obezbeđenja
- Istorijski trend plaćanja rata kredita, na osnovu kojeg se može zaključiti da je malo verovatno da će ceo kredit biti vraćen od strane dužnika
- Ostali faktori, kao što su opšti ekonomski uslovi, regionalni rizik, rizik industrije, regulatorni rizik, zavisnost od kupaca i dobavljača i sl.

Odeljenje za kreditnu analizu u saradnji sa odgovornim kreditnim službenikom radi na izradi analize individualnih rezervisanja (ispravke vrednosti) za takav plasman na osnovu koje se određuje ponder za individualno rezervisanje, uzimajući u obzir i naplatu putem sredstva obezbeđenja i daje predlog odgovarajućem nivou kreditnog odbora definisanog kreditnim pravilima, koji donosi odluku o individualnom rezervisanju za klijenta.

Osnovica

U slučaju individualnih ispravki vrednosti, osnovica predstavlja ukupan iznos bilansnog potraživanja (dospela i nedospela glavnica, dospele kamate).

Analiza diskontovanih novčanih tokova (impairment analiza) – definisanje individualne ispravke vrednosti

Individualna ispravka vrednosti potraživanja se utvrđuje na osnovu neto sadašnje vrednosti budućih priliva. Individualna analiza se radi na nivou grupe povezanih lica za sva bilansna potraživanja Banke od tog dužnika. Suštinska revizija individualne analize se radi godišnje za svakog klijenta za koga je odluka da se rezerviše sa individualnim ponderom. Ukoliko u toku kvartala dođe do značajnih promena u odnosu na momenat kada je prethodno utvrđen individualni iznos rezervisanja, potrebno je uraditi novu analizu i utvrditi novi iznos rezervisanja. Pri obračunu individualne ispravke, iznos rezervisanja predstavlja pokazatelj potencijalnog gubitka za Banku iskazan u apsolutnom iznosu.

Individualna analiza se radi uzimajući u obzir kvalitativne i kvantitativne kriterijume:

- ukupan dug klijenta (grupe povezanih lica) po svim kreditnim (bilansnim) proizvodima u Banci, uključujući proteste po garancijama, kao i potencijalne obaveze (dokumentarni proizvodi- ukoliko je iznos pojedinačnih potraživanja preko EUR 30,000)
- očekivani problemi u naplati kredita i problemi sa kojima se klijent suočava
- podaci o tipu i vrednosti sredstva obezbeđenja, kao i mogućnost aktiviranja sredstva obezbeđenja
- očekivana naplata kredita putem plaćanja dužnika

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD**Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2016. godine***(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)*

- očekivana naplata putem prinudne naplate od aktiviranja sredstava obezbeđenja kredita u naredne 3 godine i troškova aktiviranja.

Za potrebe određivanja iznosa za pojedinačno rezervisanje potraživanja od određenog dužnika, potrebno je:

- Sačiniti projekciju novčanih tokova, koja će sadržati podatke o dospeću rata kredita, kao i o očekivanoj naplati kredita plaćanjem dužnika i naplatom od prodaje sredstava obezbeđenja
- Diskontovati buduće novčane tokove očekivane naplate primenom ponderisane efektivne kamatne stope svih kredita dužnika
- Izračunati očekivani gubitak, na datum individualne analize, kao razliku između potraživanja od dužnika i sadašnje vrednosti očekivane naplate po osnovu tih potraživanja

Posebna pravila za klasifikaciju kreditnih plasmana tokom perioda otplate kredita

Bez obzira na broj dana u kašnjenju, pojedinačan plasman će odmah biti ispravljen 100% na osnovu odluke kreditnog odbora, ukoliko je ugovor o kreditu raskinut ("Terminated" status), osim u slučajevima kada je klijent individualno ispravljen.

Politika otpisa

Opšte pravilo Banke je otpis svih kredita koji su u docnji sa otplatom kredita više od 360 dana kod kojih je ostatak duga veći od EUR 10,000 i kredita koji su u docnji preko 180 dana za sve kredite kod kojih je ostatak duga manji od EUR 10,000. Otpis se vrši samo u slučajevima kada je plasman rezervisan 100%, i kada ne postoje sredstva obezbeđenja (kolateral ili jemstva) koja mogu biti izvor naplate.

Odnos klasifikacije po pravilima NBS i internoj politici Banke

Sledeća tabela prikazuje pregled kategorija rizika i pridruženih pondera rezervisanja po kriterijumima NBS i internom klasifikacijom banke važećom na dan 31. decembar 2016. godine:

Kategorizacija po kriterijumima NBS			Klasifikacija po kriterijumima ProCredit Banke	
Oznaka	Ponderi rizika po odluci NBS	Ponderi koje primenjuje PCB	Oznaka	Ponder rizika
A	0%	0%	I	1.01%
			I – Standard	4%
			I – Watch	10%
			I-Impaired	19%
B	2%	2%	II	40%
B	15%	15%	III	70%
G	30%	30%	IV	90%
D	100%	100%	Impairment	Individualno određen
			Vanbilans – plative garancije	0.51%
			Vanbilans – ostale izloženosti	0.25%

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD**Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2016. godine***(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)*

Sledeća tabela prikazuje pregled kategorija rizika i pridruženih pondera rezervisanja po kriterijumima NBS i internom klasifikacijom banke važećom na dan 31. decembar 2015. godine:

Kategorizacija po kriterijumima NBS			Klasifikacija po kriterijumima ProCredit Banke	
Oznaka	Ponderi rizika po odluci NBS	Ponderi koje primenjuje PCB	Oznaka	Ponder rizika
A	0%	0%	I	1.04%
			I – Standard	4%
			I – Watch	10%
			I-Impaired	18%
B	2%	2%	II	40%
B	15%	15%	III	75%
G	30%	30%	IV	90%
D	100%	100%	Impairment	Individualno određen
			Vanbilans – plative garancije	0.52%
			Vanbilans – ostale izloženosti	0.26%

Sva potraživanja prema jednom komitentu ili grupi povezanih komitenata svrstavaju se u istu kategoriju. Ukoliko među pojedinačnim potraživanjima postoje razlike u klasi rizika, celokupno potraživanje prema jednom komitentu ili grupi povezanih komitenata se klasifikuje u najnepovoljniju klasu rizika od onih koje postoje po osnovu pojedinačnih potraživanja. Ovo pravilo važi za kriterijume klasifikacije po internom modelu, dok se klasifikacija po NBS modelu vrši na nivou dužnika.

Sledeća tabela prikazuje procentualno učešće pojedinih klasa rizika u ukupnim plasmanima komitentima po kriterijumima NBS kao i pridružene pondere rizika koji su računati kao procentualni odnos iznosa rezervisanja po svakoj kategoriji rizika:

31.12.2016.			31.12.2015.	
Klase	Potraživanja	Ponder rizika	Potraživanja	Ponder rizika
A	50.78%	0.00%	52.28%	0.00%
B	37.24%	2.00%	36.26%	2.00%
V	7.93%	15.00%	6.89%	15.00%
G	1.50%	30.00%	1.54%	30.00%
D	2.55%	100.00%	3.03%	100.00%
Total	100.00%		Total	100.00%

31.12.2016.			31.12.2015.	
Klase	Potraživanja	Ponder rizika	Potraživanja	Ponder rizika
I	82.31%	1.07%	82.25%	1.16%
II	0.20%	40.45%	0.26%	40.05%
III	0.11%	70.87%	0.13%	74.17%
IV	0.73%	89.83%	0.86%	88.03%
Impairment	1.93%	36.35%	2.44%	36.23%
Vanbilans	14.73%	0.16%	14.06%	0.18%
Total	100.00%		Total	100.00%

iznos rezervisanja za kreditni rizik primenjen na ukupan iznos portfolija za svaku klasu rizika. Odstupanje ovih izračunatih pondera u odnosu na propisane pondere u skladu sa internom klasifikacijom i klasifikacijom po kriterijumima NBS, javlja se kao posledica odbitnih stavki koje menjaju iznos osnovice za obračun rezervisanja u svakoj kategoriji rizika. U tabeli iznad uključen je ceo bilansni i vanbilansni portfolio za koji se vrši obračun internih rezervisanja.

U kategoriji I je prikazan i restrukturirani portfolio koji je u kašnjenju do 30 dana na 31. decembar 2016. godine.

Kvalitet kreditnog portfolija je na visokom nivou što se ogleda kroz nizak nivo rizičnog portfolija (definisano kao neotplaćeni deo kredita sa najmanje jednom ratom u kašnjenju preko 30 dana).

3.1.2 Klasifikacija potraživanja po osnovu finansijskog lizinga i rezervisanja za kreditni rizik

Lizing je izložen kreditnom riziku, u smislu da korisnici finansijskog lizinga neće biti u stanju da izmire svoje obaveze. Lizing nema značajne koncentracije kreditnog rizika. Lizing ima utvrđena pravila kako bi obezbedilo da se finansijski lizing odobrava klijentima koji imaju odgovarajuću kreditnu istoriju. Da bi smanjilo kreditni rizik Lizing preduzima sledeće korake:

- Procena kreditne sposobnosti klijenata koji zahtevaju finansiranje putem finansijskog lizinga;
- Procena kreditnog limita na osnovu procene rizika;
- Finansiranje klijenata sa zadovoljavajućom kreditnom istorijom i adekvatnim sredstvima obezbeđenja;
- Povremeni monitoring postojećih klijenata i predmeta lizinga u cilju sprečavanja povećanja rizika.

Gotovina se deponuje u finansijske institucije, za koje se smatra da u momentu deponovanja sredstava imaju minimalan rizik od neispunjenja obaveza.

Sva potraživanja po osnovu ugovora o finansijskom lizingu se rangiraju prema internoj metodologiji i klasifikacija se obavlja primenom principa broja dana u kašnjenju pri otplatama rata lizing plasmana. Princip broja dana u kašnjenju pri otplatama rata lizing plasmana podrazumeva sledeću klasifikaciju bilansnih potraživanja prema komitentima:

1. u klasu I svrstavaju se ugovori o lizingu i druga potraživanja bez kašnjenja ili sa kašnjenjem u otplati do 30 dana;
2. u klasu II svrstavaju se ugovori o lizingu i druga potraživanja sa kašnjenjem u otplati od 31 do 90 dana,
3. u klasu III svrstavaju se ugovori o lizingu i druga potraživanja sa kašnjenjem u otplati od 91 do 180 dana,
4. u klasu IV svrstavaju se ugovori o lizingu i druga potraživanja sa kašnjenjem u otplati od 181 ili više dana.

Pri tome se pod kašnjenjem podrazumeva broj dana kašnjenja pri otplati dospelih obaveza po osnovu kamate ili glavnice i to od datuma ugovornog dospeća neke od tih obaveza do datuma utvrđivanja klase rizika. Kašnjenja se prate na dnevnom nivou, a klase rizika se određuju svakog meseca i to poslednjeg dana u mesecu za prethodni mesec.

Obračun ispravke vrednosti se sprovodi mesečno. Osim po kašnjenju, za potrebe određivanja ispravke vrednosti posmatra se iznos potraživanja od klijenta kao i status ugovora i predmeta lizinga. U slučaju klijenata kod kojih je ukupno potraživanje po klijentu (sva potraživanja po jednom matičnom broju) manje od EUR 30.000, ispravka vrednosti se formira primenom određenog pondera rizika na osnovicu.

Obračun pojedinačne ispravke vrednosti potraživanja se radi za klijenta na kvartalnom nivou, za klijente koji na kraju meseca u kom kasne imaju ostatak duga po matičnom broju po svim partijama veći od EUR 30.000 i kašnjenje je veće od 30 dana (uključujući i kada je ugovor raskinut i predmet nije u posedu Društva), kao i za sve klijente za koje su preuzeti predmeti lizinga i u posedu su Lizinga.

Ispravka vrednosti individualno značajnih potraživanja i preuzetih predmeta lizinga u zamenu za nenaplaćena potraživanja se vrši tako što se nabavna vrednost predmeta lizinga amortizuje po stopi od 10% za svaku godinu od momenta nabavke do predviđenog momenta prodaje predmeta lizinga ili na osnovu procene trenutne vrednosti predmeta lizinga. Tako dobijena vrednost se dodatno diskontuje po stopi od 35% za vozila i agro opremu a 50% za sve ostalo (mašine i opremu).

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD**Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2016. godine***(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)*

Obračun ispravke vrednosti potraživanja uzima u obzir očekivane prilive od prodaje sredstava lizinga i eventualno drugih sredstava obezbeđenja, kao i ostale očekivane prilive iz redovnog operativnog poslovanja klijenta, zatim diskontovanje očekivanih priliva i svođenje na neto sadašnju vrednost (diskontovanje primenom efektivne kamatne stope), čime se dobija neto sadašnja vrednost budućih priliva. Razlika između potraživanja na dan kada se utvrđuje ispravka vrednosti i neto sadašnje vrednosti očekivanih priliva, predstavlja pojedinačnu ispravku vrednosti datog potraživanja.

Iznos ispravke vrednosti se formira prema sledećoj tabeli:

Status		<30.000EUR	>=30.000EUR
Dato u lizing Dospelo Prodato	0-30 dana	1.01%	1.01%
	0-30 dana-brisani iz registra, preduzetnici	nivo portfolija, 7%	nivo klijenta
	0-30 dana-brisani iz registra, pravna lica	nivo portfolija, 50%	nivo klijenta
	31-90	nivo portfolija, 40%	nivo klijenta
	91-180	nivo portfolija, 70%	nivo klijenta
	>180	nivo portfolija, 90%	nivo klijenta
Oduzeto		nivo klijenta	nivo klijenta

Lizing vodi računa o kreditnoj izloženosti i da li postoji rizik da korisnici finansijskog lizinga neće biti u mogućnosti da u celosti ili delimično izmire obaveze koje su im dospele. Menadžment Lizinga donosi odluke za sve izloženosti. Lizing prati izloženost kreditnom riziku svakog korisnika pojedinačno kao i za ceo portfolio na dnevnom, mesečnom i godišnjem nivou, ili kada se ukaže potreba za istim.

Izloženost kreditnom riziku se prati i kroz analizu predmeta koji će biti finansiran putem lizinga, tj. da li će u slučaju raskida ugovora realna fer vrednost predmeta lizinga biti dovoljna za pokriće potraživanja. Procene predmeta lizinga obezbeđuju da je neto vrednost potraživanja po ugovoru o finansijskom lizingu uvek manja od trenutne realne vrednosti predmeta lizinga na tržištu.

U zavisnosti od vrste predmeta lizinga prilikom sklapanja ugovora o finansijskom lizingu, Lizing zahteva u pojedinim slučajevima i dodatne instrumente obezbeđenja kao što su menice korisnika, ovlašćenje za naplatu, žiranti i ugovori o ponovnom otkupu sa dobavljačima.

Prilikom prodaje preuzetih predmeta lizinga ispod njihove knjigovodstvene vrednosti, isknjižava se ispravka njihove vrednosti i knjiži se trošak prodaje ispod vrednosti zaliha u okviru pozicije Ostali rashodi. U ovom slučaju se na osnovu procene mogućnosti naplate može fakturisati trošak prodaje ispod vrednosti zaliha kao i svi troškovi preuzimanja i prodaje predmeta.

3.1.3. Kvalitet kreditnog portfolija i maksimalna izloženost Grupe

Sledeća tabela prikazuje izloženost kreditnom riziku na 31. decembar 2016. i 2015. godine koji prikazuje ukupnu izloženost Grupe kreditnom riziku.

Pored kreditne izloženosti po osnovu plasmana bankama i plasmana komitentima, tabela takođe uključuje: plasmane NBS po repo poslovima, blagajničke zapise NBS, finansijska sredstva raspoloživa za prodaju, finansijska sredstva kojima se trguje, kao i vanbilansne stavke po kojima Grupa može imati kreditni rizik razložene po stavkama koje čine tu poziciju.

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD**Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2016. godine***(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)*

Bilansne stavke izložene kreditnom riziku	2016	2015
Kreditni sa poslovnim svrhom	44,888,447	38,130,272
Kreditni za unapređenje stanovanja i stambeni krediti	4,379,782	3,912,470
Poljoprivredni krediti	19,839,110	17,782,795
Potrošački krediti	2,504,991	3,812,585
Ostala potraživanja od komitenata*	232,982	384,533
Potraživanja po osnovu finansijskog lizinga	90,082	615,238
Kreditni i potraživanja od komitenata	71,935,394	64,637,893
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	3,491,874	3,971,236
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	2,316	74,267
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	20,102	2,855
Ostala sredstva	475,607	479,336
Preuzete buduće obaveze	12,591,459	11,171,748
Vanbilansne stavke izložene kreditnom riziku **	12,591,459	11,171,748
Stanje na dan 31. decembar (bilans i vanbilans)	88,516,752	80,337,335

* potraživanja po osnovu dospele subvencionisane kamate od Fonda za razvoj Republike Srbije

** struktura svih vanbilansnih pozicija je prikazana u napomeni 35

Prethodna tabela predstavlja scenario ukupne izloženosti kreditnom riziku na 31. decembar 2016., odnosno 31. decembar 2015. godine. Rukovodstvo na dalje analizira samo kreditnu izloženost prema kreditima i potraživanjima od komitenata, obzirom da preostala prikazana finansijska aktiva ne nosi stvarni kreditni rizik kao što se vidi iz strukture samih pozicija dalje u tekstu napomena. Menadžment smatra da ovakva struktura izloženosti na adekvatan način ilustruje postojanje kontrola nad izloženosti kreditnom riziku:

- 81.01% ukupne izloženosti odnosi se na plasmane komitentima (31. decembra 2015. godine: 80.48%), odražavajući osnovnu delatnost Grupe;
- 17.53% svih plasmana komitentima je obezbeđeno depozitima komitenata ili hipotekom na nepokretnoj imovini (31.12.2015. 20.95%)
- LTV ratio, predstavljen kao odnos ukupnog portfolija stambenih kredita i vrednosti kolaterala po tim plasmanima je na 31. decembar 2016. godine iznosio 95.20% (31.12.2015. 90.63%)

Tabela u nastavku prikazuje strukturu Kredita i potraživanja od komitenata po kriterijumima kašnjenja u otplati obaveza:

31.12.2016.	Kreditni i potraživanja od komitenata		
U hiljadama dinara	Neto izloženost	Ispravka vrednosti	Bruto izloženost
Bez kašnjenja koji nije obezvređen	68,918,480	737,476	69,655,956
U kašnjenju ali nije obezvređen	1,872,840	91,815	1,964,655
Portfolio koji je obezvređen	1,144,074	1,241,148	2,385,222
Individualno obezvređen portfolio (individualno značajne izloženosti)	1,051,737	605,805	1,657,542
Grupno obezvređen portfolio (individualno beznačajne izloženosti)	92,337	635,343	727,680
Ukupno	71,935,394	2,070,439	74,005,833

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD**Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2016. godine***(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)*

31.12.2015.	Kredit i potraživanja od komitenata		
U hiljadama dinara	Neto izloženost	Ispravka vrednosti	Bruto izloženost
Bez kašnjenja koji nije obezvređen	61,276,102	706,582	61,982,684
U kašnjenju ali nije obezvređen	2,064,588	112,623	2,177,211
Portfolio koji je obezvređen	1,297,203	1,349,594	2,646,797
Individualno obezvređen portfolio (individualno značajne izloženosti)	1,190,822	685,776	1,876,598
Grupno obezvređen portfolio (individualno beznačajne izloženosti)	106,381	663,818	770,199
Ukupno	64,637,893	2,168,799	66,806,692

Portfolio koji je obezvređen obuhvata plasmane komitentima kod kojih postoji kašnjenje u izmirivanju obaveza prema Grupi od preko 90 dana, kao i sve one plasmane komitentima koji su na osnovu individualne procene mogućnosti naplate potraživanja svrstani u ovu kategoriju.

Sljedeća tabela prikazuje pregled strukture portfolija plasmana komitentima koji je bez kašnjenja i koji nije obezvređen na 31. decembar 2016. odnosno 2015. godine:

31.12.2016. (u hiljadama RSD)	Neto izloženost	Ispravka vrednosti	Bruto izloženost	Učešće (neto)
Kredit sa poslovnom svrhom	43,003,515	444,106	43,447,621	62.40%
Kredit za unapređenje stanovanja i stambeni krediti	4,119,070	46,139	4,165,209	5.98%
Poljoprivredni krediti	19,215,337	219,279	19,434,616	27.88%
Potrošački krediti	2,274,372	26,820	2,301,192	3.30%
Finansijski lizing	73,204	1,132	74,336	0.11%
Ostala potraživanja od komitenata	232,982	-	232,982	0.34%
Ukupno plasmani komitentima	68,918,480	737,476	69,655,956	100.00%

31.12.2015. (u hiljadama RSD)	Neto izloženost	Ispravka vrednosti	Bruto izloženost	Učešće (neto)
Kredit sa poslovnom svrhom	36,017,988	416,535	36,434,523	58.78%
Kredit za unapređenje stanovanja i stambeni krediti	3,694,616	45,887	3,740,503	6.03%
Poljoprivredni krediti	17,096,161	196,084	17,292,245	27.90%
Potrošački krediti	3,513,314	38,631	3,551,945	5.73%
Finansijski lizing	569,489	9,445	578,934	0.93%
Ostala potraživanja od komitenata	384,534	-	384,534	0.63%
Ukupno plasmani komitentima	61,276,102	706,582	61,982,684	100.00%

Svi plasmani komitentima predstavljeni u prethodnoj tabeli za 2016. godinu i 2015. godinu se nalaze i u klasi rizika po internim kriterijumima Grupe.

Plasmani komitentima kod kojih postoji kašnjenje u otplati između 1 i 90 dana se smatraju portfoliom koji je u kašnjenju ali nije obezvređen, osim ukoliko analiza finansijske sposobnosti dužnika i mogućnosti naplate potraživanja Grupe potvrde da je potraživanje obezvređeno. Svako takvo potraživanje, bez obzira na broj dana kašnjenja u izmirivanju obaveza prema Grupi, svrstava se u kategoriju portfolija koji je obezvređen.

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD**Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2016. godine***(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)*

Sledeće tabele prikazuju strukturu portfolija kredita koji su u kašnjenju, ali nisu obezvređeni, i to po tipovima, podtipovima plasmana i broju dana u kašnjenju u izmirivanju obaveza prema grupi na 31. decembar 2016. i 31. decembar 2015. godine.

31.12.2016.	Kredit sa poslovnom svrhom	Poljoprivredni kredit	Potrošačk i kredit	Kredit za unapređenj e uslova stanovanja i stambeni kredit	Finansijs ki lizing	Ukupno
Kašnjenja u otplati od 1 do 30 dana	1,000,320	418,555	202,741	179,719	11,575	1,812,910
Kašnjenja u otplati od 31 do 90 dana	59,248	64,947	17,564	5,781	1,134	148,674
Kašnjenja u otplati preko 90 dana*	3,071	-	-	-	-	3,071
Ukupno neto izloženost	1,023,176	445,956	210,633	180,936	12,139	1,872,840
Ispravka vrednosti	39,463	37,546	9,672	4,564	570	91,815
Bruto izloženost	1,062,639	483,502	220,305	185,500	12,709	1,964,655

* potraživanja po osnovu dospele subvencionisane kamate od Fonda za razvoj Republike Srbije

31. decembar 2015.	Kredit sa poslovnom svrhom	Poljoprivred ni kredit	Potrošač ki kredit	Kredit za unapređenj e uslova stanovanja i stambeni kredit	Finansijski lizing	Ukupno
Kašnjenja u otplati od 1 do 30 dana	1,011,229	406,114	246,988	158,795	30,553	1,853,679
Kašnjenja u otplati od 31 do 90 dana	45,465	30,034	10,254	2,160	1,280	89,192.90
Kašnjenja u otplati preko 90 dana*	121,716	-	-	-	-	121,716
Ukupno neto izloženost	1,178,410	436,148	257,242	160,955	31,833	2,064,588
Ispravka vrednosti	57,533	34,920	13,192	5,544	1,434	112,623
Bruto izloženost	1,235,943	471,068	270,434	166,499	33,267	2,177,211

* potraživanja po osnovu dospele subvencionisane kamate od Fonda za razvoj Republike Srbije

Plasmani komitentima kod kojih postoji kašnjenje u otplati od 91 ili više dana se smatraju obezvređenim portfoliom. U portfolio obezvređenih potraživanja svrstavaju se takođe i individualno obezvređena potraživanja, tj. potraživanja po osnovu onih plasmana komitentima čija finansijska sposobnost i mogućnost naplate potraživanja ukazuju na obezvređenost potraživanja.

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD**Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2016. godine***(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)*

U tabelama ispod prikazan je individualno obezvređen portfolio Grupe sa ispravkom vrednosti na 31. decembar 2016. i 31. decembar 2015.:

31. decembar 2016 (u hiljadama RSD)	Neto izloženost	Ispravka vrednosti	Bruto izloženost
Kreditni sa poslovnim svrhom	815,710	484,674	1,300,384
Kreditni za unapređenje stanovanja i stambeni krediti	74,929	14,959	89,888
Poljoprivredni krediti	155,655	102,156	257,811
Potrošački krediti	2,537	1,392	3,929
Finansijski lizing	2,906	2,624	5,530
Ukupno	1,051,737	605,805	1,657,542

31. decembar 2015.	Neto izloženost	Ispravka vrednosti	Bruto izloženost
Kreditni sa poslovnim svrhom	894,853	514,019	1,408,872
Kreditni za unapređenje stanovanja i stambeni krediti	51,654	24,036	75,690
Poljoprivredni krediti	219,556	109,236	328,792
Potrošački krediti	13,680	14,913	28,593
Finansijski lizing	11,079	23,572	34,651
Ukupno	1,190,822	685,776	1,876,598

U tabelama ispod prikazan je grupno obezvređen portfolio Grupe sa ispravkom vrednosti na 31. decembar 2016. i 31. decembar 2015. godine

31. decembar 2016. godine	Neto izloženost	Ispravka vrednosti	Bruto izloženost
Kreditni sa poslovnim svrhom	46,045	307,006	353,051
Kreditni za unapređenje stanovanja i stambeni krediti	4,847	29,147	33,994
Poljoprivredni krediti	22,163	149,898	172,061
Potrošački krediti	17,448	136,962	154,410
Finansijski lizing	1,834	12,330	14,164
Ukupno	92,337	635,343	727,680

31. decembar 2015. godine	Neto izloženost	Ispravka vrednosti	Bruto izloženost
Kreditni sa poslovnim svrhom	49,007	290,130	339,137
Kreditni za unapređenje stanovanja i stambeni krediti	4,142	19,329	23,471
Poljoprivredni krediti	25,327	145,778	171,105
Potrošački krediti	25,068	189,729	214,797
Finansijski lizing	2,837	18,852	21,689
Ukupno	106,381	663,818	770,199

3.1.4 Uticaj sredstava obezbeđenja na obračunati nivo ispravke vrednosti

Tabele ispod pokazuje koji nivo ispravke vrednosti za individualno obezvređena potraživanja Grupe bi bio formiran, u slučaju da u individualni obračun ispravke vrednosti nije uračunat budući priliv od prodaje sredstava obezbeđenja. Uključivanje budućih novčanih priliva iz prodaje sredstava obezbeđenja smanjuje nivo obezvređenja. Budući očekivani prilivi gotovine od prodaje sredstava obezbeđenja bazirani su na osnovu procene tržišnih cena u vreme očekivane prodaje uz dodatno umanjenje vrednosti.

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD**Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2016. godine***(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)***31.12.2016.****Kredit i potraživanja od komitenata**

	Neto izloženost (nakon sredstava obezbeđenja)	Neto izloženost (pre sredstava obezbeđenja)	Ispravka vrednosti (bez primene obezbeđenja)	Bruto izloženost
Bez kašnjenja koji nije obezvređen	68,918,480	68,918,480	737,447	69,655,927
U kašnjenju ali nije obezvređen	1,872,840	1,872,840	91,815	1,964,655
Portfolio koji je obezvređen	1,144,074	92,337	2,292,885	2,385,222
Individualno obezvređen portfolio (individualno značajne izloženosti)	1,051,737	-	1,657,542	1,657,542
Grupno obezvređen portfolio (individualno beznačajne izloženosti)	92,337	92,337	635,343	727,680
Ukupno	71,935,394	70,883,657	3,122,147	74,005,804

31.12.2015.**Kredit i potraživanja od komitenata**

	Neto izloženost (nakon sredstava obezbeđenja)	Neto izloženost (pre sredstava obezbeđenja)	Ispravka vrednosti (bez primene obezbeđenja)	Bruto izloženost
Bez kašnjenja koji nije obezvređen	61,276,102	61,276,102	706,599	61,982,701
U kašnjenju ali nije obezvređen	2,064,588	2,064,588	112,623	2,177,211
Portfolio koji je obezvređen	1,297,203	106,381	2,540,416	2,646,797
Individualno obezvređen portfolio (individualno značajne izloženosti)	1,190,822	-	1,876,598	1,876,598
Grupno obezvređen portfolio (individualno beznačajne izloženosti)	106,381	106,381	663,818	770,199
Ukupno	64,637,893	63,447,071	3,359,638	66,806,709

Neto izloženost nakon primene sredstava obezbeđenja se razlikuje od neto izloženosti pre njihove primene samo u segmentu individualno obezvređenih potraživanja gde se na osnovu individualne procene mogućnosti naplate obračunavaju sva eventualna umanjenja ispravke vrednosti.

Instrumenti obezbeđenja koje Grupa koristi u poslovanju su depoziti, hipoteke nad poslovnim i stambenim objektima, zaloga nad pokretnom imovinom, predmeti dati u finansijski lizing, jemstva pravnih i fizičkih lica, garancije drugih banaka i slično.

Utvrđivanje fer vrednosti kolaterala u skladu je sa važećom politikom Grupe za procenu vrednosti zaloge (kolaterala).

Ukupna fer vrednost primljenih sredstava obezbeđenja neuzimajući u obzir visinu izloženosti koju obezbeđuju, na dan 31. decembar 2016. godine iznosi RSD 134,221,268 hiljada (31. decembra 2015 RSD 130,810,401 hiljadu):

Primljena sredstva obezbeđenja	2016	2015
Stambene nepokretnosti	23,522,736	26,079,511
Poslovne nepokretnosti	75,869,980	67,219,048
Pokretnosti	31,600,978	36,304,096
Depoziti	878,584	602,475
EIF garancije	2,261,769	-
Predmeti finansijskog lizinga*	87,221	605,271
Ukupno	134,221,268	130,810,401

* vrednost ove vrste kolaterala je prikazana kao iznos nedospеле главнице по активним лизинг уговорима обзиром да се сви планови отплате формирају у складу са амортизационим планом за конкретан тип предмета финансирања

3.1.5 Struktura i diverzifikacija kreditnog portfolija

Koncentracija rizika po privrednim delatnostima je takođe pod stalnim praćenjem. U pogledu sektorske koncentracije u okviru kreditnog portfolija, postoji značajna diversifikacija pa samim tim i nizak nivo rizika. Za analizu koncentracije portfolija kredita privredi korišten je HHI pokazatelj (Hirschman Hiefendahl Indeks) koji predstavlja zbir kvadrata relativnog učešća svake delatnosti u ukupnom portfoliju. Ukoliko je rezultat bliži 1, portfolio je više koncentrisan u jednoj delatnosti i obrnuto, ukoliko je rezultat bliži idealnoj proporciji to ukazuje na nisku koncentraciju kreditnog portfolija. U našem slučaju idealna proporcija je 1/40, odnosno HHI racio u iznosu od 0.025 budući da je kreditni portfolio razvrstan u 40 različitih poslovnih delatnosti. U sledećoj tabeli prikazane su vrednosti HHI pokazatelja u 2016. i 2015. godini:

31.12.2016.		31.12.2015.	
HHI Indeks prema iznosu kredita	HHI Indeks prema broju kredita	HHI Indeks prema iznosu kredita	HHI Indeks prema broju kredita
0.063	0.0000114	0.067	0.117

Sledeća tabele predstavlja osnov za tumačenje stepena izloženosti riziku koncentracije plasmana prema kriterijumima Hirschman Hiefendahl-a:

Nivo koncentracije	HHI
Nizak	0,0105 - 0,2579
Srednji	0,2580 - 0,5053
Visok	0,5054 - 0,7526
Kritičan	0,7527 – 1

Tabela u nastavku prikazuje strukturu kreditnog portfolija Grupe na dan 31. decembar 2016, odnosno 31. decembar 2015. prema tipovima delatnosti.

	31.12.2016.		31.12.2015.	
	Plasmani komitentima	Učešće (%)	Plasmani komitentima	Učešće (%)
Trgovina	15,530,192	21.59%	15,299,911	23.68%
Turizam	1,509,440	2.10%	1,271,266	1.97%
Transport	3,553,772	4.94%	3,176,719	4.91%
Druge usluge	2,660,985	3.70%	2,923,594	4.52%
Industrija i druga proizvodnja	11,014,014	15.31%	9,347,958	14.46%
Poljoprivreda	24,663,085	34.29%	22,981,075	35.55%
Građevinarstvo	1,865,147	2.59%	1,665,178	2.58%
Ostalo	10,675,704	14.84%	5,282,644	8.17%
Fizička lica	463,055	0.64%	2,689,548	4.16%
Ukupno	71,935,394	100.00%	64,637,893	100.00%

Sledeća tabela prikazuje geografsku raspodeljenost portfolija Grupe na 31. decembar 2016., odnosno 31. decembar 2015. godine.

	31.12.2016.		31.12.2015.	
	Plasmani komitentima	Učešće (%)	Plasmani komitentima	Učešće (%)
Beogradski region	24,875,050	34.58%	21,698,701	33.57%
Centralni region	8,126,103	11.30%	7,571,121	11.71%
Južni region	7,802,992	10.85%	6,940,480	10.74%
Severni region	31,131,249	43.28%	28,427,591	43.98%
Ukupno	71,935,394	100.00%	64,637,893	100.00%

Struktura kreditnog portfolija se redovno prati kroz sastanke Odbora za kreditni rizik kako bi se identifikovala bilo koja vrsta rizika koncentracije. Događaji koji mogu imati uticaja na velike delove portfolija, bilo da su u pitanju geografske oblasti ili grane privrede, mogu voditi ka tome da Grupa ustanovi limite za određene grupe klijenata koje pripadaju segmentima izloženim ovom zajedničkom risk faktorom.

3.2. Tržišni rizici

3.2.1 Rizik od promene kamatnih stopa

Grupa je izložena promenama u nivou tržišnih kamatnih stopa koje imaju uticaja na njenu finansijsku poziciju i tokove gotovina.

Kao rezultat takvih promena, kamatna marža može da se poveća ili smanji. Kamatne stope se zasnivaju na tržišnim kamatnim stopama i Grupa ih redovno usklađuje. Aktivnost upravljanja rizikom kamatnih stopa ima za cilj optimizaciju neto prihoda od kamate, održavanje tržišne kamatne stope na konzistentnom nivou u skladu sa poslovnom strategijom Grupe. Komitet za upravljanje aktivom i pasivom upravlja ročnom usklađenošću aktive i pasive na osnovu: makroekonomskih analiza i predviđanja, predviđanja uslova za postizanje likvidnosti, kao i analize i predviđanja trendova kamatnih stopa na tržištu za različite segmente aktive i pasive. Kamatni rizik predstavlja nepovoljnu promenu cene aktivnih kamatnih stopa u odnosu na nivo pasivnih kamatnih stopa, sa jedne strane, i mogućnost smanjenja optimalne razlike između prosečnih aktivnih i pasivnih kamatnih stopa, sa druge strane.

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD**Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2016. godine***(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)*

Sledeća tabela prikazuje uticaj efekta potencijalne promene kamatnih stopa na prihode Grupe na 31. decembar 2016 godine, odnosno 31. decembar 2015. godine. Efekti potencijalnih promena kamatnih stopa se odnose na kamatonosnu aktivu i pasivu u bilansu stanja Grupe, kao i na pozicije kamatonosne aktive i pasive iz pod-bilansa Grupe vezanog za EUR i pod-bilansa vezanog za dinare. U odnosu na prethodni obračunski period nije bilo promene u metodologiji obračuna efekata promene kamatnih stopa na prihode i kapital Grupe.

	Uticaj na prihode (kumulativno tokom perioda od 12 meseci)					
	2% povećanje kamatnih stopa			2% smanjenje kamatnih stopa		
	TOTAL	EUR	RSD	TOTAL	EUR	RSD
31. decembar 2016.	369,590	75,202	294,388	(369,590)	(75,202)	(294,388)

	Uticaj na prihode (kumulativno tokom perioda od 12 meseci)					
	2% povećanje kamatnih stopa			2% smanjenje kamatnih stopa		
	TOTAL	EUR	RSD	TOTAL	EUR	RSD
31. decembar 2015.	411,297	177,036	234,261	(411,297)	(177,036)	(234,261)

Neusklađenost kamatonosne aktive i pasive je pre svega uzrokovana klasifikovanjem celokupne devizne obavezne rezerve u nekamatonosnu aktivu, a u skladu sa propisima Narodne banke Srbije, kao i kapitala Banke u nekamatonosnu pasivu. Grupa pažljivo prati izloženost riziku promena kamatnih stopa. Na dan 31. decembar 2016. godine Grupa nije imala važeće ugovore o svopu kamatnih stopa, kao ni na dan 31. decembar 2015. godine. Sa druge strane, Grupa u svom kreditnom portfoliju ima kreditni portfolio sa promenljivom kamatnom stopom, vezanom za tromesečni i šestomesečni EURIBOR, koji je na dan 31. decembra 2016. godine iznosio RSD 41,227 miliona, dok je 31. decembra 2015. portfolio vezan za tromesečni i šestomesečni EURIBOR iznosio RSD 34,358 miliona. Grupa u svom kreditnom portfoliju ima i kreditni portfolio sa promenljivom kamatnom stopom, koja je vezana za referentnu kamatnu stopu NBS i BELIBOR, koji je na dan 31. decembra 2016. godine iznosio RSD 7,142 miliona, dok je 31. decembra 2015. godine iznosio RSD 2,699 miliona. Izloženost Grupe riziku od promene kamatnih stopa na 31.12.2016. i 31.12.2015. prikazani su u sledećim tabelama. Tabele sadrži sredstva i obaveze izložene kamatnom riziku prikazane po datumu ponovnog određivanja kamate (Repricing Date) ili datumu dospeća, u zavisnosti koji je raniji.

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD**Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2016. godine***(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)***31. decembar 2016. godine**

FINANSIJSKA AKTIVA	Total	do 1 meseca	od 1 do 3 meseca	od 3-6 meseci	od 6-12 meseci	od1 do 5godina	preko 5 godina	Nekamatonosno
Gotovina i sredstva kod centralne banke	10,281,913	3,574,426	-	-	-	-	-	6,707,487
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	3,491,874	3,293,089	-	-	-	-	-	198,785
Kredit i potraživanja od komitenata	71,935,393	42,990,510	3,059,118	5,049,211	7,515,213	7,865,411	1,064,691	4,391,239
Total	85,709,180	49,858,025	3,059,118	5,049,211	7,515,213	7,865,411	1,064,691	11,297,511
FINANSIJSKA PASIVA								
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	21,708,484	10,124,043	1,666,876	1,669,950	3,566,621	1,796,275	-	2,884,719
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	48,285,203	14,194,176	3,150,154	4,733,975	8,526,799	1,877,924	170,845	15,631,330
Subordinirane obaveze	3,848,758	3,848,758	-	-	-	-	-	-
Total	73,842,445	28,166,977	4,817,030	6,403,925	12,093,420	3,674,199	170,845	18,516,049
Neto ročna neusklađenost	11,866,735	21,691,048	(1,757,912)	(1,354,714)	(4,578,207)	4,191,212	893,845	(7,218,538)
Kumulativna neto ročna neusklađenost		21,691,048	19,933,136	18,578,422	14,000,215	18,191,427	19,085,272	11,866,734

31. decembar 2015. godine

FINANSIJSKA AKTIVA	Total	do 1 meseca	od 1 do 3 meseca	od 3-6 meseci	od 6-12 meseci	od1 do 5godina	preko 5 godina	Nekamatonosno
Gotovina i sredstva kod centralne banke	10,083,641	3,755,447	-	-	-	-	-	6,328,194
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	3,971,236	3,965,964	-	-	-	-	-	5,272
Kredit i potraživanja od komitenata	64,637,893	36,818,840	3,616,800	5,761,232	8,851,419	8,387,927	552,146	649,529
Total	78,692,770	44,540,251	3,616,800	5,761,232	8,851,419	8,387,927	552,146	6,982,995
FINANSIJSKA PASIVA								
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	14,635,741	10,235,770	486,504	280,061	480,828	783,763	-	2,368,815
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	49,864,267	10,268,537	4,866,054	4,256,299	8,426,721	9,876,850	529,127	11,640,679
Subordinirane obaveze	3,791,779	3,770,410	-	-	-	-	-	21,369
Total	68,291,787	24,274,717	5,352,558	4,536,360	8,907,549	10,660,613	529,127	14,030,863
Neto ročna neusklađenost	10,400,983	20,265,534	(1,735,758)	1,224,872	(56,130)	(2,272,686)	23,019	(7,047,868)
Kumulativna neto ročna neusklađenost		20,265,534	18,529,776	19,754,648	19,698,518	17,425,832	17,448,851	10,400,983

3.2.2. Devizni rizik – rizik od promene kursa valuta

Devizni rizik proističe iz potencijalnih negativnih efekata promena deviznih kursa na finansijski rezultat ili kapital Grupe.

Grupa upravlja deviznim rizikom kroz oprezno planiranje i procenjivanje otvorene devizne pozicije, i njeno usaglašavanje sa propisanim limitima od strane Narodne banke Srbije (limit za otvorene devizne pozicije je 20% regulatornog kapitala) i pridržavanje ograničenja rizika propisanih od strane Narodne banke Srbije, kao i ograničenja sadržanih u internim aktima propisanim od strane Upravnog odbora i Komiteta za upravljanje aktivom i pasivom (limit otvorene devizne pozicije 10% Bazel II kapitala u totalu). Grupa upravlja deviznim rizikom aktivno usaglašavajući valutnu strukturu aktive i pasive. Grupa održava deviznu poziciju pomoću odobravanja kredita sa deviznom klauzulom (kredit indeksirani u EUR) i zaključujući ugovore o valutnim svopovima.

Sljedeća tabela prikazuje potencijalne efekte u slučaju rasta ili pada deviznih kursa od 1500 bazičnih poena na dobitke ili gubitke i kapital Banke na 31. decembar 2016. i 31. decembar 2015. godine. U odnosu na prethodni izveštajni period nije bilo promena u metodologiji obračuna potencijalnih efekata promene deviznih kursa.

	Stanje otvorene devizne pozicije na osnovu bilansnih stavki		Efekat depresijacije RSD za 15%		Efekat apresijacije RSD za 15%	
	2016	2015	2016	2015	2016	2015
USD	141,969	11,709	21,295	1,756	(21,295)	(1,756)
EUR	1,278,203	237,505	(191,730)	35,626	191,730	(35,626)
Ostale valute	41,733	53,879	6,260	8,082	(6,260)	(8,082)

U slučaju depresijacije dinara za 15% ukupan efekat po Grupu na dan 31. decembar 2016. godine bio bi negativan iznosio bi RSD 164,175 hiljada (2015: pozitivan efekat depresijacije RSD 45,464 hiljada). U slučaju apresijacije dinara za 15% ukupan efekat po Grupu bi bio pozitivan i iznosio bi RSD 164,175 hiljada (2015: negativan efekat apresijacije RSD 45,464 hiljada).

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD**Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2016. godine***(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)*

Tabela u daljem tekstu prikazuje sumiranu izloženost deviznom riziku na dan 31. decembra 2016. godine. U tabelu su uključena sredstva i obaveze po njihovim knjigovodstvenim vrednostima po valutama:

AKTIVA	EUR (uključujući indeksirana sredstva i obaveze)	USD	Ostale valute	RSD	Ukupno
Gotovina i sredstva kod centralne banke	5,280,765	89,182	193,047	4,718,919	10,281,913
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	2,316	-	-	-	2,316
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	152,637	44,716	93,493	3,201,028	3,491,874
Kredit i potraživanja od komitenata	55,714,481	-	-	16,220,913	71,935,394
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	-	-	20,102	20,102
Nematerijalna ulaganja	-	-	-	285,461	285,461
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	2,701,265	2,701,265
Tekuća poreska sredstva	-	-	-	28,636	28,636
Ostala sredstva	15,724	12,201	14	447,668	475,607
UKUPNO AKTIVA	61,165,923	146,099	286,554	27,623,992	89,222,568
PASIVA					
Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	-	-	8,444	8,444
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	21,460,613	-	-	247,871	21,708,484
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	33,573,511	1,490,925	244,473	12,976,295	48,285,204
Subordinirane obaveze	3,848,758	-	-	-	3,848,758
Rezervisanja	-	-	-	102,163	102,163
Tekuće poreske obaveze	-	-	-	-	-
Odložene poreske obaveze	-	-	-	38,696	38,696
Ostale obaveze	97,846	3,223	348	363,548	464,965
Kapital	-	-	-	14,765,854	14,765,854
UKUPNO PASIVA	58,980,728	1,494,148	244,821	28,502,871	89,222,568
Neto spot pozicija	2,185,195	(1,348,049)	41,733	(878,879)	
Neto forvard pozicija	(3,463,398)	1,490,018	-	-	
Neto devizna pozicija	(1,278,203)	141,969	41,733	(878,879)	

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD**Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2016. godine***(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)*

Tabela u daljem tekstu prikazuje sumiranu izloženost deviznom riziku na dan 31. decembra 2015. godine. U tabelu su uključena sredstva i obaveze po njihovim knjigovodstvenim vrednostima po valutama.

	EUR (uključujući indeksirana sredstva i obaveze)	USD	Ostale valute	RSD	Ukupno
AKTIVA					
Gotovina i sredstva kod centralne banke	4,014,258	1,217,923	203,680	4,647,780	10,083,641
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	2,282	71,985	-		74,267
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	425,088	83,357	162,732	3,300,059	3,971,236
Kredit i potraživanja od komitenata	51,073,116	-	-	13,564,777	64,637,893
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	-	-	2,855	2,855
Nematerijalna ulaganja	-	-	-	291,358	291,358
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	2,807,365	2,807,365
Tekuća poreska sredstva	-	-	-	157	157
Ostala sredstva	6,092	242	351	472,651	479,336
UKUPNO AKTIVA	55,520,836	1,373,507	366,763	25,087,002	82,348,108
PASIVA					
Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika		-	-	4,792	4,792
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	13,211,607	28,437	4,677	1,391,020	14,635,741
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	36,280,081	1,727,659	307,406	11,549,121	49,864,267
Subordinirane obaveze	3,791,779	-	-		3,791,779
Rezervisanja		-	-	97,233	97,233
Tekuće poreske obaveze	-	-	-	4,389	4,389
Odložene poreske obaveze	-	-	-	57,339	57,339
Ostale obaveze	270,341	52,323	7,485	358,314	688,463
Kapital	-	-	-	13,204,105	13,204,105
UKUPNO PASIVA	53,553,808	1,808,419	319,568	26,666,313	82,348,108
Neto spot pozicija	1,967,028	(434,912)	47,195	(1,579,311)	
Neto forvard pozicija	(1,729,523)	446,621	6,684	-	
Neto devizna pozicija	237,505	11,709	53,879	(1,579,311)	

3.2.3. Fer vrednost finansijskih sredstava i obaveza

Naredne tabele prikazuju knjigovodstvene iznose finansijskih sredstava i obaveza knjizene po fer vrednosti na dan 31. decembar 2016. i 2015. godine:

Fer vrednost finansijskih instrumenata 2016

u '000 RSD

Finansijska aktiva	Knjigovodstve na vrednost	Fer vrednost	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	20,102	20,102	-	-	20,102
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	2,316	2,316	2,316	-	-
Total	22,418	22,418	2,316	-	20,102
Finansijska pasiva	Knjigovodstve na vrednost	Fer vrednost	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3
Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	8,444	8,444	-	-	8,444
Total	8,444	8,444	-	-	8,444

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD**Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2016. godine***(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)***Fer vrednost finansijskih instrumenata 2015**

u '000 RSD

Finansijska aktiva	Knjigovodstvena vrednost	Fer vrednost	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	2,855	2,855	-	-	2,855
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	74,267	74,267	74,267	-	-
Total	77,122	77,122	74,267	-	2,855
Finansijska pasiva	Knjigovodstvena vrednost	Fer vrednost	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3
Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	4,792	4,792	-	-	4,792
Total	4,792	4,792	-	-	4,792

Naredne tabele prikazuje knjigovodstvene iznose i finansijskih sredstava i obaveza iskazanih po fer vrednosti na dan 31. decembar 2016. i 2015. godine:

Fer vrednost finansijskih instrumenata 2016

u '000 RSD

Finansijska aktiva	Knjigovodstvena vrednost	Fer vrednost	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	10,281,913	10,281,913	-	10,281,913	-
Gotovina	2,069,448	2,069,448	-	2,069,448	-
Gotovina sa centralnom bankom	8,212,465	8,212,465	-	8,212,465	-
Kredit i potraživanja od banaka	3,491,874	3,491,874	-	-	3,491,874
Kredit i potraživanja od komitenata	71,935,394	71,642,936	-	-	71,642,936
Total	85,709,181	85,416,723	-	10,281,913	75,134,810
Finansijska pasiva	Knjigovodstvena vrednost	Fer vrednost	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	21,708,484	21,699,595	-	-	21,699,595
Obaveze prema finansijskim institucijama	9,725,725	9,716,836	-	-	9,716,836
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i centralnoj banci	11,982,759	11,982,759	-	-	11,982,759
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	48,285,204	50,028,106	-	-	50,028,106
Obaveze prema finansijskim institucijama	5,776,438	5,776,438	-	-	5,776,438
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	42,508,766	44,251,668	-	-	44,251,668
Subordinirane obaveze	3,848,758	3,848,758	-	-	3,848,758
Total	73,842,446	75,576,459	-	-	75,576,459

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD**Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2016. godine***(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)***Fer vrednost finansijskih instrumenata 2015**

u '000 RSD

Finansijska aktiva	Knjigovodstvena vrednost	Fer vrednost	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	10,083,641	10,083,641	-	10,083,641	-
Gotovina	1,633,867	1,633,867	-	1,633,867	-
Gotovina sa centralnom bankom	8,449,774	8,449,774	-	8,449,774	-
Kredit i potraživanja od banaka	3,971,236	3,971,236	-	-	3,971,236
Kredit i potraživanja od komitenata	64,637,893	64,369,773	-	-	64,369,773
Total	78,692,770	78,424,650	-	10,083,641	68,341,009

Finansijska pasiva	Knjigovodstvena vrednost	Fer vrednost	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	14,635,741	12,819,303	-	-	12,819,303
Obaveze prema finansijskim institucijama	9,725,725	9,716,836	-	-	9,716,836
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i centralnoj banci	4,910,016	3,102,467	-	-	3,102,467
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	49,864,267	50,028,106	-	-	50,028,106
Obaveze prema finansijskim institucijama	5,776,438	5,776,438	-	-	5,776,438
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	44,087,829	44,251,668	-	-	44,251,668
Subordinirane obaveze	3,791,779	3,791,779	-	-	3,791,779
Total	68,291,787	66,639,188	-	-	66,639,188

Fer vrednost je cena koja bi bila dobijena za prodaju imovine, ili plaćena za prenos obaveze u redovnoj transakciji između učesnika na tržištu na datum odmeravanja. Fer vrednost najbolje odražava tekuću tržišnu cenu. Procenjene fer vrednosti finansijskih instrumenata određene su od strane Grupe na bazi postojećih raspoloživih tržišnih informacija, odgovarajuće metodologije, procene i neophodnog prosuđivanja za tumačenje podataka kod utvrđivanja fer vrednosti.

Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih institucija

Fer vrednost kredita i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija je jednaka knjigovodstvenoj vrednosti zbog toga što je ročnost ovih plasmana do šest meseci i zbog toga obračun fer vrednosti ovih plasmana nije potreban.

Kredit i potraživanja od komitenata

Fer vrednost potraživanja po osnovu plasmana komitentima je obračunata na bazi očekivanih tokova gotovine primenom trenutno važeće kamatne stope na dan bilansa stanja. Knjigovodstvena i fer vrednost kredita i potraživanja od komitenata je iskazana umanjena za ispravku vrednosti procenjenih gubitaka.

Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci i Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima

Procenjena fer vrednost depozita po viđenju je jednaka knjigovodstvenoj vrednosti.

Fer vrednost obaveza prema bankama je jednaka knjigovodstvenoj vrednosti obaveza zbog toga što su ove obaveze kratkoročne i obračun fer vrednosti ovih obaveza nije potreban.

Fer vrednost oročenih depozita je obračunata diskontovanjem novčanih tokova na ugovorene datume primenom važećih kamatnih stopa za depozite ročnosti preko šest meseci kod kojih sadašnje kamatne stope iz cenovnika nisu jednake ugovorenim za ove depozite. Imajući u vidu da je ovakvih depozita veoma malo, razlika knjigovodstvene vrednosti i fer vrednosti je mala.

Primljeni krediti uključuju primljene kredite od banaka i drugih međunarodnih finansijskih institucija. Fer vrednost kratkoročnih obaveza prema bankama je jednaka knjigovodstvenoj vrednosti obaveza zbog toga što je ročnost ovih obaveza do šest meseci i zbog toga obračun fer vrednosti ovih obaveza nije potreban.

Fer vrednost kredita od drugih međunarodnih finansijskih institucija se obračunava kod kredita koji su ugovoreni sa fiksnim i varijabilnim kamatnim stopama i to diskontovanjem novčanih tokova na ugovorene datume primenom kamatnih stopa određenih od strane ProCredit grupe.

Fer vrednost subordiniranih obaveza obračunata je primenom kamatnih stopa određenih od strane ProCredit Grupe i to samo za obaveze sa fiksnom kamatnom stopom.

Fer vrednost finansijskih derivata se utvrđuje korišćenjem zvaničnih srednjih kurseva Narodne banke Srbije kao i primenom zvaničnih kamatnih stopa za posmatranu ročnost derivata.

3.3. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti nastaje usled nemogućnosti Grupe da ispunjava svoje dospele obaveze što može imati negativan efekat na finansijski rezultat i kapital Grupe. Grupa upravlja ovim rizikom tako što obezbeđuje odgovarajuću i raznovrsnu strukturu izvora finansiranja koji obuhvataju sledeće:

- depozite komitenata sa različitim rokovima dospeća;
- depozite sa tržišta novca;
- kredite stranih banaka i međunarodnih finansijskih institucija;
- subordinirane kredite;
- akcijski kapital.

Politike upravljanja likvidnošću imaju za cilj obezbeđenje dovoljno sredstava za isplatu svih obaveza o rokovima dospeća i zadovoljenje tražnje komitenata za novim kreditima.

Grupa upravlja rizikom likvidnosti putem konstantnog praćenja ročne usklađenosti sredstava i izvora sredstava, kao i analizom očekivanih novčanih tokova kako bi se obezbedilo da Grupa u svakom momentu može da ispuni svoje obaveze.

Pored toga, Grupa izdvaja sredstva u obaveznu rezervu kod Narodne banke Srbije u skladu sa važećom zakonskom regulativom, a koja predstavlja meru zaštite od iznenadnih i značajnih povlačenja depozita, odnosno drugih izvora sredstava.

Nivo likvidnosti se iskazuje pokazateljem likvidnosti kao i užim pokazateljem likvidnosti. Pokazatelj likvidnosti Grupe predstavlja odnos zbira likvidnih potraživanja Grupe prvog i drugog reda, s jedne strane, i zbira obaveza Grupe po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća i obaveza Grupe sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja likvidnosti, s druge strane.

Uži pokazatelj likvidnosti Grupe predstavlja odnos likvidnih potraživanja Grupe prvog reda, s jedne strane, i zbira obaveza Grupe po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća i obaveza Grupe sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja likvidnosti, s druge strane.

Likvidna potraživanja prvog reda čine gotovina, sredstva na žiro računu, zlato i drugi plemeniti metali, sredstva na računima kod banaka s raspoloživim kreditnim rejtingom izabrane agencije za rejting kome odgovara nivo kreditnog kvaliteta 3 ili bolji utvrđen u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke (investicioni rang); depoziti kod Narodne banke Srbije; čekovi i druga novčana potraživanja u postupku realizacije; neopozive kreditne linije odobrene Grupi, akcije i dužničke hartije od vrednosti kotirane na berzi; 90% fer vrednosti hartija od vrednosti koje glase na dinare, bez devizne klauzule, čiji je izdavalac Republika Srbija i čija je minimalna ročnost tri meseca, odnosno 90 dana, a koje je Grupa klasifikovala kao hartije od vrednosti kojima se trguje ili hartije od vrednosti koje su raspoložive za prodaju. Likvidna potraživanja Grupe drugog reda čine ostala potraživanja Grupe koja dospevaju u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja likvidnosti.

Obaveze Grupe po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća čine deo njenih obaveza, i to: 40% depozita po viđenju banaka, 20% depozita po viđenju ostalih deponenata, 10% štednih uloga, 5% garancija i drugih oblika jemstva, 20% neiskorišćenih odobrenih neopozivih kreditnih linija. Ostale obaveze Grupe koje dospevaju u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja likvidnosti predstavljaju obaveze Grupe sa ugovorenim rokom dospeća.

Grupa je tokom 2016. i 2015. godine imala pokazatelj dnevne likvidnosti iznad zakonom propisanog minimuma. Takođe Grupa je tokom 2015. i 2016. godine imala uži pokazatelj likvidnosti iznad propisanog minimuma.

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD**Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2016. godine***(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)*

Tabela u daljem tekstu prikazuje sredstva i obaveze grupisane u odgovarajuće grupe prema preostalim ugovorenim rokovima dospeća na dan bilansa stanja 31. decembar 2016. godine, odnosno 31. decembar 2015. godine.

31.12.2016.

FINANSIJSKA AKTIVA	Ukupno	do 1 meseca	od 1 do 3 meseca	od 3-6 meseci	od 6-12 meseci	od 1 do 5 godina	preko 5 godina
Gotovina i sredstva kod centralne banke	10,281,913	10,281,913	-	-	-	-	-
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	3,491,874	3,491,874	-	-	-	-	-
Kredit i potraživanja od komitenata	71,935,394	2,971,426	5,797,042	9,607,882	14,846,456	29,735,282	8,977,306
Total	85,709,181	16,745,213	5,797,042	9,607,882	14,846,456	29,735,282	8,977,306
FINANSIJSKA PASIVA							
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	21,708,484	3,934,234	1,666,876	2,237,237	4,338,323	9,531,814	-
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	48,285,204	26,249,326	3,150,154	5,039,655	8,832,479	3,987,124	1,026,466
Subordinirane obaveze	3,848,758	21,117	-	-	-	-	3,827,641
Total	73,842,446	30,204,677	4,817,030	7,276,892	13,170,802	13,518,938	4,854,107
Neto ročna neusklađenost	11,866,735	(13,459,463)	980,012	2,330,990	1,675,653	16,216,344	4,123,199
Kumulativna neto ročna neusklađenost		(13,459,464)	(12,479,452)	(10,148,462)	(8,472,808)	7,743,536	11,866,735

31.12.2015.

FINANSIJSKA AKTIVA	Ukupno	do 1 meseca	od 1 do 3 meseca	od 3-6 meseci	od 6-12 meseci	od 1 do 5 godina	preko 5 godina
Gotovina i sredstva kod centralne banke	10,083,641	10,083,641	-	-	-	-	-
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	3,971,236	3,971,236	-	-	-	-	-
Kredit i potraživanja od komitenata	64,637,893	2,887,915	5,189,142	8,780,960	14,325,034	26,133,706	7,321,136
Total	78,692,770	16,942,792	5,189,142	8,780,960	14,325,034	26,133,706	7,321,136
FINANSIJSKA PASIVA							
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	14,635,741	4,886,011	607,807	835,398	835,398	7,043,644	427,483
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	49,864,267	20,234,006	3,592,260	3,706,004	6,784,728	14,582,872	964,397
Subordinirane obaveze	3,791,779	-	-	21,369	-	1,824,392	1,946,018
Total	68,291,787	25,120,017	4,200,067	4,562,771	7,620,126	23,450,908	3,337,898
Neto ročna neusklađenost	10,400,983	(8,177,225)	989,075	4,218,189	6,704,908	2,682,798	3,983,238
Kumulativna neto ročna neusklađenost		(8,177,225)	(7,188,150)	(2,969,961)	3,734,947	10,400,983	

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD**Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2016.****godine***(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)*

Grupa poseduje i rezerve likvidnosti u vidu odobrenih, a nepovučenih kreditnih linija i navedena rezerva likvidnosti na 31. decembar 2016. godine iznosi RSD 3,951 miliona (31.decembar 2015: RSD 9,608 miliona).

Grupa se ne bavi špekulativnim poslovima – poslovima kupovine ili prodaje finansijskih sredstava ili valute čiji je osnovni cilj ostvarenje profita na osnovu očekivanih kretanja njihovih cena. Ugovori o kupoprodaji finansijskih sredstava i valute zaključuju se jedino sa ciljem zatvaranje pozicije likvidnosti, odnosno umanjena izloženosti finansijskim i tržišnim rizicima. Grupa je na kraju 2016. godine imala izloženosti po osnovu svop i spot transakcija koje nemaju značajan uticaj na ukupnu likvidnost.

Tabela u daljem tekstu prikazuje derivate po fer vrednosti koje je Grupa imala na dan 31.12.2016. odnosno 31.12.2015. godine.

31.12.2016.

	Ukupno	do 1 meseca	od 1 do 3 meseca	od 3 do 6 meseci	od 6-12 meseci	od 1 do 5 godina	preko 5 godina
Pregled derivata							
Derivati - forvardi (aktiva)	2	2	-	-	-	-	-
Derivati - svopovi (aktiva)	11,830	10,295	1,535		-	-	-
Derivati - svopovi (pasiva)	7,975	7,971	4		-	-	-

31.12.2015.

	Ukupno	do 1 meseca	od 1 do 3 meseca	od 3 do 6 meseci	od 6-12 meseci	od 1 do 5 godina	preko 5 godina
Pregled derivata							
Derivati - forvardi (aktiva)	3	3	-	-	-	-	-
Derivati - svopovi (aktiva)	2,852	2,211	-	641	-	-	-
Derivati - svopovi (pasiva)	4,792	77	-	4,715	-	-	-

Rizici izloženosti Grupe prema jednom licu ili grupi povezanih lica

Izloženost prema jednom licu ili grupi povezanih lica je definisano Pravilom za upravljanje rizikom izloženosti i rizikom zemlje. Procedura je doneta u skladu sa Zakonom o bankama („Službeni glasnik RS“ br. 107/2005 i 91/2010 i 14/2015), Odlukom Narodne banke Srbije o upravljanju rizicima („Službeni glasnik RS“ br. 45/2011 i 94/2011, 119/2012, 23/2013, 43/2013, 92/2013, 33/2015, 61/2015, 61/2016 i 103/2016) zahtevima akcionara Grupe, kao i ograničenjima postavljenim na osnovu ugovora o kreditu sa međunarodnim finansijskim organizacijama.

Rizikom izloženosti prema jednom licu ili grupi povezanih lica Grupa upravlja na osnovu procedure koja je propisana u skladu sa Zakonom o bankama i zahtevima akcionara Grupe. Procedura za upravljanje rizikom izloženosti propisuje da se pod velikom izloženosti Grupe prema jednom licu ili grupi povezanih lica smatra izloženost od najmanje 10% kapitala Grupe. Zbir svih velikih izloženosti ne sme preći 400% kapitala Grupe. Grupa kvartalno dostavlja NBS izveštaj o velikim izloženostima koji prelaze 10% kapitala Grupe. Izloženost Grupe prema jednom licu ili grupi povezanih lica ne sme preći 25% kapitala Grupe.

Formiranje grupa povezanih lica je u skladu sa Zakonom o bankama i vrši se automatski u okviru IT aplikacije za klijenta, pravno lice/preduzetnika i njihove zakonske zastupnike.

Svojim kreditnim procedurama, a u skladu sa Zakonom o bankama („Službeni glasnik RS“ br. 107/2005, 91/2012 i 14/2015), odlukama Narodne banke Srbije o upravljanju rizicima („Službeni glasnik RS“ br. 127/2007, 63/2008, 112/2008, 45/2011, 94/2011, 119/2012, 123/2012, 23/2013, 43/2013, 92/2013, 33/2015, 61/2015, 61/2016 i 103/2016) i Odlukom o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke („Službeni glasnik RS“ br. 129/2007, 63/2008, 104/2009, 30/2010, 57/2012, 123/2012, 13/2013, 113/2013, 135/2014, 25/2015, 38/2015, 61/2016, 69/2016 i 91/2016) Grupa je propisala u kojim slučajevima će se lica smatrati povezanim:

- Pravno lice i fizičko lice će se tretirati kao povezana ukoliko je fizičko lice vlasnik pravnog lica ili ukoliko učestvuje u upravljanju pravnim licem kroz menadžment funkciju,
- Ukoliko fizičko lice nije formalni vlasnik, ali je Grupi poznato da je ovo lice realni vlasnik preduzeća (nezvanični vlasnik, suvlasnik koji nije evidentiran u dokumentaciji),
- Ukoliko poslovanje jednog pravnog lica može značajno da utiče na poslovanje drugog pravnog lica (bilo pozitivno ili negativno), ili ukoliko može doći do preliivanja sredstava (profita ili gubitka) sa jednog na drugo preduzeće, tada je potrebno posmatrati ova dva lica kao povezana (glavni dobavljač / kupac koji ima dominantno učešće, povezana firma),
- Rodbinske i ostale veze između fizičkih lica mogu biti osnov za formiranje grupa povezanih lica.

Na 31. decembar 2016. godine Grupa je bila u skladu sa svim limitima izloženosti prema jednom licu ili grupi povezanih lica propisanih od strane NBS.

3.4. Rizici ulaganja Grupe u druga pravna lica i u osnovna sredstva

Praćenje rizika ulaganja Grupe u druga pravna lica i u osnovna sredstva organizovano je u skladu sa odredbama Zakona o bankama („Službeni glasnik RS“ br. 107/2005, 91/2010 i 14/2015), Odlukom Narodne banke Srbije o upravljanju rizicima („Službeni glasnik RS“ br. 127/2007, 63/2008, 112/2008, 45/2011, 94/2011, 119/2012, 123/2012, 23/2013, 43/2013, 92/2013, 33/2015 i 61/2015, 61/2016 i 103/2016) i zahtevima akcionara Grupe i predstavlja sastavni deo procedura za upravljanje rizicima. Na 31. decembar 2016. godine Grupa nije imala značajniju izloženost ovoj vrsti rizika. Iznos ulaganja u osnovna sredstva iznosio je 17,64% od kapitala Grupe, što je u granicama koje je propisala Narodna banka Srbije od 60,00% (31. decembar 2015. 25,50%).

3.5. Rizici koji se odnose na zemlju porekla lica prema kome je Grupa izložena

Praćenje rizika zemlje porekla lica prema kome je Grupa izložena organizovano je u skladu sa odredbama Zakona o bankama (Službeni glasnik RS br. 107/2005, 91/2010 i 14/2015) i Odluci o upravljanju rizicima („Službeni glasnik RS“ br. 127/2007, 63/2008, 112/2008, 46/2011, 94/2011, 119/2012, 13/2013, 113/2013, 33/2015 i 61/2015, 61/2016 i 103/2016).

U skladu sa pomenutim zakonskim odredbama Grupa je usvojila procedure i može kreditirati isključivo pravna lica, preduzetnike, registrovane poljoprivrednike i fizička lica koji su registrovani kao rezidenti Republike Srbije i koji obavljaju svoju delatnost na teritoriji Republike Srbije. Plasmani stranim bankama rade se samo kao podrška održanju likvidnosti Grupe. Plasmani se sprovode u skladu sa limitima koje odobrava ALCO odbor Banke, a kojima su definisani maksimalni iznosi i rokovi plasmana sredstava. Pri tome Grupa može kratkoročno (do 3 meseca) plasirati sredstva u inostranstvu isključivo kod banaka rezidenata u državama OECD-a i to sa najmanje BBB-rejtingom po poslednjoj klasifikaciji Standard & Poor's-a ili Fitch-a. Izuzetak od ovog pravila čine banke iz zemalja koje nisu članice OECD-a, ali pripadaju ProCredit Grupi.

Imajući u vidu činjenicu da Grupa kreditnu aktivnost obavlja samo u Srbiji, tokom 2016. godine Grupa nije ozbiljno bila izložena rizicima zemlje porekla lica. Izloženost rizicima porekla lica takođe je bila na niskom nivou i tokom 2015. godine.

3.6. Operativni rizik, uključujući i pravni rizik, kao i rizik neodgovarajućeg upravljanja informacionim i drugim tehnologijama značajnim za poslovanje Grupe

Grupa upravlja operativnim rizikom i reputacionim rizikom na osnovu interne Procedure za upravljanje operativnim rizikom koja je u skladu sa Odlukom o upravljanju rizicima Narodne banke Srbije („Službeni glasnik RS“ br. 127/2007, 63/2008, 112/2008, 45/2011, 94/2011, 119/2012, 123/2012, 23/2013, 43/2013 i 92/2013, 33/2015 i 61/2015, 61/2016 i 103/2016) kao i u skladu sa Odlukom o minimalnim standardima upravljanja informacionim sistemom finansijske institucije („Službeni glasnik RS“ br. 23/2013 i 113/2013). U okviru Grupe Banka je od 2009. godine unapređivala bazu podataka o gubicima po osnovu operativnog rizika koja je struktuirana u skladu sa preporukama Radne grupe za operativni rizik pri Udruženju banaka Srbije, gore pomenutim zakonskim propisima kao i internim potrebama same Grupe. Baza podataka sistematski i hronološki obuhvata stvarne ili potencijalne (nerealizovane) gubitke po osnovu operativnog rizika. Počevši od trećeg kvartala 2009. godine, a u skladu sa odredbama Odluke o upravljanju rizicima Narodne banke Srbije („Službeni glasnik RS“ br. 127/2007, 63/2008, 112/2008, 45/2011, 94/2011, 119/2012, 123/2012, 23/2013, 43/2013, 92/2013, 61/2016 i 103/2016) u okviru grupe Banka je redovno izveštavala NBS o gubicima po osnovu operativnog rizika. Grupa od januara 2012. godine primenjuje pristup osnovnog indikatora u skladu sa Odlukom o izveštavanju o adekvatnosti kapitala banke („Službeni glasnik RS“ br. 45/2011, / ispravka 46/2011, 6/2013 i 51/2014), pri čemu će Grupa i dalje interno nastaviti da vodi bazu podataka o gubicima po osnovu operativnog rizika.

Tokom prethodnog perioda Grupa je razvijala procese praćenja, merenja i upravljanja pravnim rizikom kao rizikom od stvarnih ili potencijalnih negativnih efekata na kapital i/ili prihode Grupe. Na dan 31. decembar 2016. godine protiv Grupe se vodilo 153 pravnih sporova pred sudovima (31. decembra 2015. godine: 150). Na kraju 2016. godine nije bilo pravnih sporova pokrenutih protiv Lizinga. Na osnovu procedure koja je uspostavljena u Grupi za obračun potencijalnih gubitaka po osnovu sudskih sporova, procenjena su i obračunata ukupna rezervisanja u iznosu od RSD 67,110 hiljada (2015: RSD 49,615 hiljada).

Grupa radi na stalnom poboljšanju upravljanja bezbednošću informacija kroz analizu pretnji za njihovu dostupnost, integritet i poverljivost. Kroz ovu funkciju se obezbeđuje visok nivo zaštite informacionih sredstava Grupe. Uspostavljen je Plan kontinuiteta poslovanja koji se redovno revidira i koji omogućava nesmetani rad servisa koje je Grupa odredila kao kritične u situaciji prekida redovnog poslovanja.

3.7. Upravljanje kapitalom

Ciljevi Grupe prilikom upravljanja kapitalom banke se mogu svesti na nekoliko zahteva:

- Biti usklađen sa kapitalnim zahtevima propisanim od strane Narodne banke Srbije;
- Biti usklađen sa kapitalnim zahtevima od strane međunarodnih finansijskih institucija po osnovu dugoročnih kreditnih ugovora;
- Adekvatno upravljanje kapitalom od strane rukovodstva Grupe bi trebalo da omogući očekivanu stabilnost rasta i razvoja Grupe, kao i snažnu osnovu za dalji razvoj bančnih poslovnih mogućnosti.

Adekvatnost kapitala se detaljno planira prilikom izrade biznis plana. O ostvarenim pokazateljima adekvatnosti kapitala Narodna banka Srbije se izveštava na kvartalnom nivou.

Narodna banka Srbije zahteva da svaka banka održava u svakom trenutku minimalno 10 miliona evra osnovnog kapitala i pokazatelj adekvatnosti kapitala iznad 12%, kao i da svaki davalac lizinga koji obavlja poslove finansijskog lizinga čiji je predmet potrošna stvar održava svoj novčani kapital od minimalno EUR 500 hiljada.

Kapital Grupe se sastoji iz:

- *Osnovnog kapitala,*
- *Dopunskog kapitala koji se sastoji od dela revalorizacionih rezervi Grupe, kao i subordiniranih obaveza,*

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD**Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2016.****godine***(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)*

- *Odbitnih stavki od osnovnog kapitala*, odnosno nematerijalnih ulaganja i dela potrebne rezerve iz dobiti za procenjene gubitke po bilansnoj aktivi i vanbilansnim stavkama (regulatorna usklađivanja vrednosti) koji predstavlja odbitnu stavku od osnovnog kapitala u skladu sa Odlukom o adekvatnosti Narodne banke Srbije,
- *Odbitnih stavki od kapitala*, koje se sastoje od direktnih i indirektnih ulaganja u banke i druga lica u finansijskom sektoru u iznosu većem od 10% kapitala tih banaka, odnosno drugih lica, kao i potrebne rezerve iz dobiti za procenjene gubitke po bilansnoj aktivi i vanbilansnim stavkama koji se u skladu sa tačkom 427. stav 1. Odluke o adekvatnosti odbija od kapitala. Odbitne stavke od kapitala se odbijaju od osnovnog i dopunskog kapitala u iznosu od po 50% od ukupne vrednosti odbitnih stavki čime se dolazi do konačne vrednosti ukupnog osnovnog i ukupnog dopunskog kapitala.
- Kako je u skladu sa podacima iz izveštaja o strukturi problematičnih kredita banke propisanih Odlukom kojom se uređuje izveštavanje banaka, učešće problematičnih kredita odobrenih dužnicima iz nefinansijskog i nedržavnog sektora u ukupnim kreditima odobrenim dužnicima iz tih sektora na dan 30.06.2016 ispod nivoa od 10%, a takođe i na izveštajni dan, Grupa je od 31.12.2016 obračunala potrebnu rezervu za procenjene gubitke u iznosu koji je jednak nuli, u skladu sa Odlukom NBS o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke. Na dan 31.12.2016 godine pokazatelj deviznog rizika banke je bio na nivou ispod 2% pa samim tim, u skladu sa Odlukom NBS o adekvatnosti kapitala, nije u obavezi da obračuna kapitalni zahtev za devizni rizik.

Odluka o adekvatnosti kapitala Narodne banke Srbije bliže propisuje način izračunavanja kapitala, ukupne aktive ponderisane kreditnim rizikom, kapitalnog zahteva za tržišni i operativni rizik. Tabela ispod pokazuje elemente kapitala i obračun adekvatnosti kapitala na 31. decembar 2016, odnosno 31. decembar 2015.

	31.12.2016.	31.12.2015.
Osnovni kapital		
Nominalna vrednost uplaćenih akcija, osim preferencijalnih kumulativnih akcija	3,663,012	3,663,012
Emisiona premija	2,776,745	2,776,745
Rezerve iz dobiti	1,643,864	1,643,864
Neraspoređena dobit iz ranijih godina	3,246,390	2,508,390
Nematerijalna ulaganja	-285,461	(291,358)
Regulatorna usklađivanja vrednosti	-	(2,931,780)
Ukupni osnovni kapital	11,044,550	7,368,873
Dopunski kapital	4,380,224	3,641,728
Ukupni kapital	15,424,774	11,010,601

Kapitalni zahtev	31.12.2016.	Kapitalni zahtev	31.12.2015.
Kapitalni zahtev za kreditni rizik, rizik druge ugovorne strane i rizik izmirenja/iskorupke po osnovu slobodnih isporuka	8,748,697	Kapitalni zahtev za kreditni rizik, rizik druge ugovorne strane i rizik izmirenja/iskorupke po osnovu slobodnih isporuka	7,360,927
Kapitalni zahtev za tržišne rizike	-	Kapitalni zahtev za tržišne rizike	31,645
Kapitalni zahtev za operativni rizik	957,307	Kapitalni zahtev za operativni rizik	1,004,064
Ukupni kapitalni zahtevi	9,706,004	Ukupni kapitalni zahtevi	8,396,636
Pokazatelj adekvatnosti kapitala	19.07%	Pokazatelj adekvatnosti kapitala	15,74%

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD**Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2016.****godine***(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)*

Odlukom o adekvatnosti kapitala banke predviđeno je da se adekvatnost kapitala Grupe računa kao odnos kapitala i rizične aktive Grupe koja predstavlja zbir:

- kapitalnog zahteva za kreditni rizik, rizik druge ugovorne strane i rizik izmirenja/ispоруke po osnovu slobodnih isporuka;
- kapitalnog zahteva za tržišne rizike;
- kapitalnog zahteva za operativni rizik.

pomnoženih recipročnom vrednošću pokazatelja adekvatnosti kapitala definisanog Odlukom o adekvatnosti kapitala, što iznosi 12%.

4. Prihodi i rashodi od kamata

Prihode i rashode od kamata čine:

U hiljadama RSD	2016	2015
Banke i druge finansijske organizacije	126,081	124,222
Javni sektor	125,189	490,112
Pravna lica	2,051,064	2,054,659
Stanovništvo	2,076,228	2,293,067
Preduzetnici	534,150	770,219
Strana lica	181	492
Strane banke	-	227
Prihodi od kamata	4,912,893	5,732,998
Banke i druge finansijske organizacije	(32,073)	(107,502)
Javni sektor	(4,345)	(126,197)
Pravna lica	(118,208)	(273,211)
Stanovništvo	(241,172)	(309,626)
Preduzetnici	(3)	(1,889)
Strana lica	(3,002)	(5,143)
Strane banke	(24,691)	(33,590)
Strane finansijske institucije	(611,308)	(522,377)
Rashodi od kamata	(1,034,802)	(1,379,535)
Neto prihod po osnovu kamata	3,878,091	4,353,463

U okviru prihoda od kamate prikazan je iznos prihoda od kamata na obezvređene plasmane (efekat unwinding-a) u iznosu od RSD 50,635 hiljada (2015:RSD 42,829 hiljada).

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD**Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2016.****godine***(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)***5. Prihodi i rashodi od naknada i provizija**

U hiljadama RSD	2016	2015
Naknade za usluge platnog prometa u zemlji	587,358	656,812
Naknade za bankarske usluge po kreditnim poslovima	102,873	141,648
Provizije iz poslovanja sa karticama	171,939	141,476
Provizije po izdatim garancijama	109,648	105,797
Naknade za usluge platnog prometa sa inostranstvom	154,177	159,714
Naknade za ostale bankarske usluge	61,509	57,199
Prihodi od naknada i provizija	1,187,504	1,262,646
Provizije za kredite	(85,960)	(90,370)
Usluge platnog prometa u zemlji	(21,004)	(21,656)
Usluge platnog prometa u inostranstvu	(63,258)	(41,281)
Rashodi iz poslovanja sa karticama	(28,664)	(25,270)
Ostali rashodi od provizija i naknada	(3,018)	(4,449)
Rashodi naknada i provizija	(201,904)	(183,026)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija	985,600	1,079,620

6. Neto dobitak po osnovu zaštite od rizika

U hiljadama RSD	2016	2015
Prihodi po osnovu zaštite od rizika swap kamatnih stopa	-	15
Prihodi po osnovu zaštite od rizika swap valuta	167,756	217,846
Prihodi po osnovu zaštite od rizika kvazi termin	99	6,982
Ukupan dobitak po osnovu zaštite od rizika	167,855	224,843
Rashodi po osnovu zaštite od rizika swap kamatnih stopa	-	(14)
Rashodi po osnovu zaštite od rizika swap valuta	(146,270)	(166,178)
Rashodi po osnovu zaštite od rizika kvazi termin	(110)	(7,682)
Ukupan gubitak po osnovu zaštite od rizika	(146,380)	(173,874)
Neto dobitak po osnovu zaštite od rizika	21,475	50,969

7. Neto dobitak po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju

U hiljadama RSD	2016	2015
Prihodi po osnovu prodaje finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	47,408	-
Neto dobitak po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	47,408	-

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD**Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2016.****godine***(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)***8. Neto prihodi od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule**

	2016	2015
Prihod od kursnih razlika	11,310,160	24,388,168
Prihod od efekata ugovorene valutne klauzule	1,369,618	2,121,284
Prihod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	12,679,778	26,509,452
Rashod od kursnih razlika	(11,887,949)	(24,622,257)
Rashod od efekata ugovorene valutne klauzule	(615,658)	(1,805,478)
Rashod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	(12,503,607)	(26,427,735)
Neto prihod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	176,171	81,717

9. Ostali poslovni prihodi

U hiljadama RSD	2016	2015
Dobici od prodaje osnovnih sredstava	8,406	7,706
Prihodi od naknade za menice	3,047	3,269
Naknada štete od osiguranja	1,165	54
Prihodi od donacija	43,971	14,958
Nadoknada troškova od povezanih lica	8,212	4,809
Prihodi od naplaćenih troškova prilikom utuženja klijenta	7,700	6,164
Dobici od prodaje sredstava stečenih naplatom potraživanja	6,443	392
Prihodi od usklađivanja vrednosti predmeta lizinga	2,798	9,798
Ostali poslovni prihodi	6,000	4,630
Prihodi od ukidanja rezervisanja	10,976	23,996
Ukupno	98,718	75,776

Prihodi od ukidanja rezervisanja odnose se najvećim delom na smanjenje iznosa pojedinačnih rezervisanja po osnovu sudskih sporova u ukupnom iznosu od RSD 10,867 hiljada (2015: RSD 23,933 hiljada) i smanjenje rezervisanja – rizik zemlje u iznosu od RSD 109 hiljada.

Nadoknade troškova od povezanih lica odnosi se na troškove smeštaja, transportne troškove i ostale usluge koje Banka plaća i vrši nadoknadu za članove Procredit grupe i Procredit Holdinga u iznosu od RSD 8,212 hiljada (2015: RSD 4,809 hiljada).

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD**Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2016.****godine***(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)***10. Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki**

Prihodi i rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki obuhvataju:

U hiljadama RSD	2016	2015
Prihodi od ukidanja pojedinačnih ispravki vrednosti	864,702	1,080,308
Prihodi od ukidanja ispravki vrednosti datih kredita	2,801,849	2,901,493
Prihodi od ukidanja ispravki vrednosti datih ovedraftova i kreditnih kartica	20,899	32,379
Prihodi od ukidanja rezervisanja za vanbilansne stavke	82,927	46,009
Prihodi od ukidanja ispravki vrednosti dokumentarnih poslova	54,751	45,165
Ukupno prihodi	3,825,128	4,105,354
U hiljadama RSD	2016	2015
Pojedinačne ispravke vrednosti	(782,939)	(1,161,285)
Ispravke vrednosti datih kredita	(3,116,943)	(3,034,610)
Ispravke vrednosti datih ovedraftova i kreditnih kartica	(17,944)	(25,371)
Rezervisanja za vanbilansne stavke	(71,869)	(47,951)
Ispravke vrednosti dokumentarnih poslova	(64,433)	(52,039)
Ukupno rashodi	(4,054,128)	(4,321,256)
Naplaćena otpisana potraživanja	199,499	246,704
Otpis nenaplativih potraživanja	(38,732)	(35,275)
Neto prihodi otpisanih potraživanja	160,767	211,429
Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	(68,233)	(4,473)

11. Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi

U hiljadama RSD	2016	2015
Troškovi neto zarada	707,955	772,369
Troškovi doprinosa na zarade	363,429	394,296
Troškovi poreza na zarade	92,060	99,760
Ostali lični rashodi - druga davanja radnicima	28,383	29,087
Troškovi angažovanja radnika za privremene poslove	14,983	14,677
Troškovi/(Prihodi) od ukidanja neiskorišćenih ostalih rezervisanja za otpremnine	(2,604)	619
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	1,204,206	1,310,808

12. Troškovi amortizacije

U hiljadama RSD	2016	2015
Troškovi amortizacije nekretnina, postrojenja i opreme	294,943	265,480
Troškovi amortizacije nematerijalnih ulaganja	26,604	28,194
Troškovi amortizacije	321,547	293,674

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD**Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2016.****godine***(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)***13. Ostali rashodi**

Ostale rashode čine:

U hiljadama RSD	2016	2015
Troškovi zakupa	219,854	233,719
Troškovi marketinga	92,083	122,389
Troškovi materijala	46,787	62,243
Troškovi komunikacije	76,998	91,930
Troškovi platnih kartica	175,662	132,253
Troškovi osiguranja	261,537	249,966
Troškovi konsultantskih usluga	110,524	118,751
Troškovi obezbeđenje	51,784	50,823
Druga primanja zaposlenih	26,044	30,673
Troškovi seminara	55,513	71,322
Troškovi reprezentacije	21,352	19,783
Troškovi licenci	115,401	146,963
Troškovi e-bankinga	52,974	56,744
Troškovi doprinosa	18,569	18,318
Rashodi rezervisanja za pravni rizik	41,645	14,263
Troškovi održavanja	61,201	63,985
Nematerijalni troškovi	120,078	133,782
Troškovi agencije za naplatu potraživanja	16,345	30,859
Troškovi službenih putovanja	14,638	21,471
Transportni troškovi	13,812	14,754
Troškovi taksa	22,183	28,015
Troškovi manjkova i šteta	4,427	1,998
Troškovi revizije	10,053	15,879
Gubici po osnovu prodaje i rashodovanja osnovnih sredstava i oduzetih predmeta lizinga	28,681	25,395
Obezvređenje predmeta lizinga	4,685	6,596
Troškovi advokata	33,077	15,647
Troškovi poreza	20,703	25,416
Ostali poslovni rashodi	10,036	8,462
Ostali rashodi	1,726,646	1,812,399

Grupa, za poslovne prostore koje iznajmljuje, plaća zakupe fizičkim i pravnim licima u skladu sa ugovorima o zakupu. Ugovoreni periodi zakupa su od 5 do 10 godina. Cena zakupa je sa valutnom klauzulom, a plaćanje se vrši mesečno. Predviđeno je da su obe ugovorne strane u mogućnosti da raskinu ugovor, sa otkaznim rokom od 90 dana.

Troškovi marketinga čine pored štampi promo materijala, izrada marketinških rešenja, radio kampanje, emitovanje TV priloga i sl. i donacije.

Troškovi osiguranja se odnose na osiguranje imovine, osiguranje vozila, osiguranje transporta i obaveznu premiju osiguranja depozita fizičkih lica, preduzetnika i malih i srednjih pravnih lica u skladu sa Zakonom o osiguranju depozita. Ukupni trošak osiguranja depozita za 2016. godinu iznosi RSD 242,966 hiljada (2015: RSD 232,592 hiljada).

Troškovi konsultantskih usluga se većinom odnose na usluge predviđene „Management Service Agreement“ ugovorom sa ProCredit Holdingom u iznosu od RSD 95,137 hiljada (2015: RSD 92,207 hiljada) i ostale konsultanske usluge u iznosu od RSD 15,387 hiljada (2015: 26,544 hiljada).

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD**Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2016.****godine***(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)*

Troškovi licenci predstavljaju troškove jednogodišnjeg korišćenja softvera i njihovo održavanje koje nisu vlasništvo Banke (Microsoft licence, SQL, Quipu, EMC, Siron, Sophos itd.)

Nematerijalne troškove čine:

	2016	2015
Održavanje službenih prostorija	15,037	21,665
Održavanje IT opreme i software-a	41,825	40,584
Troškovi komunalnih usluga	49,579	52,460
Ostali rashodi	13,637	19,073
Ukupno nematerijalni troškovi	120,078	133,782

14. Porez na dobitak

Komponente poreza na dobitak su:

	2016	2015
Porez na dobit	295,488	354,727
Gubitak po osnovu odloženih poreza	390	3,008
Dobitak po osnovu odloženih poreza	(9,527)	-
Ukupno	286,351	357,735

Tabela u nastavku predstavlja usklađivanje oporezive dobiti i stvarnog poreskog rashoda:

U hiljadama RSD	2016	2015
Dobitak pre oporezivanja	1,888,195	2,220,191
Porez obračunat po poreskoj stopi od 15%	(283,229)	(333,602)
Novčane kazne i penali	(395)	(810)
Amortizacija iznad poreski priznatog iznosa	(7,199)	(4,513)
Ostali poreski nepriznati rashodi	(13,550)	(19,911)
Poreski nepriznati prihodi	12,495	4,373
Kapitalni dobici/gubici	(3,419)	6
Porez na dobit po osnovu gubitka poreskog kredita	(191)	(270)
Porez na dobit	(295,488)	(354,727)
Plaćen porez	295,488	350,338
Obaveza po osnovu poreza na dobit	-	(4,389)

Prikaz efektivne poreske stope:

	Stopa 2016.	2016	Stopa 2015.	2015.
Dobitak pre oporezivanja		1,888,195		2,220,191
porez po obračunatoj stopi	(15%)	(283,229)	(15%)	(333,602)
Dobitak po osnovu odloženih poreza		9,527		-
Gubitak po osnovu odloženih poreza		(390)		(3,008)
Nepriznati troškovi		(24,563)		(25,234)
Poreski nepriznati prihodi		12,495		4,379
Porez na dobit po osnovu gubitka poreskog kredita		(191)		(270)
Efektivna kamatna stopa	(15%)	(286,351)	(16%)	(357,735)

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD**Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2016. godine***(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)***15. Dobitak/(Gubitak) po osnovu odloženih poreza**

U hiljadama RSD	2016	2015
Razlika između poreske i računovodstvene vrednosti osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja	6,298	(3,270)
Odloženi poreski prihod po osnovu revalorizacije zgrade	2,610	2,695
Odloženi poreski rashod po osnovu otpremnina	(391)	(43)
Odloženi poreski prihod/(rashod) po osnovu obezvređenja zaliha	620	(2,390)
Dobitak/(Gubitak) od realizacije odloženih poreskih sredstava	9,137	(3,008)

16. Gubitak po osnovu poreza koji se odnosi na ostali rezultat

U hiljadama RSD	2016	2015
Odloženi poreski rashod po osnovu revalorizacije nekretnina	(200)	(58)
Odloženi poreski rashod po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	-	(1,670)
Odloženi poreski rashod po osnovu aktuarskog dobitka	-	(270)
Gubitak od realizacije odloženih poreskih sredstava	(200)	(1,998)

17. Zarada po akciji

U apsolutnim iznosima	2016	2015
Iznos ostvarene dobiti koja pripada akcionarima	1,600,480,199	1,862,456,747
Ponderisani prosečni broj običnih akcija (ceo broj)	3,663,012	3,663,012
Zarada po akciji	436.93	508.45

Banka nema potencijalni efekat umanjenja zarade po akciji, nema konvertibilni dug niti opciju kupovine akcija po povoljnim uslovima.

18. Gotovina i sredstva kod centralne banke

a) *Gotovina i sredstva kod centralne banke obuhvataju:*

U hiljadama RSD	31.12.2016.	31.12.2015.
Žiro račun	3,574,426	3,505,447
Blagajna	1,142,007	889,978
Deponovani viškovi likvidnih sredstava kod NBS	-	250,000
Nedospela kamata po osnovu obavezne rezerve kod NBS	2,486	2,355
Dinarska novčana sredstva	4,718,919	4,647,780
Blagajna u stranoj valuti	927,441	743,889
Obavezna rezerva kod NBS u stranoj valuti	4,635,553	4,691,972
Novčana sredstva u stranoj valuti	5,562,994	5,435,861
Stanje na dan 31. decembar	10,281,913	10,083,641

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD**Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2016. godine***(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)*

Regulativa Narodne banke Srbije u vezi sa obračunom obavezne rezerve se nije menjala tokom 2016. godine. Ispod se mogu naći stope koje su se primenjivale u periodu januar – decembar 2016. godine.

Obaveznu rezervu u dinarima banke obračunavaju:

- Po stopi od 5% na deo dinarske osnovice koju čine obaveze sa ugovorenim ročnošću do dve godine
- Po stopi od 0% na deo dinarske osnovice koju čine obaveze sa ugovorenim ročnošću preko dve godine.

Obaveznu rezervu u stranoj valuti banke obračunavaju:

- Po stopi od 20% na deo devizne osnovice koju čine obaveze sa ugovorenim ročnošću do dve godine i 100% na deo devizne osnovice koju čine dinarske obaveze indeksirane deviznom klauzulom sa ugovorenim ročnošću do dve godine
- Po stopi od 13% na deo devizne osnovice koju čine obaveze sa ugovorenim ročnošću preko dve godine i 100% na deo devizne osnovice koju čine dinarske obaveze indeksirane deviznom klauzulom sa ugovorenim ročnošću preko dve godine.

Obračunatu dinarsku obaveznu rezervu čini zbir obračunate dinarske obavezne rezerve plus 38% dinarske protivvrednosti obračunate devizne obavezne rezerve na obaveze sa ugovorenim ročnošću do dve godine, plus 30% dinarske protivvrednosti obračunate devizne obavezne rezerve na obaveze sa ugovorenim ročnošću preko dve godine.

Obračunatu deviznu obaveznu rezervu čini zbir 62% obračunate obavezne rezerve na obaveze u stranoj valuti do dve godine plus 70% obračunate obavezne rezerve za obaveze u stranoj valuti sa ugovorenim ročnošću preko dve godine.

Banka ne obračunava obaveznu rezervu na stanje subordiniranih obaveza jer je Narodna banka Srbije utvrdila da su ispunjeni uslovi za njihovo uključivanje u dopunski kapital Banke.

Banka ne obračunava obaveznu rezervu na obaveze po osnovu sredstava koje je primila od međunarodnih finansijskih organizacija, vlada i finansijskih institucija čiji su osnivači strane države, i to posredstvom države kao glavnog dužnika, uz uslov da se pri replasiranju tih sredstava poštuju dogovoreni principi kod utvrđivanja kamatnih marži.

Banka je dužna da u obračunskom periodu održava prosečno dnevno stanje izdvojene dinarske i devizne obavezne rezerve u visini obračunate dinarske, odnosno devizne obavezne rezerve.

Obavezna rezerva se može koristiti u bančnim svakodnevnim operacijama. Narodna banka Srbije plaća kamatu u iznosu od 1.75% na obaveznu rezervu izdvojen u dinarima. Na obaveznu rezervu izdvojen u stranoj valuti Narodna banka Srbije ne plaća kamatu

b) Pregled efektivnih kamatnih stopa na depozite i plasmane NBS

Plasmani u RSD	31.12.2016.	31.12.2015.
Obavezna rezerva kod Narodne banke Srbije	1.75%	1.75%
Plasmani NBS po repo poslovima	2.88%	2.5%
Overnight depoziti kod NBS	2.5%%	2.5%

19. Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju

U hiljadama RSD	2016.	2015.
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	2,316	74,267
Stanje na dan 31. decembar	2,316	74,267

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD**Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2016.****godine***(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)*

Finansijska sredstva raspoložive za prodaju predstavljaju akcije SWIFT u iznosu od RSD 2,316 hiljada (31.12.2015: RSD 2,282 hiljada i akcije Visa International u iznosu 31.12.2015: RSD 71,985 hiljada)

20. Krediti i potraživanja od banka i drugih finansijskih organizacija

	2016.	2015.
Redovni devizni računi	279,798	659,882
Repo poslovi sa NBS	3,200,000	3,300,000
Novčana sredstva kod Centralnog registra	7,852	7,747
Kredit finansijskih organizacija	4,303	6,126
Kamate finansijskih organizacija	13	50
Nedospela kamata	11	48
Naknade	47	93
Razgraničena potraživanja za proviziju od banaka	339	382
Razgraničen prihod od naknade po kreditima	(5)	(38)
Ukupno	3,492,358	3,974,290
Ispravka vrednosti kredita i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	(484)	(3,054)
Stanje na dan 31. decembar	3,491,874	3,971,236

Promene na isprawkama vrednosti

	2016.	2015.
Početno stanje	524	546
Povećanje	163	135
Smanjenje	(212)	(154)
Kursne razlike	9	(3)
Stanje na kraju perioda	484	524

21. Krediti i potraživanja od komitenata

	2016.	2015.
Potraživanja po osnovu kredita	73,321,424	65,393,697
Potraživanja po osnovu finansijskog lizinga	103,117	662,276
Potraživanje za kamatu i naknadu	914,700	1,146,027
Potraživanja po osnovu protesta po garancijama	86,289	81,989
Ukupno:	74,425,530	67,283,989
Razgraničena naknada za odobrenje kredita	(419,697)	(477,297)
Ispravka vrednosti po osnovu kredita i potraživanja od komitenata	(2,070,439)	(2,168,799)
Stanje na dan 31. decembar	71,935,394	64,637,893

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD
Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2016.
godine
(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)

a) Sektorska struktura

U hiljadama RSD	Javni sektor	Pravna lica	Preduzetnici	Stanovništvo	Poljoprivrednici	Strana lica	Ukupno 2016	Ukupno 2015
Kamate i naknade	234,316	234,428	54,977	69,718	320,927	334	914,700	1,146,027
Protesti	-	77,118	8,701	470	-	-	86,289	81,989
Kratkoročni plasmani U dinarima	-	765,632	199,842	16,906	17,173	-	999,553	14,373,408
Dugoročni plasmani U dinarima	-	40,760,339	4,899,660	8,231,704	18,533,285	-	72,424,988	51,682,565
Bruto plasmani komitentima	234,316	41,837,517	5,163,180	8,318,798	18,871,385	334	74,425,530	67,283,989
Razgraničena provizija za odobrenje kredita	-	(123,320)	(28,247)	(42,958)	(225,172)	-	(419,697)	(477,297)
Ispravka vrednosti	-	(881,130)	(349,046)	(346,987)	(493,276)	-	(2,070,439)	(2,168,799)
Stanje na dan 31.decembar	234,316	40,833,067	4,785,887	7,928,853	18,152,937	334	71,935,394	64,637,893

b) Promene na ispravkama

	31.12.2016.	31.12.2015.
Početno stanje na početku perioda	2,168,799	2,171,956
Povećanja	3,982,096	4,273,305
Smanjenja	(3,741,989)	(4,059,345)
Otpis	(313,214)	(185,267)
Unwinding	(50,635)	(42,829)
Kursna razlika	25,382	10,974
Stanje na kraju perioda	2,070,439	2,168,799

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD**Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2016. godine***(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)*

c) Struktura potraživanja po osnovu finansijskog lizinga

	2016	2015
Potraživanja po osnovu finansijskog lizinga	103,117	662,276
Potraživanje za kamatu i naknadu fin lizinga	4,936	12,211
Ukupno:	108,053	674,487
Razgraničena naknada za odobrenje kredita fin.lizinga	(1,314)	(5,948)
Ispravka vrednosti po osnovu kredita i potraživanja od komitenata fin lizinga	(16,657)	(53,301)
Stanje na dan 31. Decembar	90,082	615,238

Društvo najvećim delom daje u finansijski lizing pokretnu imovinu po sledećim standardnim uslovima:

- Rok dospeća lizinga od 1 godine do 5 godina;
- Učešće od 0% do 30%;
- Kamatna stopa od 4.99% do 12.9% godišnje;
- Obračun kamate mesečno na ostatak duga;
- Troškovi odobrenja lizing ugovora su max 2% od neto vrednosti predmeta lizinga;

22. Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika

U hiljadama RSD	31.12.2016	31.12.2015
Valutni svop sa domaćim pravnim licima	2	3
Valutni svop sa stranim bankama	12,359	1,445
Valutni svop sa NBS	7,741	1,407
Stanje na dan 31. decembar	20,102	2,855

Najveći deo potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika u iznosu od RSD 12,359 hiljada (31.12.2015: RSD 1,445 hiljada) se odnosi na fer vrednost valutnih svop-ova sa PCB Germany.

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD**Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2016. godine***(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)***23. Nematerijalna ulaganja**

U hiljadama RSD	Nematerijalna ulaganja u pripremi	Licence za softver	Ukupno
Nabavna vrednost			
Stanje 1. januara 2015. godine	289,984	431,602	721,586
Direktna povećanja	(35,755)	-	(35,755)
Prenos sa/na	(31,471)	31,471	-
Stanje 31. decembra 2015. godine	222,758	463,073	685,831
Ispravka vrednosti			
Stanje 1. januara 2015. godine	-	366,279	366,279
Obračunata amortizacija	-	28,194	28,194
Stanje 31. decembra 2015. godine		394,473	394,473
Sadašnja vrednost na dan 1. januar 2015. godine	289,984	65,323	355,307
Sadašnja vrednost na dan 31. decembar 2015. godine	222,758	68,600	291,358
Nabavna vrednost			
Stanje 1. januara 2016. godine	222,758	463,073	685,831
Direktna povećanja	20,707	-	20,707
Prenos sa/na	(11,311)	11,311	-
Stanje 31. decembra 2016. godine	232,154	474,384	706,538
Ispravka vrednosti			
Stanje 1. januara 2016. godine	-	394,473	394,473
Obračunata amortizacija	-	26,604	26,604
Stanje 31. decembra 2016. godine		421,077	421,077
Sadašnja vrednost na dan 31. decembar 2016. godine	232,154	53,307	285,461

Najveći deo nematerijalnih ulaganja u pripremi se odnosi na licence za prelazak na grupni softver a čija se aktivacija ne očekuje pre 2018. godine.

Grupa ne poseduje nematerijalnu imovinu za koju je procenjeno da ima neograničen koristan vek.

Na dan 31. decembra 2016. godine, Grupa ima vlasništvo nad sredstvima kojima raspolaže i nema tereta upisanih na imovini.

Na dan 31. decembar 2016. godine, Grupa nema ugovorenu obavezu za nabavku nematerijalnih ulaganja.

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD**Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2016.****godine***(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)***24. Nekretnine, postrojenja i oprema****a) Nekretnine, postrojenja i oprema obuhvataju:**

U hiljadama RSD	31.12.2016.	31.12.2015.
Ulaganja u tuđe objekte	142,709	112,483
Oprema	578,893	580,437
Ostala osnovna sredstva	21,143	8,153
Poslovne zgrade	1,926,950	1,983,366
Osnovna sredstava u pripremi	31,570	122,926
Stanje	2,701,265	2,807,365

b) Promene na osnovnim sredstvima u toku 2016. i 2015. godine bile su sledeće:

U hiljadama RSD	Ulaganja u tuđe objekte	Oprema	Ostala osnovna sredstva	Poslovna zgrada	Osnovna sredstva u pripremi	Ukupno
Nabavna vrednost						
Stanje 1. januara 2015. godine	228,698	1,340,709	157,644	1,982,611	141,080	3,850,742
Direktna povećanja	-	-	-	-	709,656	709,656
Revalorizacija	-	-	-	2,385	-	2,385
Prenos sa/na	75,507	364,037	5,442	282,824	(727,810)	-
Rashodovanje, prodaja i ostala smanjenja	(81,043)	(169,840)	(27,268)	(4,513)	-	(282,664)
Stanje 31. decembra 2015. godine	223,162	1,534,906	135,818	2,263,307	122,926	4,280,119
Ispravka vrednosti						
Stanje 1. januara 2015. godine	167,587	925,229	147,277	228,523	-	1,468,616
Obračunata amortizacija	18,238	188,585	7,113	51,544	-	265,480
Rashodovanje i prodaja	(75,146)	(159,345)	(26,725)	(126)	-	(261,342)
Stanje 31. decembra 2015. godine	110,679	954,469	127,665	279,941	-	1,472,754
Sadašnja vrednost na dan						
1. januar 2015. godine	61,111	415,480	10,367	1,754,088	141,080	2,382,126
Sadašnja vrednost na dan						
31. decembar 2015. godine	112,483	580,437	8,153	1,983,366	122,926	2,807,365
Nabavna vrednost						
Stanje 1. januara 2016. godine	223,162	1,534,906	135,818	2,263,307	122,926	4,280,119
Direktna povećanja	-	-	-	-	242,520	242,520
Revalorizacija	-	-	-	9,663	-	9,663
Prenos sa/na	76,331	205,793	19,959	31,793	(333,876)	-
Rashodovanje, prodaja i ostala smanjenja	(37,910)	(70,637)	(15,730)	(44,408)	-	(168,685)
Stanje 31. decembra 2016. godine	261,583	1,670,062	140,047	2,260,355	31,570	4,363,617

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD**Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2016.****godine***(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)***Ispravka vrednosti**

Stanje 1. januara 2016. godine	110,679	954,469	127,665	279,941	-	1,472,754
Obračunata amortizacija	31,147	200,639	6,750	56,407	-	294,943
Rashodovanje i prodaja	(22,952)	(63,939)	(15,511)	(2,943)	-	(105,345)
Stanje 31. decembra 2016. godine	118,874	1,091,169	118,904	333,405	-	1,662,352

Sadašnja vrednost na dan

31. decembar 2016. godine	142,709	578,893	21,143	1,926,950	31,570	2,701,265
----------------------------------	----------------	----------------	---------------	------------------	---------------	------------------

Procene fer vrednosti poslovnih objekata vršili su ovlašćeni procenjivači tokom 2016. i 2015. godine. Na dan 31. decembar 2016. godine Banka nema nekretnina čija je procena starija od 5 godina.

Knjigovodstvena vrednost svih poslovnih zgrada koje se naknadno odmeravaju po modelu revalorizacije, pod pretpostavkom naknadnog odmeravanja po modelu nabavne vrednosti na dan 31. decembar 2016. godine iznosila bi RSD 1,357,412 hiljade.

Na dan 31. decembra 2016. godine, Grupa ima vlasništvo nad sredstvima kojima raspolaže i nema tereta upisanih na imovini.

Na dan 31. decembar 2016. godine, Grupa nema ugovorenu obavezu za nabavku nekretnina, postrojenja i opreme.

25. Ostala sredstva

Ostala sredstva obuhvataju:

U hiljadama RSD	2016.	2015.
Potraživanja za isplaćene naknade po osnovu porodijskog odsustva i bolovanja	28,193	37,931
Potraživanja po osnovu platnih kartica	65,439	73,443
Zalihe sitnog inventara	2,700	1,893
Prolazni i privremeni računi	59,517	54,502
Nedospela kamata	1,024	458
Razgraničeni rashodi kamata	2,416	8,995
Dati avansi za ulaganje u građevinske objekte	27,877	13,987
Unapred plaćeni troškovi	86,485	81,954
Potraživanja po osnovu pretplaćenih poreza i doprinosa	13,806	14,229
Dati depoziti za zakup stana	4,026	2,146
Sredstva stečena naplatom potraživanja	141,612	168,507
Ostala sredstva	59,034	40,998
Avansi dati dobavljačima	38	63
Ostala sredstva	492,167	499,106
Ispravka vrednosti ostalih sredstava	(16,560)	(19,770)
Stanje na dan 31. decembar	475,607	479,336

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD**Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2016.****godine***(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)*

Promene na ispravkama vrednosti po ostalim potraživanjima

Opis	2016.	2015.
Stanje na početku godine	19,770	22,971
Ispravke u toku godine	4,685	6,597
Otpis	(5,097)	-
Kursne razlike	(2,798)	(9,798)
Stanje na dan 31. decembra	16,560	19,770

Sredstva stečena naplatom potraživanja

	2016.	2015.
Vozila i oprema - do jedne godine	2,447	723
Vozila i oprema - starija od jedne godine	8,455	15,705
	10,902	16,428
Nekretnine - do tri godine	-	34,676
Nekretnine - starije od tri godine	130,369	115,620
	130,369	150,296

Kupci u zemlji - potraživanja po osnovu prodaje

	341	1,783
Stanje na dan 31. decembar	141,612	168,507

Banka svoja sporna potraživanja po kreditima naplaćuje iz pokretne ili nepokretne imovine klijenta a prema sudskom rešenju. Sredstva nad kojima je preuzeto vlasništvo u procesu povraćaja obezvređenih kredita, uključeni su u „Ostala sredstva“ osim ukoliko nije drugačije naglašeno. Banka sredstva stečena naplatom potraživanja planira da proda.

Lizing na osnovu interne procene određuje njihovu fer vrednost koja se dobija diskontom očekivanog novčanog toka po osnovu priliva od prodaje a sve u skladu sa metodologijom odeljenja za upravljanje rizicima. U slučaju da je vrednost preuzetog predmeta lizinga (vrednost nedospele glavnice) veća od interno procenjene vrednosti preuzetog predmeta lizinga, pozitivna razlika se evidentira u okviru grupe računa ispravke vrednosti predmeta lizinga preuzetih u zamenu za nenaplaćena potraživanja.

26. Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika

U hiljadama RSD	2016	2015
Obaveze u dinarima po osnovu promene vrednosti derivate - swap valuta sa NBS	4	4,715
Obaveze u dinarima po osnovu promene vrednosti derivate - swap valuta sa ino bankama	8,440	76
Obaveze u dinarima po osnovu promene vrednosti derivate - swap valuta sa ostalim pravnim licima	-	1
Stanje na dan 31. decembar	8,444	4,792

Najveći deo obaveza po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika u iznosu od RSD 8,440 hiljada (31.12.2015: RSD 76 hiljada) se odnosi na fer vrednost valutnih svop-ova sa Procredit Bank Germany.

27. Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD**Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2016.****godine***(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)*

U hiljadama RSD	2016	2015
Transakcioni depoziti	3,419,758	2,348,622
Namenski depoziti	260	5,679
Drugi depoziti	7,447,643	2,641,543
Primljeni krediti	10,853,653	9,725,724
Ostale obaveze kamate i provizije	1,547	4,362
Nedospela kamata	57,909	11,398
Razgraničena provizija za primljene kredite	(72,286)	(101,587)
Stanje na dan 31. decembar	21,708,484	14,635,741

- Efektivna kamatna stopa na depozite u stranoj valuti od banaka kretala se u 2016. godini od 0.00% do 1.00%. U toku 2016. godine efektivna kamatna stopa na depozite u domaćoj valuti od banaka kretala se od 2.52% do 2.80%.

Primljeni krediti su prikazani u tabeli ispod:

Finansijska organizacija	Odobreni krediti	Stanje na dan 31.12. 2016	Dospeće	31.12.2016	31.12.2015
	u EUR	u EUR		Iznos u hiljadama dinara	Iznos u hiljadama dinara
EFSE	15,000,000	8,550,000	2018	1,055,688	1,745,335
KFW	30,000,000	3,333,344	2017	411,576	1,216,262
EBRD	120,000,000	40,000,000	2021	4,938,892	1,581,139
EIB	20,000,000	13,520,197	2019-2022	1,669,370	1,929,490
GGF	20,000,000	20,000,000	2020	2,469,446	2,432,522
Procredit bank Germany	5,000,000	2,500,000	2018	308,681	820,976
Stanje na dan 31. decembar	210,000,000	87,903,541		10,853,653	9,725,724

Grupa je uzela kredite sa kamatnom stopom u rasponu od 2% do 6M Euribor+4,7%.

Grupa ima obavezu da bude usaglašena sa određenim pokazateljima definisanim u ugovorima o kreditima sa kreditorima KFW, EBRD, EFSE i GGF. Na dan 31.12.2016. Banka je bila usaglašena sa svim definisanim pokazateljima: racionom adekvatnosti kapitala, racionom otvorene kreditne izloženosti, racionom izloženosti prema pojedinačnom klijentu, racionom izloženosti prema povezanim licima, deviznim rizikom, racionom likvidnosti, racionom pokrića kašnjenja rezervisanjima i ostalim pokazateljima.

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD**Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2016.****godine***(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)***28. Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima**

U hiljadama RSD	2016	2015
stanovništvo		
-transakcioni	3,404,622	3,582,190
-štedni	20,809,145	21,132,267
-po osnovu kredita	966,054	902,211
-namenski	19,019	5,843
-ostale finansijske obaveze	10,406	30,992
nedospela kamata	157,789	157,467
privreda		
-transakcioni	12,545,529	9,374,967
-po osnovu kredita	1,228,747	1,021,346
-namenski	145,515	229,889
-ostali	3,795,009	7,501,761
-primljeni krediti	4,983,740	5,776,438
-ostale finansijske obaveze	188,003	127,517
-obaveze za kamatu	695	394
nedospela kamata	35,976	29,556
razgraničena provizija	(5,045)	(8,571)
Stanje na dan 31. decembar	48,285,204	49,864,267

Primljeni krediti su prikazani u tabeli ispod:

Finansijska organizacija	Odobren kredit	Stanje na dan 31.12. 2016	Dospeće	31.12.2016	31.12.2015
	u EUR	u EUR		u 000	u 000
KFW posredstvom NBS	40,000,000	21,820,000	2019	2,694,166	3,538,347
EIB posredstvom NBS	23,446,860	18,543,224	2019-2023	2,289,574	2,238,091
Stanje na dan 31. decembar	63,446,860	40,363,224		4,983,740	5,776,438

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD**Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2016. godine***(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)*

Neiskorišćene kreditne linije prikazane su u sledećoj tabeli.

Naziv institucije	Racun	Ugovoren iznos	Valuta	Neiskoriscen iznos na dan 31.12.2016.	Datum potpisivanja ugovora	Rok dospeca	Neiskoriscen iznos na dan 31.12.2015.
ProCredit Holding	933400	10,000,000.00	EUR	10,000,000.00	05.05.2010.	30.03.2018.	-
ProCredit Holding	933400	30,000,000.00	EUR	-	05.05.2010.	17.07.2017.	30,000,000.00
Loan from Kingdom of Denmark		up to 15 mio DKK (cca 2 mio eur) for all banks in the program	EUR	up to 15 mio DKK (cca 2 mio eur) for all banks in the program	29.05.2013.	31.12.2018	up to 15 mio DKK (cca 2 mio eur) for all banks in the program
EBRD 2015	933401	60,000,000.00	EUR	20,000,000.00	21.10.2015.	15.02.2021.	47,000,000.00

Pregled efektivnih kamatnih stopa na depozite i ostale obaveze drugim komitentima

Na oročena sredstva komitenata u dinarima Grupa je odobravalala prosečnu bruto nominalnu kamatnu stopu od 3.02% dok su devizna sredstva deponovana uz prosečnu bruto nominalnu kamatu od 0.98% godišnje.

Na dinarska sredstva po viđenju stanovništva i preduzeća Grupa je obračunavala i plaćala kamatu po prosečnoj bruto nominalnoj stopi od 0.53% na godišnjem nivou.

29. Subordinirane obaveze

Naziv institucije	Ugovoren iznos	Valuta	Neotplaćen iznos na dan 31.12.2015. (EUR)	Rok dospeća	2016	2015
ProCredit Holding	6,000,000	EUR	6,000,000	18.10.2023.	740,834	729,757
ProCredit Holding	10,000,000	EUR	10,000,000	01.06.2025.	1,234,723	1,216,261
ProCredit Holding	15,000,000	EUR	15,000,000	31.05.2022.	1,852,085	-
EFSE Netherlands B.V.	-	EUR	-	31.05.2016.	-	1,824,392
					3,827,642	3,770,410
Nedospela kamata					21,116	21,369
Stanje na dan 31. decembar					3,848,758	3,791,779

Kamatna stopa na subordinirane obaveze kretala se u rasponu 6M Euribor+6,25% do 6M Euribor+6,7%.

U 2016-oj godini izvršena je promena poverioca gde je subordinirani kredit od EFSE Netherlands preuzet od strane ProCredit Holdinga, o čemu je obaveštena NBS i dala saglasnost rešenjem br.V/3.1-1096/2/16 od 23. maja 2016. godine.

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD**Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2016.****godine***(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)***30. Rezervisanja**

U hiljadama RSD	2016	2015
Rezervisanja za vanbilans	24,172	34,928
Rezervisanja za troškove otpremnina	10,086	12,690
Rezervisanja za rizik zemlje	795	-
Rezervisanje za pravni rizik	67,110	49,615
Stanje na dan 31. decembar	102,163	97,233

Promene na rezervisanjima u toku 2015. godine su prikazane u sledećoj tabeli:

U hiljadama dinara	Otpremnine	Pravni rizik	Vanbilans	Ukupno
Početno stanje	13,885	61,401	32,749	108,035
Povećanje	619	14,263	47,951	62,833
Smanjenje	-	(23,933)	(46,009)	(69,942)
Aktuarski dobici/gubici	(1,814)	-	-	(1,814)
Iskorišćen iznos	-	(2,116)	-	(2,116)
Kursne razlike	-	-	237	237
Stanje na dan 31.12.2015. godine	12,690	49,615	34,928	97,233

Promene na rezervisanjima u toku 2016. godine su prikazane u sledećoj tabeli

U hiljadama dinara	Otpremnine	Pravni rizik	Vanbilans	Rizik zemlje	Ukupno
Početno stanje	12,690	49,615	34,928	-	97,233
Povećanje	-	40,741	71,869	904	113,514
Smanjenje	(2,604)	(10,867)	(82,927)	(109)	(96,507)
Iskorišćen iznos	-	(12,379)	-	-	(12,379)
Kursne razlike	-	-	302	-	302
Stanje na dan 31.12.2016. godine	10,086	67,110	24,172	795	102,163

Grupa obračunava rezervisanja za potencijalne gubitke koji mogu nastati iz pravnih sporova u skladu sa metodologijom objašnjenom u Napomeni 2.17. Menadžment Grupe je odobrio visinu obračunatih rezervisanja za pravne sporove i saglasan je sa procenom da neće nastati materijalno značajni gubici iz preostalih sudskih sporova iznad iznosa za koji je izvršeno rezervisanje.

Na dan 31. decembar 2016. godine protiv Grupe se vodilo 153 pravnih sporova pred sudovima (31. decembra 2015: 150). Na osnovu procedure koja je uspostavljena u Grupi za obračun potencijalnih gubitaka po osnovu sudskih sporova, procenjena su i obračunata ukupna rezervisanja u iznosu od RSD 67,110 hiljada (2015: RSD 49,615 hiljada).

31. Tekuće poreske obaveze

Na 31. decembar 2016. godine Banka nema tekuće poreske obaveze (2015: RSD 4,389 hiljada).

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD**Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2016. godine***(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)***32. Odložene poreske obaveze**

Odložene poreske obaveze se odnose na:

U hiljadama RSD	2016.	2015.
Razlika između računovodstvene i poreske amortizacije	49,701	43,403
Odložena poreska obaveza - revalorizacija nekretnina	(91,329)	(93,739)
Odložena poreska obaveza - revalorizacija finansijskih sredstava	-	(7,435)
Odložena poreska sredstva po osnovu rezervisanja za otpremnine	1,513	1,904
Odložena poreska obaveza po osnovu aktuarskog dobitka	-	(2,271)
Odložen poreski rashod po osnovu obezvređenja zaliha	1,419	799
Stanje na dan 31. decembar	(38,696)	(57,339)

Odloženi porezi su obračunati na privremene razlike po metodu obaveza koristeći efektivnu poresku stopu od 15% (2015:15%).

Odložena poreska sredstva i obaveze se „prebijaju“ kada postoji zakonski izvršivo pravo da se „prebiju“ tekuća poreska sredstva sa tekućim poreskim obavezama i kada se odloženi porez na dobit odnosi na istu fiskalnu vlast. Prihodi i rashodi od odloženog poreza evidentirani u bilansu uspeha obelodanjeni su u Napomeni 15.

Gubitak po osnovu poreza koji se odnosi na ostali rezultat perioda prikazan je u Napomeni 16.

Promene na odloženim poreskim sredstvima i obavezama:

2016	01.01.2016	Priznato kroz bilans uspeha	Priznato kroz IOR	Ukupno na 31.12.2016
Razlika između računovodstvene i poreske amortizacije	43,403	6,298	-	49,701
Odložene poreske obaveze revalorizacije nekretnina	(93,739)	2,610	(200)	(91,329)
Odložene poreske obaveze revalorizacije finansijskih sredstava	(7,435)	7,435	-	-
Odložena poreska sredstva po osnovu rezervisanja za otpremnine	1,904	(391)	-	1,513
Odložene poreske obaveze po osnovu aktuarskog dobitka	(2,271)	2,271	-	-
Odložen poreski rashod po osnovu obezvređenja zaliha	799	620	-	1,419
Odložene poreske obaveze	(57,339)	18,843	(200)	(38,696)

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD**Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2016.****godine***(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)*

2015	01.01.2015	Priznato kroz bilans uspeha	Priznato kroz IOR	Ukupno na 31.12.2015
Razlika između računovodstvene i poreske amortizacije	46,673	(3,270)	-	43,403
Odložene poreske obaveze revalorizacije nekretnina	(96,376)	2,694	(57)	(93,739)
Odložene poreske obaveze revalorizacije finansijskih sredstava	(5,765)	-	(1,670)	(7,435)
Odložena poreska sredstva po osnovu rezervisanja za otpremnine	1,948	(44)	-	1,904
Odložene poreske obaveze po osnovu aktuarskog dobitka	(2,000)	-	(271)	(2,271)
Odložen poreski rashod po osnovu obezvređenja zaliha	3,187	(2,388)	-	799
Odložene poreske obaveze	(52,333)	(3,008)	(1,998)	(57,339)

33. Ostale obaveze

Ostale obaveze obuhvataju:

U hiljadama RSD	2016	2015
Dobavljači	93,369	114,263
Obaveze za plaćanje u inostranstvo po doznakama	40,373	229,366
Razgraničena provizija za izdavanje garancija i akreditiva	9,849	9,398
Razgraničene obaveze za neiskorišćene godišnje odmore	35,308	37,168
Razgraničeni administrativni troškovi	7,680	5,522
Razgraničeni prihodi od subvenc.kamate	79,953	51,148
Obaveze za PDV	1,700	20,615
Obaveza za porez na prenos apsolutnih prava	7	32
Ostale obaveze iz poslovanja	163,035	136,076
Razgraničena provizija u valuti po kreditima	4,448	10,814
Razgraničeni ostali prihodi	29,243	74,061
Stanje na dan 31. decembar	464,965	688,463

Obaveze za plaćanje u inostranstvu po doznakama obuhvataju naloge rezidenata i nerezidenata za plaćanja ka inostranstvu, i u zemlji u devizama koje je moguće izvršiti sa istim datumom valute (SVD) ili sa valutom u budućnosti (T+2), a u skladu sa preporukom NBS.

Ostale obaveze iz poslovanja čine:	2016	2015
☐ Ugašeni računi	54,995	39,706
☐ Neraspoređeni računi	22,775	20,694
☐ Obaveze prema Fondu za razvoj	3,284	9,701
☐ Obaveze prema NKOSK-u	2,643	2,977
☐ Obaveze po osnovu otkupljene nepokretnosti	2,525	2,492
☐ Obaveze za procenu nepokretnosti	7,187	1,643
☐ Privremeni račun	16,429	5,371
☐ Obaveze u obračunu - VBE kartice	48,316	50,235
☐ Ostale obaveze	4,881	3,257
Ukupno ostale obaveze	163,035	136,076

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD**Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2016. godine***(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)***34. Kapital**

Kapital Grupe obuhvata:

U hiljadama RSD	2016.	2015.
Aksijski kapital - obične akcije	3,663,012	3,663,012
Emisiona premija	2,776,745	2,776,745
Rezerve iz dobiti	1,643,864	1,643,864
Revalorizacije rezerve	613,981	667,862
Akumulirani rezultat	4,467,772	2,590,166
Dobitak tekuće godine	1,600,480	1,862,456
Stanje na dan 31. Decembar	14,765,854	13,204,105

Aksijski kapital Grupe čini 3,663,012 običnih akcija nominalne vrednosti jednu hiljadu dinara po akciji što ukupno iznosi RSD 3,663,012 hiljada.

Struktura akcionara prema učešću u kapitalu i pravu odlučivanja na dan 31. decembra 2016. i 2015. godine je sledeća:

Broj akcija	31.12.2016.		31.12.2015.	
	Broj akcija	% vlasništva	Broj akcija	% vlasništva
ProCredit Holding AG & Co	3,663,012	100%	3,663,012	100%

Emisiona premija nastala je kao razlika između ukupne nominalne vrednosti akcija i dinarske protivvrednosti iznosa uplaćenog od strane akcionara Grupe po srednjem kursu Narodne Banke Srbije važećem na dan uplate.

Akcionar ima pravo upravljanja Bankom, kao i pravo učešća u raspodeli dobiti. Imaoci običnih akcija odgovaraju za obaveze i snose rizik poslovanja Banke srazmerno broju akcija kojima raspolažu.

U skladu sa propisima Narodne banke Srbije važećim na dan 31. decembar 2016. godine Banka ima dovoljno neto kapitala da zadovolji minimalne zahteve Narodne banke Srbije. U skladu sa pomenutim Zakonom novčani deo akcijskog kapitala Banke ne sme biti manji od EUR 10.000.000, preračunatim po srednjem kursu na dan bilansa.

Rezerve iz dobiti formirane su u skladu sa zakonom za procenjene gubitke. Iznosi razlika između rezervisanja obračunatih u skladu sa propisima Narodne banke Srbije i rezervisanja obračunatih u skladu sa internim pravilima Banke su knjiženi na teret nedostajućih iznosa rezervi za procenjene gubitke po bilansnoj i vanbilansnoj aktivni, a u korist rezervi iz dobiti za procenjene gubitke po bilansnoj aktivni i vanbilansnim stavkama.

Revalorizacije rezerve nastale su kao rezultat usklađivanja vrednosti nekretnina i finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju sa fer vrednošću, kao i aktuarskih dobitaka.

U 000 RSD	2016	2015
Revalorizacije rezerve po osnovu vrednovanja nekretnina	613,981	612,850
Rezerve fer vrednosti po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	-	42,133
Aktuarski dobitak	-	12,879
	613,981	667,862

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD**Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2016.****godine***(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)*

Grupa je u 2016. godini prodala akcije Vise International i izvršila ukidanje revalorizacionih rezervi. Dobitak po osnovu prodaje Visa akcija knjižen je u okviru pozicije neto dobitak po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju iznosu od RSD 47,408 hiljada

Promene na revalorizacionim rezervama po osnovu vrednovanja nekretnina

	2016	2015
Početno stanje na dan 1. januar	612,850	612,522
Povećanje revalorizacionih rezervi	1,331	386
Smanjenje po osnovu odloženih poreza	(200)	(58)
Stanje na dan 31. decembra	613,981	612,850

Akumulirana dobit obuhvata kumulirani neraspoređeni dobitak iz ranijih godina koja je proizašla iz razlike između prihoda i rashoda. Dobitak iz tekućeg obračunskog perioda predstavlja razliku između prihoda i rashoda umanjenu za porez na dobitak uvećan ili umanjen za dobitak ili gubitak po osnovu odloženih poreskih sredstava odnosno odloženih poreskih obaveza.

Neraspoređena dobit 2009. godine	123,853
Neraspoređena dobit 2011. godine	520,701
Neraspoređena dobit 2013. godine	826,902
Neraspoređena dobit 2014. godine	1,118,710
Neraspoređena dobit 2015. godine	1,862,456
Akumulirani rezultat	4,452,622
Neraspoređena dobit tekuće godine	1,600,480
Prenos sa rev. Rezervi na rezultat usled ukidanja rezervi	15,150
Ukupno	6,068,252

35. Potencijalne obaveze

Vanbilansne stavke izložene banke prikazane su u sledećoj tabeli:

U hiljada RSD	31.12.2016	31.12.2015
Preuzete buduće obaveze		
Plative garancije		
U dinarima	692,294	649,296
U stranoj valuti	1,496,259	1,679,538
Carinske garancije	765,083	787,049
Činidbene garancije		
U dinarima	686,093	438,880
U stranoj valuti	1,104,296	737,796
Spot transakcije sa bankama	36,894	725,059
Odobreni neiskorišćeni okvirni krediti	7,614,765	5,987,996
Nostro pokriveni kratkoročni akreditivi	14,337	18,104
Ostali nepokriveni kratkoročni akreditivi	181,438	148,030
Ukupne vanbilansne stavke izložene kreditnom riziku	12,591,459	11,171,748

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD**Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2016.****godine***(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)*

Struktura odobrenih neiskorišćenih okvirnih kredita je sledeća:

U hiljada RSD	31.12.2016	31.12.2015
Odobreni neiskorišćeni okvirni krediti		
Odobreni minusi po tekućim računima u dinarima	115,319	133,320
Odobreni okvirni krediti pravnim licima i preduzetnicima u dinarima	2,503,074	2,815,287
Odobreni krediti po kreditnim karticama u dinarima	189,130	210,798
Odobreni indeksirani revolving krediti	2,777,825	2,242,523
Odobreni dinarski revolving krediti	1,853,407	581,168
Odobreni krediti za projektno finansiranje	111,434	-
Odobreni neiskorišćeni gotovinski limit	64,576	4,900
Ukupni neiskorišćeni okvirni krediti	7,614,765	5,987,996

Za potencijalne obaveze iskazane u vanbilansnoj aktivni, Grupa je formirala rezervu koja je iskazana u bilansu stanja kao obaveza po osnovu rezervisanja za vanbilans u iznosu od RSD 24,172 hiljada (2015: RSD 34,928 hiljada).

Naredna tabela prikazuje obaveze za operativni lizing za iznajmljivanje poslovnih prostorija:

	31. decembar 2016	31. decembar 2015
Manje od 1 godine	5,085	21,091
Između 1 i 5 godina	139,475	98,601
Više od 5 godina	552,398	386,619
	696,958	506,311

36. Usaglašavanje potraživanja

U skladu sa Zakonom o računovodstvu, Grupa je obavila usaglašavanja potraživanja slanjem izvoda otvorenih stavki svim pravnim licima i preduzetnicima na dan 30.11.2016. godine.

Od 19,119 ukupno poslatih izvoda otvorenih stavki, 1,220 je potvrđeno, 39 osporeno, ostali nisu vraćeni. Ukupna vrednost osporenih potraživanja Grupe iznosi RSD 26,988 hiljada.

37. Usaglašenost sa pokazateljima Narodne Banke Srbije

Pokazatelji poslovanja	Propisani pokazatelji	31.12.2016.	31.12.2015.
Kapital	10 mio EUR	124.925	90.528
Adekvatnost kapitala	min 12%	19.07%	15.74%
Dugoročna ulaganja banke	max 60%	17.51%	25.50%
Izloženost prema licima povezanim sa Bankom	max 25%	4.29%	3.10%
Zbir velikih izloženosti banke	max 400%	-%	13.48%
Izloženost prema jednom licu ili grupi povezanih lica	max 25%	2.18%	10.38%
Ulaganja u jedno lice koje nije u finansijskom sektoru	max 10%	-	-
Pokazatelj deviznog rizika	max 20%	1.96%	2.40%
Uži pokazatelj likvidnosti	min 0.5	1.12	1.43

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD**Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2016.****godine***(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)***38. Odnosi sa povezanim stranama**

Banka je članica ProCredit Grupe, sastavljene od razvojno orijentisanih banaka koje posluju u istočnoj Evropi, Latinskoj Americi i Africi, kao i banke u Nemačkoj. Matično društvo Grupe je ProCredit Holding, Frankfurt – firma koja vodi grupu. ProCredit Holding u svom sastavu ima i dve Akademije kao i kompaniju za izradu software-a Quipu. Na konsolidovanom nivou grupa je nadgledana od strane strane Bundes bank i BaFin-a. Sve članice grupe su u većinskom vlasništvu ProCredit Holding-a, a u slučaju ProCredit bank a.d. Beograd, ProCredit Holding poseduje 100% običnih akcija Banke.

Transakcije koje se obavljaju izmedju članica grupacije uključuju kredite, depozite, usluge obuka zaposlenih i druge transakcije i predmet su analize transfernih cena za 2016. godinu.

a) Neizmerena potraživanja i obaveze prema povezanim licima na kraju godine su sledeća:

	31.12.2016	31.12.2015
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	279,865	222,298
PCB Germany	279,742	222,176
SPV	123	122
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	10,295	840
PCB Germany	10,295	840
Ostala sredstva	3,666	4,428
PCB Germany	104	56
PCH	1,910	1,839
QUIPU GMBH	-	405
QUIPU Shpk	1,652	2,128
Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	7,971	-
PCB Germany	7,971	-
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	5,090,350	1,697,044
PCB Bosnia	12,019	6,333
PCB Germany	2,070,271	1,459,737
SPV	39,806	230,974
PCB Bulgaria	2,968,254	-
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	25,565	-
PCH	25,565	-
Subordinirane obaveze	3,848,758	1,961,986
PCH	3,848,758	1,961,986
Ostale obaveze	280	943,673
GA	-	136
KOS	280	245
PCH	-	943,292
QUIPU GMBH	-	-
Rashodi od kamata	213,980	145,712
PCB Germany	14,064	15,198
PCH	194,676	129,755
SPV	330	759
PCB Bulgaria	4,910	-
Prihodi od naknada i provizija	493	1,450
PCB Germany	-	613
SPV	493	837

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD**Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2016.****godine***(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)*

Rashodi naknada i provizija	88,824	76,330
PCB Germany	57,988	25,326
PCH	30,836	51,004
Ostali poslovni prihodi	8,212	4,809
PCB Bosnia	3,768	876
PCB Germany	7	1,768
PCB Macedonia	659	279
PCB Romania	2,132	670
PCH	1,564	1,216
PCB Bulgaria	57	-
PCB Ecuador	25	-
Ostali rashodi	233,547	222,852
Albania	-	23
GA	49,665	36,691
MA	-	19,150
PCH	89,861	88,765
QUIPU GMBH	84,398	68,135
QUIPU Shpk	9,623	10,088

b) Preuzete i potencijalne obaveze sa povezanim licima

	2016	2015
Izdate plative garancije	65,835	53,515
Kosovo	16,446	4,865
ProCredit bank Germany	49,389	48,650
Potraživanja po osnovu revolving kredita	1,234,723	3,648,783
ProCredit Holding	1,234,723	3,648,783
	1,578,371	4,114,980

d) Krediti zaposlenima

Grupa je u toku 2016. godine odobravalala kredite zaposlenima po uslovima koji se ne razlikuju od tržišnih. U toku 2016. godine Grupa je zaposlenima odobrila kredite u visini od RSD 48,354 hiljada (2015: RSD 23,626 hiljada).

Članovima Upravnog odbora u toku 2016. i 2015. godine nisu odobravani krediti.

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD**Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za godinu koja se završava 31. decembra 2016. godine**

(svi iznosi su izraženi u 000 RSD osim ako nije drugačije naznačeno)

Primanja rukovodstva i Upravnog odbora

Članovi Izvršnog odbora Grupe ostvaruju primanja po osnovu zarade. Bruto zarade isplaćene članovima Izvršnog odbora u toku 2016. godine iznose RSD 32.643 hiljada (2015: RSD 31,836 hiljada).

Ukupna bruto primanja članova Upravnog odbora iznose u 2016. godini iznose RSD 3.923 hiljada (2015: RSD 3,168 hiljada) dinara.

39. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Pregled gotovine i gotovinskih ekvivalenata koji su iskazani u izveštaju o tokovima gotovine dat je u sledećoj tabeli:

	2016.	2015.
u dinarima:		
Žiro račun	3,574,426	3,505,446
Gotovina u blagajni	1,142,007	889,978
	4,716,433	4,395,424
u stranoj valuti:		
Devizni računi	279,798	659,884
Gotovina u blagajni u stranoj valuti	927,441	743,889
	1,207,239	1,403,773
Stanje na dan 31. decembra	5,923,672	5,799,197

40. Događaji nakon dana bilansa stanja

Nije bilo događaja nakon datuma bilansa stanja koji bi zahtevali obelodanjivanje ili korekciju u okviru konsolidovanih finansijskih izveštaja za 2016. godinu.

PROCREDIT BANK A.D. BEOGRAD

Konsolidovani Izveštaj o poslovanju za 2016. godinu

Beograd, mart 2017. godine

Sadržaj:

1. Opis poslovnih aktivnosti i organizacione strukture ProCredit banke a.d.Beograd i ProCredit Leasing d.o.o. Beograd.....	3
Ko su akcionari ProCredit banke?	6
Ključne specifičnosti ProCredit Grupe	6
2. Osnova za sastavljanje finansijskih izveštaja i koncept nastavka poslovanja.....	7
Koncept nastavka poslovanja.....	7
3. Informacije o kadrovskim pitanjima	11
4. Finansijski instrumenti	11
5. Informacije o ulaganjima u zaštitu životne sredine	12
Stub 1– Interni sistem zaštite životne sredine	12
Stub 2 – Upravljanje rizicima kreditiranja sa aspekta zaštite životne sredine i društvene zajednice (Environmental and Social risk in lending).....	14
Stub 3 – Zeleno finansiranje.....	14
6. Planirani razvoj u narednom periodu	15
7. Aktivnosti istraživanja i razvoja.....	16
8. Informacije o otkupu sopstvenih akcija, odnosno udela.....	16
9. Postojanje ogranka.....	16
10. Upravljanje i zaštita od finansijskih rizika	17
11. Izloženost i upravljanje rizicima.....	18
Kreditni rizik.....	18
Klasifikacija.....	19
Kvalitet kreditnog portfolija i maksimalna izloženost pre sredstava obezbeđenja.....	20
Instrumenti obezbeđenja.....	21
Izveštavanje i analiza kreditnog rizika.....	22
Rizik likvidnosti.....	22
Rizik kamatnih stopa.....	23
Devizni rizik Grupe.....	24
Rizik druge ugovorne strane.....	24
Adekvatnost kapitala.....	24
Operativni rizici.....	25
12. Događaji posle izveštajnog perioda.....	26

1. Opis poslovnih aktivnosti i organizacione strukture ProCredit Bank a.d. Beograd i ProCredit Leasing d.o.o. Beograd

ProCredit Bank a.d. Beograd (u daljem tekstu ProCredit banka u Srbiji ili Banka) je deo ProCredit Grupe, međunarodne bankarske grupacije sa sedištem u Nemačkoj, koja se već više od 20 godina bavi pružanjem bankarskih usluga privredi i stanovništvu.

Osnivač i jedini akcionar ProCredit banke u Srbiji je ProCredit holding sa sedištem u Frankfurtu, koji kao investiciona kompanija već dugo godina okuplja mnogo renomirane investitore poput Svetske banke, Nemačke razvojne banke KfW i Holandske razvojne finansijske kompanije (FMO).

Banka je sa radom u Srbiji počela 2001. godine, danas ima 49 poslovnih jedinica širom zemlje i više od 500 zaposlenih.

ProCredit Leasing (u daljem tekstu Lizing) je u 100% vlasništvu ProCredit Bank a.d. Beograd i ujedno članica ProCredit Grupe, predvođene matičnom kompanijom ProCredit Holding iz Frankfurta. ProCredit Leasing u Srbiji je osnovan februara 2005. godine od strane ProCredit Banke a.d. Beograd. Banka i Lizing čine u daljem tekstu Grupu.

Kao razvojno orijentisana institucija, Grupa je u svom poslovanju prvenstveno usmerena na pružanje usluga sektoru malih i srednjih preduzeća, budući da taj segment u najvećoj meri doprinosi otvaranju novih radnih mesta i pruža značajan doprinos razvoju cele ekonomije. Grupa sprovodi odgovornu i prilagođenu kreditnu politiku, uz potpuno zaokruženu ponudu usluga namenjenih za preduzeća, poljoprivredna gazdinstva i građane, a svojim aktivnostima pruža i značajan doprinos razvoju kulture štednje i dugoročnog partnerstva sa klijentima.

Tokom proteklih godina, ProCredit banka u Srbiji je isplatila više od 650.100 kredita u iznosu od preko 4,9 milijarde evra. Od ukupnih plasmana, više od 87%, odnosno 4.3 milijarde evra su plasmani investirani u razvoj preduzetništva, malih i srednjih preduzeća i poljoprivrede u Srbiji. Važan segment u poslovanju Banke predstavljaju promocija i finansiranje unapređenja energetske efikasnosti u poslovanju domaćih preduzeća, proizvodnji poljoprivrednih gazdinstava i životu građana.

Na dan 31.12.2016. Grupa je imala ukupno 546 zaposlenih sledeće kvalifikacione strukture:

Stručna sprema	Broj zaposlenih
Magistri	1
Master studije	21
Osnovne akademske studije	5
Osnovne strukovne studije	5
Visoka stručna sprema	280
Viša stručna sprema	93
Srednja stručna sprema	141
Ukupno	546
Funkcija	Broj zaposlenih
Rukovodeći kadar	40
Stručni kadar	486
Pomoćni kadar	20
Ukupno	546

Članovi Upravnog odbora Banke su:

Ime i prezime	Funkcija
Borislav Kostadinov	Predsednik Upravnog odbora
Rainer Ottenstein	Član Upravnog odbora
Goran Živkov	Član Upravnog odbora
Klaus Glaubitt	Član Upravnog odbora
Sandrine Massiani	Član Upravnog odbora

Članovi Izvršnog odbora Banke su:

Ime i prezime	Funkcija
Svetlana Tolmačeva	
Dingarac	Predsednica Izvršnog odbora
Ivan Smiljković	Član Izvršnog odbora
Igor Anić	Član Izvršnog odbora
Dragana Tanasić	Članica Izvršnog odbora

Članovi Upravnog odbora Lizinga su:

Ime i prezime	Funkcija
Ivan Smiljković	Predsednik Upravnog odbora
Marija Nedović Ivković	Članica Upravnog odbora
Siniša Stanisavljević	Član Upravnog odbora

Članovi Izvršnog odbora Lizinga su:

Ime i prezime	Funkcija
Dragana Aleksić	Predsednica Izvršnog odbora
Sonja Čurčić	Članica Izvršnog odbora

Banka svoje poslovanje obavlja preko Centrale i mreže ekspozitura, uslužnih centara i poslovnica:

Organizaciona jedinica	Adresa
Centrala Beograd	Milutina Milankovića 17
Filijala BG – Bulevar Zorana Đinđića	Bulevar Zorana Đinđića 144a
Filijala BG - Milutina Milankovića	Milutina Milankovića 17
Filijala KG – Kneza Mihaila	Kneza Mihaila 276
Filijala NI – Vizantijski bulevar	Vizantijski Bulevar bb
Filijala NS - Bulevar Cara Lazara	Bulevar cara Lazara 7b
Filijala NS - Narodnog fronta	Narodnog fronta 73a
Filijala SU - Cara Dušana	Cara Dušana 3
Filijala Čačak	Gospodar Jovanova 12
Filijala Pančevo	Miloša Obrenovića 19
Poslovnica Bečej	Novosadska 3
Poslovnica BG - Bulevar despota Stefana	Bulevar despota Stefana 68c
Poslovnica BG - Bulevar Zorana Đinđića	Bulevar Zorana Đinđića 144a
Poslovnica BG - Kalenić	Kalenićeva 2
Poslovnica BG - Milutina Milankovića	Milutina Milankovića 17
Poslovnica BG - Obilićev venac (Zona 24/7)	Obilićev venac 27
Poslovnica BG - Požeška	Požeška 42a
Poslovnica BG - Ustanička	Ustanička 246
Poslovnica BG - Vojvode Milenka	Vojvode Milenka 30-32
Poslovnica BG - Vojvode Stepe	Vojvode Stepe 18-20
Poslovnica BG - Zemun Glavna	Glavna 47
Poslovnica Čačak	Gospodar Jovanova 12
Poslovnica Jagodina	Kneza Lazara 2D
Poslovnica KG - Kneza Mihaila	Kneza Mihaila 276
Poslovnica KG - Kralja Petra	Kralja Petra I 3
Poslovnica Kikinda	Svetosavska 45
Poslovnica Kraljevo	Trg Jovana Sarića 4b
Poslovnica Kruševac	Vece Korčagina 31A
Poslovnica Leskovac	Bulevar oslobođenja 73
Poslovnica Loznica	Pop Lukina 5
Poslovnica Mladenovac	Kralja Petra I 194
Poslovnica NI - Trg Nikole Pašića	Trg Nikole Pašića 32b
Poslovnica NI - Vizantijski bulevar	Vizantijski bulevar bb
Poslovnica NS - Bulevar Cara Lazara	Bulevar cara Lazara 7b
Poslovnica NS - Joakima Vujića	Joakima Vujića br 16
Poslovnica NS - Modena	Modene 1
Poslovnica NS - Narodnog fronta	Narodnog fronta 73a
Poslovnica Obrenovac	Miloša Obrenovića 105

Poslovnica Pančevo	Miloša Obrenovića 19
Poslovnica Požarevac	Nemanjina 7
Poslovnica Šabac	Gospodar Jevremova 28b
Poslovnica Smederevo	Karađorđeva 39
Poslovnica Sombor	Venac Radomira Putnika 24
Poslovnica Sremska Mitrovica	Svetog Dimitrija 35
Poslovnica Stara Pazova	Kralja Petra 22
Poslovnica Subotica	Cara Dušana 3
Poslovnica Užice	Dositejeva 4
Poslovnica Valjevo	Vojvode Mišića 23
Poslovnica Vršac	Trg Svetog Teodora Vršackog 37
Poslovnica Zrenjanin	Jevrejska 1-3

Sedište ProCredit Lizing d.o.o je u Beogradu, ulica Milutina Milankovića 17. Lizing nema drugih organizacionih delova i ogranaka.

Ko su akcionari ProCredit banke u Srbiji?

ProCredit Grupu, u okviru koje danas posluje ProCredit banka u Srbiji, predvodi ProCredit Holding, sa sedištem u Frankfurtu na Majni u Nemačkoj.

Banka je član ProCredit grupe, ProCredit Holding AG & CO KGaA je vlasnik 100% kapitala Banke i ujedno krajnji matični entitet ProCredit grupe.

Ključne specifičnosti ProCredit Grupe

ProCredit Grupa se sastoji od banaka i finansijskih institucija koje pružaju bankarske usluge u zemljama u razvoju u Istočnoj Evropi i Latinskoj Americi, kao i u Nemačkoj. ProCredit banke u svom poslovanju poštuju najviše standarde odgovornog bankarstva. Sve banke u okviru Grupe posluju kao „matične banke“ za mala i srednja preduzeća, poljoprivrednike i građane, dok u svom radu negujemo poslovni pristup zasnovan na etičkim vrednostima. Uspostavili smo pet osnovnih principa na kojima se zasniva poslovanje ProCredit institucija:

- **Transparentnost:** Klijentima, javnosti i našim zaposlenima pružamo transparentne informacije.
Na primer, trudimo se da naši klijenti u potpunosti razumeju uslove ugovora koje zaključuju sa nama, angažovani smo na polju finansijske edukacije u cilju podizanja svesti javnosti o opasnostima netransparentnih finansijskih ponuda.
- **Kultura otvorene komunikacije:** Komuniciramo međusobno na otvoren, fer i konstruktivan način. Konfliktima na radnom mestu pristupamo profesionalno, radeći zajedno na pronalaženju rešenja.
- **Društvena odgovornost i tolerancija:** Našim klijentima nudimo pouzdane i dobro utemeljene savete. Pre nego što ponudimo kredite klijentima, mi procenjujemo njihovu ekonomsku i finansijsku situaciju, njihov poslovni potencijal i njihovu mogućnost otplate kako bi se izbegla prezaduženost i pružile odgovarajuće finansijske usluge.

Pored toga, svim klijentima i zaposlenima pristupamo uz poštenje i uvažavanje, bez obzira na njihovo poreklo, boju kože, jezik, pol ili verska uverenja. Takođe, vodimo računa o tome da se zahtevi za kredite procenjuju u pogledu usklađenosti podnosioca zahteva sa našom etičkom poslovnom praksom. Krediti se ne odobravaju preduzećima ili pojedincima ukoliko se sumnja da praktikuju rad koji je nebezbedan, štetan za životnu sredinu ili se kosi sa moralnim principima, što se posebno odnosi na korišćenje dečje radne snage.

- **Visoki profesionalni standardi:** Naši zaposleni preuzimaju ličnu odgovornost za kvalitet svog rada i konstantno rade na svom profesionalnom razvoju.
- **Lični integritet i posvećenost:** Prava i ličnost svih zaposlenih u ProCredit grupi uživaju najviše poštovanje. Istovremeno, od zaposlenih se u svakom trenutku se očekuje posvećenost i iskrenost.

U svom svakodnevnom radu, mi nismo fokusirani na kratkoročno povećanje profita, već na uspostavljanje i održavanje dugoročnog partnerstva sa svim svojim klijentima.

2. Osnova za sastavljanje konsolidovanih finansijskih izveštaja i koncept nastavka poslovanja

Grupa obuhvata matično pravno lice sa svim svojim zavisnim pravnim licem.

Zavisno pravno lice je pod kontrolom matičnog pravnog lica. Kontrola postoji ako matično pravno lice ima moć, neposrednu ili posrednu, da upravlja finansijskom i poslovnom politikom privrednog društva u cilju ostvarivanja koristi od njegove delatnosti. Matično pravno lice ili njegovo zavisno pravno lice može biti investitor u pridruženo pravno lice ili u zajednički kontrolisano pravno lice.

U skladu sa Međunarodnim računovodstvenim standardima, konsolidovani finansijski izveštaji Grupe izrađuju se primenom metoda pune konsolidacije.

Ovi konsolidovani finansijski izveštaji sastavljeni za godinu koja se završava 31. decembra 2016. godine obuhvataju aktivnosti matičnog pravnog lica ProCredit Bank a.d. Beograd i ProCredit Leasing d.o.o. Beograd koji je u 100% vlasništvu Banke.

Finansijski izveštaji Grupe (u daljem tekstu: finansijski izveštaji) za 2016. godinu sastavljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja.

Sastavljanje finansijskih izveštaja u skladu sa MSFI zahteva upotrebu određenih kritičkih računovodstvenih procena. Takođe zahteva od menadžmenta da iskoristi svoj sud u procesu primene računovodstvenih politika. Iako se procene baziraju na najboljim saznanjima rukovodstva o tekućim događajima i aktivnostima, stvarni rezultati se mogu razlikovati od tih procena. Oblasti koje uključuju viši nivo prosuđivanja ili kompleksnosti, ili oblasti gde su pretpostavke i procene značajne za finansijske izveštaje prikazane su u Napomenama.

Koncept nastavka poslovanja

Finansijski izveštaji su sastavljeni u skladu sa konceptom nastavka poslovanja, koji podrazumeva da će Grupa nastaviti da posluje u neograničenom periodu u predvidivoj budućnosti.

ANALIZA KONSOLIDOVANOG BILANSA STANJA

Struktura ukupne bilansne aktive i pasive Grupe i učešće pojedinih kategorija je sledeća:

	Iznos u 000 RSd	%		Iznos u 000 RSD	%
AKTIVA			PASIVA		
Gotovina i sredstva kod centralne banke	10,281,913	11.53%	Obaveze po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	8,444	0.01%
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	2,316	0.01%	Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	21,708,484	24.33%
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća			Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	48,285,204	54.12%
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	3,491,874	3.91%	Subordinirane obaveze	3,848,758	4.31%
Kredit i potraživanja od komitenata	71,935,394	80.62%	Rezervisanja	102,163	0.11%
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	20,102	0.02%			
Nematerijalna ulaganja	-	-	Odložene poreske obaveze	38,696	0.05%
Nekretnine, postrojenja i oprema	285,461	0.32%	Ostale obaveze	464,965	0.52%
	2,701,265	3.03%	Akcijski kapital	6,439,757	7.22%
Tekuća poreska sredstva	28,636	0.03%			
Ostala sredstva	475,607	0.53%	Dobitak	6,068,252	6.80%
			Rezerve	2,257,845	2.53%
Stanje na dan 31.12.2016.	89,222,568	100%	Stanje na dan 31.12.2016.	89,222,568	100%

Ukupna bilansna aktiva Grupe ostvarila je rast od RSD 6,874,460 u 2016. godini u odnosu na 2015. godinu.

Najveći rast beleže krediti i potraživanja dati komitentima u iznosu od RSD 7,297,501 hiljada, odnosno 11.29% u odnosu na 2015. godinu. U sektorskoj strukturi datih kredita i depozita dominira sektor pravnih lica sa učešćem u ukupnim bruto plasmanima i iznosi RSD 41,837,517 hiljada, pri čemu dugoročni plasmani učestvuju sa 97.43%.

Došlo je do smanjenja kredita i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija u iznosu od RSD 479,362 hiljada, odnosno 12.07% u odnosu na 2015. godinu što je posledica smanjenja plasmana po repo poslovima sa NBS i smanjenja stanja na deviznim računima.

U strukturi obaveza došlo je do smanjenja nivoa depozita prema drugim komitentima za RSD 1,579,063 hiljada, odnosno 3.17% u odnosu na 2015. godinu, što je uglavnom posledica smanjenja oročenih depozita privrede.

Kapital Banke čini 16,55% ukupne pasive. Nije bilo promena u strukturi akcionara tokom 2016. godine. Nije bilo isplate dividende tokom 2016. godine.

Banka je u vlasništvu jednog akcionara koji ima učešće od 100% u ukupnom akcionarskom kapitalu. Struktura akcionara Banke na dan 31. decembra 2016. godine prikazana je u sledećoj tabeli:

U hiljadama RSD	Aksijski kapital	%Učešća
ProCredit Holding AG & CO KGaA, Frankfurt	3,663,012	100.00
Ukupno	3,663,012	100.00

Detaljna struktura pozicija bilansa stanja i podaci o poslovnoj politici Grupe u pogledu plasiranje sredstava, naplate plasmana i ocene finansijskog stanja dužnika prikazani su u Napomenama uz Finansijske izveštaje.

Grupa je u skladu sa članom 18. Zakona o računovodstvu vršila usaglašavanje uzajamnih potraživanja i obaveza sa svojim dužnicima i nije bilo materijalno značajnih neusaglašenih potraživanja i obaveza.

ANALIZA BILANSA USPEHA

Grupa je prema finansijskim izveštajima za 2016. godinu iskazala prihode u iznosu od RSD 6,453,696 hiljada i rashode u iznosu od RSD 4,853,216 hiljada. Grupa je u tekućoj poslovnoj godini ostvarila dobitak od RSD 1,600,480 hiljade.

Struktura prihoda i rashoda i njihovo učešće u odgovarajućim kategorijama bilansa uspeha za 2016. godinu je sledeća:

Opis	Ukupno u 000 RSD
Prihodi	
Prihodi od kamata	4,912,893
Prihodi od naknada i provizija	1,187,504
Neto dobitak po osnovu zaštite od rizika	21,475
Neto dobitak po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju	47,408
Neto prihod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	176,171
Ostali poslovni prihodi	98,718
Dobitak po osnovu odloženih poreza	9,527
Ukupno prihodi	6,453,696
Rashodi	
Rashodi od kamata	1,034,802
Rashodi naknada i provizija	201,904
Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	68,233
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	1,204,206
Troškovi amortizacije	321,547
Ostali rashodi	1,726,646
Porez na dobitak	295,488
Gubitak po osnovu odloženih poreza	390
Ukupno rashodi	4,853,216
Neto rezultat	1,600,480

Prihodi od kamata čine 76.13% ukupnih prihoda u 2016. godini, i smanjili su u odnosu na 2015. godinu, i to za RSD 820,105 hiljada, a prevashodno usled pada prihoda od kamata po osnovu plasmana javnom sektoru i prihoda od kamata po osnovu plasmana preduzetnicima.

Rashodi kamata čine 21.32% ukupnih rashoda i smanjili su se u odnosu na 2015. godinu za RSD 344,733 hiljade. Najveći pad ostvarili su rashodi od kamata po osnovu plasmana pravnih lica.

Detaljna struktura pozicija bilansa uspeha prikazana je u Napomenama uz Finansijske izveštaje.

3. Informacije o kadrovskim pitanjima

ProCredit Banka i ProCredit Lizing ulažu značajne napore i sredstva u kontinuiran razvoj svojih zaposlenih. Tokom proteklih godina, tačnije u periodu od 2009. do kraja 2016. godine, investirano je oko 5.7 miliona evra u različite programe obuke i usavršavanja svojih zaposlenih.

Plan je da se tokom 2017. godine u programe obuke uloži oko milion evra. ProCredit Grupa raspolaže centrima za edukaciju u sopstvenom vlasništvu – Akademije se nalaze u Nemačkoj - Furth i Makedoniji - Veles. Intenzivni višegodišnji programi obuke se organizuju o trošku ProCredit Banke i ProCredit Lizinga kako za postojeće menadžere tako i za zaposlene kod kojih je prepoznat ovaj potencijal. Pored njih, za programe na akademijama mogu se prijaviti svi zaposleni koji imaju interesovanje za ovaj vid usavršavanja.

Posebna pažnja posvećuje se učenju engleskog jezika. Za zaposlene se organizuju šestonedeljni intenzivni kursevi jezika sa predavačima kojima je engleski maternji jezik. Ovi kursevi se takođe organizuju u sklopu ProCredit Akademija.

Osim pomenutih treninga za stalno zaposlene, periodično se organizuje i uvodna obuka iz oblasti bankarstva i finansija pod nazivom ProCredit Entry Programme u trajanju od šest meseci, namenjena diplomiranim studentima i zainteresovanim pojedincima sa praktičnim radnim iskustvom.

ProCredit Entry Programme predstavlja polaznu tačku za zaposlenje u Banci i tokom proteklih šest godina ovaj program je pohađalo više od 300 mladih diplomaca iz svih krajeva Srbije, od kojih je oko 180 primljeno u radni odnos u Banci i oni danas čine važan deo tima.

U ProCredit Banci i ProCredit Lizingu se posebno neguje kultura otvorene i direktne komunikacije, na svim nivoima. Tako svi zaposleni imaju redovne godišnje evaluacije rada sa timom evaluatora koji je sastavljen od predstavnika najvišeg menadžmenta, uključujući članove Izvršnog odbora. Ove evaluacije se sprovode od 2013. godine i značajno utiču na poboljšanje učinka rada, na upravljanje resursima. Pored detaljne godišnje evaluacije, svi zaposleni imaju i dva puta godišnje razgovore sa direktno nadređenim, tako da je omogućen stalan feedback koji pospešuje dvosmernu komunikaciju i omogućuje zaposlenima da steknu širu sliku razvojne strategije i svog ličnog doprinosa uspehu.

4. Finansijski instrumenti

Finansijska sredstva i obaveze se prebijaju a razlika između njihovih suma se priznaje u bilansu stanja kada postoji zakonom omogućeno pravo da se izvrši prebijanje priznatih iznosa i postoji namera da se izvrši izmirenje na neto bazi ili da se istovremeno realizuje i sredstvo i obaveza.

Grupa ne koristi računovodstvo hedžing transakcija i jedini derivati koje koristi su valutni i kamatni opcioni ugovori u cilju zaštite od promene kursa stranih valuta i rizika promene kamatnih stopa. Ovi derivati iskazani su po tržišnoj vrednosti.

Navedeni derivati ne ispunjavaju kriterijume da budu evidentirani primenom specijalnog računovodstva hedžing transakcija, pa su dobiti i gubici od promena tržišne vrednosti derivata evidentirani direktno u bilansu uspeha.

Derivatni finansijski instrumenti se početno klasifikuju kao finansijska sredstva po fer vrednosti na datum kada se zaključi ugovor o derivatnom finansijskom instrumentu, a zatim se ponovo mere po fer vrednosti. Fer vrednosti se dobijaju iz ponuđenih tržišnih cena na aktivnim tržištima uključujući nedavno obavljene tržišne transakcije. Svi derivatni finansijski instrumenti iskazuju se kao sredstva kada je fer vrednost pozitivna, a kao obaveza kada je fer vrednost negativna. Dobici i gubici proizašli iz promena u fer vrednosti derivata se uključuju u Neto dobitak po osnovu zaštite od rizika Grupa je u izveštajnom periodu imala samo ekonomske transakcije zaštite.

5. Informacije o ulaganjima u zaštitu životne sredine

ProCredit banka i ProCredit lizing teže da kroz svoje poslovanje i pružanje usluga klijentima smanje uticaj na okolinu i životnu zajednicu u kojoj posluju. Poslovanje na način koji obezbeđuje održiv ekološki i socijalni pristup je centralna komponenta svih institucija koje su deo ProCredit grupe. S tim u vezi, sve ProCredit institucije definisale su i implementirale visoke standarde zaštite životne sredine i društvene zajednice u kojima posluju.

ProCredit banka i ProCredit lizing se u svom poslovanju pridržavaju Politike Grupe o upravljanju zaštitom životne sredine koja je implementirana u 2011. godini. Ova politika ažurirana je u toku 2016. godine i uskladjena sa zahtevima ISO 14001 standarda. Ovaj dokument opisuje pristup banke i lizinga po kojem institucija sistematski i sveobuhvatno smanjuje interni i eksterni uticaj na okolinu i zajednicu. ProCredit banka, kao i ProCredit lizing, su u potpunosti usvojili Sistem zaštite životne sredine (Environmental Management System- EMS). Kroz ovaj sistem, Banka i Lizing su u toku 2016. godine uspeali da smanje negativan uticaj na životnu sredinu, i to ne samo kroz interne mere za smanjivanje potrošnje energije i resursa, već i kroz finansiranje projekata energetske efikasnosti, obnovljivih izvora energije i ostalih mera za zaštitu životne sredine.

Banka i Lizing su u prethodnim godinama osnovale i Službu za energetske efikasnost i zaštitu životne sredine sa nekoliko stalno zaposlenih radnika u čije zadatke spadaju nadzor usaglašenosti banke sa ekološkim merama i stalno ohrabrivanje zaposlenih da u svom poslu primenjuju pravila i principe na kojima počiva naš pristup u upravljanju i očuvanju životne sredine.

U toku 2016. godine, ProCredit banka je uskladila EMS sa zahtevima međunarodnog standarda ISO 14001:2015 i tako postala nosilac ovog sertifikata iz oblasti upravljanja zaštitom životne sredine. Ovom sertifikacijom banka je potvrdila uskladenost sa zakonima iz oblasti zaštite životne sredine i plansko smanjivanje uticaja na okolinu uz uključivanje najvišeg rukovodstva u procese EMS-a.

Sistemska i sveobuhvatna pristup ovoj temi u ProCredit institucijama obavlja se kroz sledeća tri stuba:

Stub 1– Interni sistem zaštite životne sredine

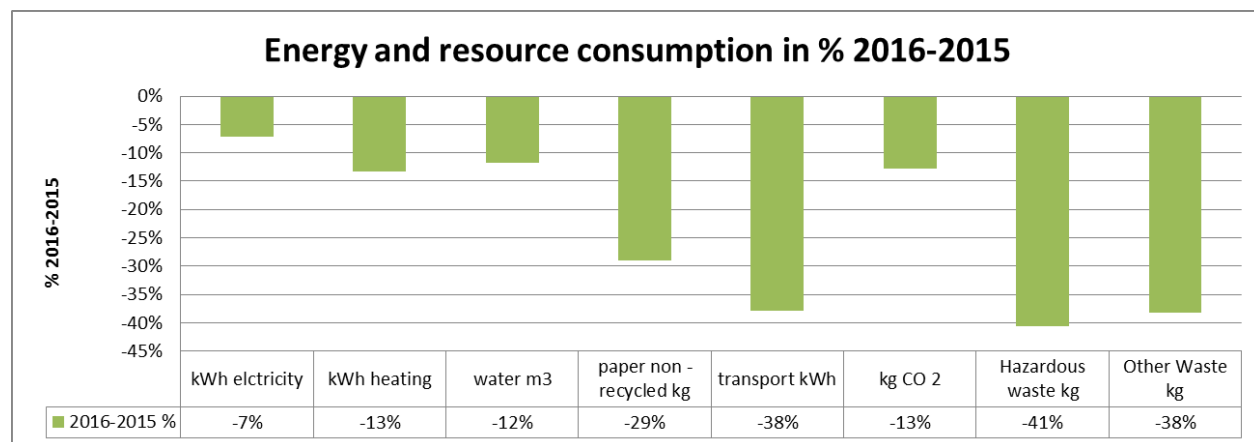
Ovaj stub se odnosi na sve mere koje se preduzimaju u okviru Banke i Lizinga sa ciljem unapređenja zaštite životne sredine, odnosno smanjivanja negativnog uticaja na okolinu kroz potrošnju energije i resursa.

Mere koje primenjujemo odnose se ne samo na one mere kojima se utiče na navike zaposlenih, već i mere koje se odnose na promene poslovnih procesa, kao i mere tehničkog unapređenja objekata i opreme koju koristimo u svakodnevnom poslovanju. Kako bismo pratili potrošnju energije i ostalih resursa u svom poslovanju koristimo alat (EMS tool) za upravljanje i praćenje potrošnje ovih stavki i to: električna i toplotna energija, gas, gorivo, voda, papir, papirni i drugi otpad i slično. Analiziramo svoju potrošnju i na osnovu toga postavljamo ciljeve za smanjenje potrošnje i uštedu ovih resursa.

ProCredit institucije poštuju *Tehničko uputstvo za instaliranje energetski efikasne opreme* u svojim ekspoziturama a ono se odnosi na instaliranje kancelarijske opreme sa malom potrošnjom energije, zamenu klima uređaja efikasnijim klima uređajima, instaliranje LED sistema za osvetljenje, smanjenu potrošnju papira, odvajanje otpada i korišćenje hibridnih i električnih automobila u voznom parku.

Što se ponašanja zaposlenih tiče, naši stručnjaci redovno pohađaju obuke posvećene zaštiti životne sredine, učestvuje u raspravama i brojnim aktivnostima banke i lizinga, čiji je cilj podizanja ekološke svesti građana u njihovim svakodnevnom životu, kako na poslu, tako i u njihovim domovima.

Mere koje smo preduzeli tokom 2016. godine rezultirale su u smanjenju potrošnje gotovo svih aspekata potrošnje koje pratimo, što može da se vidi na grafiku ispod.

Pored konkretnih mera koje su preduzete i koje su rezultirale u smanjenju potrošnje gotovo svih resursa, Banka i Lizing su tokom 2016. reciklirali otpad i to:

- Papirni i kartonski otpad –12 tona;
- Iskorišćeni toneri –101 kg;
- Električni i elektronski otpad –74 tona;
- Otpadne baterije –220 kg.

Banka i Lizing će u toku 2016. nastaviti da se strogo pridržavaju standarda vezanih za Sistem zaštite životne sredine. To podrazumeva dalju implementaciju tehničkih i drugih mera u okviru institucije koji će doprineti daljem smanjivanju uticaja na životnu sredinu.

Stub 2 – Upravljanje rizicima kreditiranja sa aspekta zaštite životne sredine i društvene zajednice (Environmental and Social risk in lending)

Cilj postojanja ovog stuba jeste da se smanji eksterni uticaj koji Banka i Lizing imaju kroz finansiranje klijenata. Sve ProCredit banke imaju listu na kojoj se nalaze aktivnosti koje kao grupa nismo spremni da podržimo, finansiramo ili promovišemo jer nisu u skladu sa našim principima i negativno utiču na životnu sredinu. Tačnije, banka procenjuje koje potencijalne rizike klijentova aktivnost ima na okolinu, društvenu zajednicu, zdravlje i bezbednost ljudi. Primenom ekoloških aspekata u proces odobravanja lizinga i kredita, ProCredit institucije se trude da unaprede sveukupnu ekološku svest svojih klijenata.

To postizemo davanjem stručnih preporuka svim našim klijentima, kao i pružanjem mogućnosti našim klijentima da u ProCredit banci, odnosno ProCredit Lizingu, dobiju i koriste sve naše usluge pod uslovima koji su za njih najpovoljniji.

U svemu tome, mi se, sa jedne strane, trudimo da što pouzdanije ocenimo ekološki i društveni uticaj koji će imati investicije naših klijenata, a sa druge proveravamo da li je njihovo poslovanje u skladu sa našim principima, kao i važećim zakonima i propisima.

Takođe, promovišemo investicije u tehnologije i mere koje ne ugrožavaju životnu sredinu i pomažu smanjenju štetnih ekoloških uticaja ili koje poboljšavaju ekološki učinak.

Stub 3 – Zeleno finansiranje

I ovim stubom Banka i Lizing teže da unaprede eksterni uticaj na okolinu u kojoj posluje. U praksi, to znači da promovišemo ulaganja u energetske efikasnost, obnovljive izvore energije i ostale mere za zaštitu životne sredine.

ProCredit banka, kao i ProCredit lizing, su u proteklih nekoliko godina razvili i ponudili svojim klijentima veliki broj kreditnih linija, kao i stručnu podršku stručnjaka za finansiranje energetske efikasne rešenja i obnovljivih izvora energije.

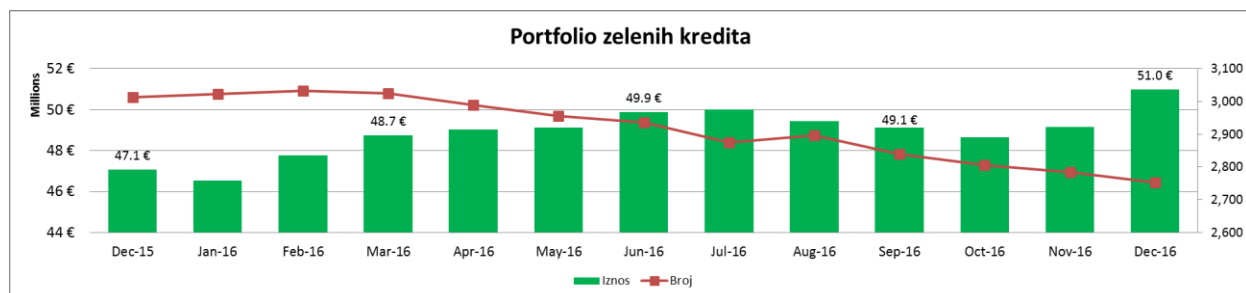
Prednosti takvog pristupa i podrške su višestruke za domaću privredu, jer unapređenje energetske efikasnosti svim preduzetnicima, preduzećima i poljoprivrednicima u našoj zemlji pružaju mogućnost da unaprede svoje konkurentne prednosti, tačnije da značajno smanje troškove i povećaju svoju produktivnost, kao i kvalitet proizvoda.

Pored toga, sproveli smo i brojne aktivnosti posvećene unapređenju svesti naših klijenata - biznis klijenata i poljoprivrednika o važnosti ulaganja u energetske efikasna rešenja i obnovljivih izvora energije, a takođe smo svim zainteresovanim klijentima omogućili kreditnu podršku zahvaljujući kojoj mogu pod povoljnim uslovima da modernizuju svoje poslovanje, unaprede komfor života i osiguraju značajne uštede.

Banka i Lizing su se istovremeno usredsredili i na edukaciju zaposlenih, organizujući brojne seminare i stalnu obuku, što je našim savetnicima pomoglo da shvate prednosti raznih energetske efikasne rešenja, kao i prednosti koje ona donose krajnjem korisniku.

Zahvaljujući tome, sada možemo da kažemo da su stručnjaci ProCredit banke i ProCredit lizinga pravi eksperti u finansiranju ekološki održivih rešenja, kao i da smo zahvaljujući tome danas lider u finansiranju ovih unapređenja.

Na grafiku ispod prikazan je nivo portfolija zelenih kredita u toku 2016.

Uvereni smo da samo ovakav sistematski i celovit pristup zaštiti životne sredine ukazuje na našu istinsku posvećenost tim vrednostima i da, s druge strane, može da osigura održivost u upravljanju svim aktivnostima Grupe koje se odnose na očuvanje životne sredine i društvene zajednice.

6. Planirani razvoj u narednom periodu

ProCredit Banka i ProCredit Lizing su posebno usmereni na mala i srednja preduzeća, poljoprivredne proizvođače i primaoca plata, sa naročitim fokusom na razvoj i unapređenje kvaliteta bankarskih usluga, uz postizanje održivog razvoja i adekvatnih poslovnih performansi.

U poslovnim planovima za 2017. godinu planiran je realni rast kreditnog portfolija od blizu 14,5% kroz dalji razvoj dugoročnog partnerstva sa postojećim klijentima i uspostavljanje saradnje sa novim, pre svega u segmentu malih i srednjih preduzeća. Plan je da Banka ojača tržišnu poziciju i učešće u obimu kreditiranja privrede što bi trebalo da dovede do značajnog rasta prosečnog isplaćenog iznosa kredita, u svim grupama klijenata.

U svim kategorijama klijenata koje opslužuje Banka, očekuje se promena ročne strukture sa akcentom na dugoročno finansiranje, i pružanje podrške klijentima prilikom ulaganja u investicione projekte. Značajan deo planiranih isplata činiće krediti za finansiranje energetski efikasnih rešenja, što je jedan od strateških opredeljenja ProCredit banke. Ponuda kredita srednjim preduzećima je od 2013. obogaćena prekograničnim kreditima banke iz ProCredit grupe - ProCredit banke Nemačke, pre svega u dugoročnim kreditima za investiciona ulaganja za naše najveće klijente, što će omogućiti obezbeđivanje povoljnijih uslova kreditiranja za srednja preduzeća. Kada je u pitanju kreditiranje fizičkih lica, očekivano je zadržavanje trenutne tržišne pozicije. Važan cilj u narednoj godini će biti i održavanje dobrog kvaliteta kreditnog portfolija, kao i stope naplate kredita u kašnjenju.

U građenju depozitne baze klijenata, kao podrške očekivanom rastu kreditnih plasmana, kao strateški cilj, kada su u pitanju pravna lica, određen je rast dinarskih depozita na tekućim računima i bolje iskorišćenje baze klijenata, prevashodno kroz veći obim platnog prometa sa našim sadašnjim i novim klijentima. Planiran je nastavak promocije fleksibilnih vidova štednje za fizička lica, uz očekivani značajan rast depozita na računima koji predstavljaju kombinaciju oročenih i štednih depozita fizičkih lica. Fokus će i dalje ostati na onim klijentima koji cene stabilnost i sigurnost svojih depozita, pre nego visoke kamatne stope. Banka će se i dalje oslanjati na podršku međunarodnih finansijskih institucija koje ProCredit banku vide kao stabilnog partnera, uspešnog u plasiranju njihovih sredstava na tržištu Srbije.

Uz planiranu cenovno konkurentnu ponudu standardnih kredita, i dalje će se razvijati ponuda kredita svim pravnim licima kroz revolving kredite i kreditne linije, kako bi se proširila saradnja sa postojećim klijentima i istovremeno privukli nov klijenti. Veliki napor Banka će uložiti u promovisanje kredita za energetska efikasnost za pravna lica i stanovništvo. Kod kreditiranja malih i srednjih preduzeća, Banka će i dalje imati u ponudi kredite od Evropske Investicione Banke, iz Programa Apexa kao i iz InnoFin garancijskog programa koji je podržala Evropski investicioni fond.

U domenu razvoja zaposlenih radiće se na povećanju integracije zaposlenih sa Bankom, kroz pristup visoke odgovornosti, promovišući veću inicijativu zaposlenih i pažljivo birajući novozaposlene koji dele glavne vrednosti ProCredit grupe. Ulaganja u obuku i razvoj zaposlenih ostaće i dalje jedna od najvećih investicija Banke.

Povećanje efikasnosti predstavlja jedan od osnovnih ciljeva i izazova za narednu godinu. Promocija elektronskog, mobilnog bankarstva i zona za samousluživanje, pozicionirala je našu banku kao modernu instituciju koja je dostupna klijentima 24 sata dnevno. Gore navedene usluge će biti podržane novim softverskim sistemom koji će poboljšati efikasnost naših zaposlenih u poslovima sa klijentima.

Postizanje targetiranog prinosa na kapital od oko 12.6% u 2017. godini, i projektovanog profita od 1.7 milijardi dinara očekuje se pre svega od višeg nivoa portfolija, kao ključnog faktora održavanja zadovoljavajućeg nivoa profitabilnosti, ali i održavanje njegovog dobrog kvaliteta, snižavanja troškova finansiranja i povećanja operativne efikasnosti. Dobar kvalitet kreditnog portfolija sa pripadajućim troškovima rezervisanja će omogućiti ostvarivanje planiranih ciljeva u svakom segmentu. Adekvatno upravljanje i uštede u operativnim troškovima će omogućiti ostvarivanje racija troška prema prihodima (cost income ratio) na nivou od oko 55%.

7. Aktivnosti istraživanja i razvoja

Grupa nema aktivnosti vezane za istraživanje i razvoj tržišta.

8. Informacije o otkupu sopstvenih akcija, odnosno udela

Grupa nema aktivnosti vezane za otkup sopstvenih akcija, odnosno udela.

9. Postojanje ogranka

Grupa nema ogranke.

10. Upravljanje i zaštita od finansijskih rizika

Struktura upravljanja rizicima organizovana je u skladu sa odredbama Zakona o bankama, važećim odlukama Narodne banke Srbije koje definišu oblasti upravljanja rizicima i adekvatnosti kapitala Banke, kao i odredbama statuta Banke. Struktura upravljanja rizicima u Lizingu organizovana je u skladu sa odredbama Zakona o lizingu, važećim odlukama Narodne banke Srbije koje definišu oblasti upravljanja rizicima u lizingu, kao i odredbama Statuta Društva.

Prema važećoj zakonskoj regulativi, Upravni odbor Banke i Lizinga odgovoran je za uspostavljanje jedinstvenog sistema upravljanja rizicima u Grupi i za nadzor nad tim sistemom, a dužan je i da obezbedi da Izvršni odbor Banke i Lizinga identifikuje rizike kojima je Grupa izložena, kao i da kontrolu tih rizika vrši u skladu sa odobrenim politikama i procedurama.

Odgovornost Izvršnog odbora Banke, u pogledu rizika, jeste da sprovodi strategiju i politike za upravljanje rizicima, kao i strategiju upravljanja kapitalom, usvaja procedure za identifikovanje, merenje i procenu rizika, kao i upravljanje rizicima, odnosno analizira efikasnost njihove primene i izveštava Upravni odbor u vezi sa tim aktivnostima, a Odeljenje za upravljanje rizicima odgovorno je za identifikaciju, merenje, procenu i upravljanje rizicima koje je Banka preuzela u svom redovnom poslovanju, kao i davanje mišljenja o novim proizvodima koji generišu rizik i ostalim opštim oblastima koje podrazumevaju rizik.

Politike za upravljanje rizicima koje se primenjuju u Banci, odobrene od strane Upravnog odbora, usklađene su sa važećim zakonskim okvirom i zahtevima Narodne banke Srbije.

Pored usklađenosti sa lokalnim regulatornim zahtevima, politike Banke poštuju zahteve regulatora Savezne Republike Nemačke. Banka o svojoj risk poziciji redovno obaveštava nadležna odeljenja Grupe za upravljanje rizicima na kvartalnom nivou. Odeljenja za upravljanje rizicima Grupe redovno prate ključne indikatore rizika, obezbeđujući dodatnu podršku u slučaju potrebe.

Upravljanje rizicima Lizinga obavlja Izvršni odbor Lizinga u saradnji sa odeljenjem za upravljanje rizicima ProCredit Banke u sklopu politika odobrenih od strane Upravnog odbora Lizinga.

Upravljanje rizicima na nivou Grupe je regulisano politikama po svim značajnim rizicima i Standardom za adekvatnost kapitala Banke i obračun kapaciteta za preuzimanje rizika. Obračun kapaciteta za preuzimanje rizika se bazira na principu da izloženost rizicima definisanim modelom svake banke u grupi ne sme da pređe limit od 60% kapaciteta za preuzimanje rizika, dok svi rizici ne smeju da pređu ukupan kapacitet za preuzimanje rizika. Statistički modeli i ostale procedure koriste se da se kvantifikuju rizici koji su nastali, a limiti se postavljaju za svaku kategoriju rizika kao i ograničenje agregatne izloženosti.

Ovo omogućava da su resursi potrebni za pokriće rizika dovoljni da apsorbuju gubitke koji mogu da nastanu i time zaštite investicije kreditora. Iako je definisan gornji limit korišćenja kapaciteta za preuzimanje rizika od 60%, izloženost Banke prema rizicima je na značajno nižem nivou u odnosu na propisani prag i tokom 2016. godine nije prelazila 21%.

11. Izloženost i upravljanje rizicima

Kreditni rizik

Grupa je u svom poslovanju izložena kreditnom riziku koji se može definisati kao mogućnost da dužnik ne izvrši svoje obaveze prema Grupi u ugovorenom iznosu i na dan dospeća. Izloženost kreditnom riziku prevashodno proizilazi iz poslova kreditiranja komitenata.

Da bi održala kreditni rizik na prihvatljivom nivou, Grupa:

- sagledava kreditnu sposobnost svakog pojedinačnog dužnika na osnovu njegove ukupne zaduženosti po kreditima, garancijama i drugim kreditnim proizvodima;
- analizira rizike koji proizilaze iz same investicije koja je predmet kreditiranja;
- utvrđuje limite kreditnih zaduženja komitenata na bazi procene rizika;
- posluje samo sa kreditno sposobnim komitentima i pribavlja odgovarajuće instrumente obezbeđenja;
- ima odvojene procese plasmana kreditnih proizvoda, odnosno odnosa sa klijentima od procesa analize kreditne sposobnosti komitenata i to za sve plasmane srednjim i velikim klijentima.

Kako bi kontrolisala kreditne rizike, Grupa je definisala opreznju politiku kreditiranja. Klijenti koji se kreditiraju se pažljivo i detaljno analiziraju. Odluke o kreditiranju klijenata se donose na osnovu sposobnosti otplate korisnika kredita i odgovarajućeg sredstva obezbeđenja.

Kreditni se mogu odobravati isključivo komitentima koji ispunjavaju sledeće kriterijume:

- Ima stabilno i profitabilno poslovanje (u slučaju pravnih lica, preduzetnika ili poljoprivrednih proizvođača),
- Odgovarajuću mogućnost za buduće uredno servisiranje duga (važi za sve komitente),
- U slučaju da je identifikovano, ima isključivo opravdano odstupanje ročnosti dospeća određenih elemenata aktive i pasive (u slučaju pravnih lica, preduzetnika ili poljoprivrednih proizvođača),
- Gotovinski tok ne pokazuje velike slabosti koje se ne mogu kontrolisati (u slučaju pravnih lica, preduzetnika ili poljoprivrednih proizvođača),
- Dobra kreditna istorija u Grupi odnosno drugim bankama (važi za sve komitente, pod uslovom da postoji),
- Adekvatno sredstvo obezbeđenja (važi za sve komitente),
- Adekvatno upravljanje i organizovanje poslovanja, odnosno iskusan menadžment (u slučaju pravnih lica, preduzetnika ili poljoprivrednih proizvođača).

Klasifikacija

Grupa je razvila procedure za klasifikaciju kredita i ostalih potraživanja Grupe, a u skladu sa procenjenim stepenom naplativosti. Grupa je istovremeno razvila dve vrste standarda za klasifikaciju plasmana, a u skladu sa procenjenim stepenom naplativosti kako bi poštovala standarde koje zahteva:

- Zakonska regulativa koju propisuje Narodna banka Srbije (NBS); i
- Interna politika rezervisanja.

Prema metodologiji NBS sva potraživanja grupe se klasifikuju prema odredbama iz Zakona o bankama (Službeni glasnik RS br. 107/2005 i 91/2010 i 14/2015), Odluke o upravljanju rizicima (Službeni glasnik RS br. 45/2011, 94/2011, 119/2012, 123/2012, 43/2013, 92/2013 33/2015, 61/2015, 61/2016 i 103/2016), Odluke o merama za očuvanje i jačanje stabilnosti finansijskog sistema (Službeni glasnik RS br. 34/2011), Odluke o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki grupe (Službeni glasnik RS br. 94/2011, 57/2012, 123/2012, 43/2013, 113/2013, 135/2014, 25/2015, 38/2015, 61/2016, 69/2016 i 91/2016) i Odluke o adekvatnosti kapitala (Službeni glasnik RS br. 46/2011, 6/2013, 51/2014 i 85/2016).

Kroz interni obračun rezervisanja Grupa obračunava ispravku vrednosti na mesečnom nivou za potraživanja kod kojih se ispravka vrednosti formira na nivou portfolija (grupna rezervisanja), kao i za pojedinačne ispravke vrednosti – ispravke vrednosti koje se utvrđuju na nivou individualnog klijenta.

Na grupnoj osnovi potraživanja se klasifikuju u određene interne klase rizika, prvenstveno prema broju dana docije. Rezervisanja se formiraju primenom opšteg pondera, definisanog za svaku klasu rizika, a na osnovicu potraživanja. Opšti ponder se definiše internom metodologijom koja je zasnovana na migracionoj analizi, koja predstavlja istorijski razvoj portfolija. Ponderi predstavljaju verovatnoću da određeno potraživanje bude u statusu dospelih, a neizmirenih obaveza.

Pojedinačna rezervisanja se obračunavaju za klijente čiji je ukupan dug prema Grupi preko 30.000 evra u trenutku klasifikacije (podrazumeva klijenta i sve partije povezanih lica) i gde postoji kašnjenje preko 30 dana na kraju meseca. Ovaj princip odnosi se i na standardne plasmane, kao i na restrukturirane plasmane, zatim na pravna lica brisana iz registra, u stečaju i likvidaciji, kao i preduzetnike brisane iz registra, a koji nisu u kašnjenjima preko 30 dana.

Takođe, ukoliko za vanbilansna potraživanja preko 30.000 evra postoje znakovi obezvređenja, obračunavaju se rezervisanja na individualnoj osnovi. Isti princip važi i za potraživanja po osnovu lizing ugovora.

Pojedinačna rezervisanja mogu da se obračunaju čak i ako klijent ne ispunjava navedene uslove, ako na primer postoje negativne promene u poslovanju klijenta, odnosno postoje indicije da će potraživanje da dospe u kašnjenje preko 30 dana.

Utvrđivanje stanja klijenata vrši se na osnovu redovnog finansijskog monitoringa.

Učestalost praćenja finansijskog položaja dužnika kroz finansijski monitoring određuje se na kreditnom odboru u skladu sa politikom Grupe. Takođe, kreditni odbor procenjuje kreditni rizik u skladu sa kriterijumima definisanim pravilima i procedurama Grupe.

Proces određivanja posebnog rezervisanja na pojedinačnoj osnovi ima za cilj da izmeri gubitak po osnovu umanjenja vrednosti na nivou klijenta sa povezanim licima. Pojedinačna ispravka vrednosti utvrđuje se na osnovu neto sadašnje vrednosti budućih priliva. Drugim rečima, rezervisanje će biti određeno u iznosu pojedinačnog potraživanja ili dela potraživanja za koje se ne očekuje da bude naplaćeno.

Kvalitet kreditnog portfolija i maksimalna izloženost pre sredstava obezbeđenja

Sledeća tabela prikazuje izloženost kreditnom riziku na 31. decembar 2016. i 2015. godine koji prikazuje ukupnu izloženost Grupe kreditnom riziku. Pored kreditne izloženosti po osnovu plasmana grupama i plasmana komitentima, tabela takođe uključuje: plasmane NBS po repo poslovima, blagajničke zapise NBS, finansijska sredstva raspoloživa za prodaju, finansijska sredstva kojima se trguje, kao i vanbilansne stavke po kojima Grupa može imati kreditni rizik razložene po stavkama koje čine tu poziciju:

Bilansne stavke izložene kreditnom riziku	2016	2015
Kreditni sa poslovnom svrhom	44,888,447	38,130,272
Kreditni za unapređenje stanovanja i stambeni krediti	4,379,782	3,912,470
Poljoprivredni krediti	19,839,110	17,782,795
Potrošački krediti	2,504,991	3,812,585
Ostala potraživanja od komitenata*	232,982	384,533
Potraživanja po osnovu finansijskog lizinga	90,082	615,238
Kreditni i potraživanja od komitenata	71,935,394	64,637,893
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	3,491,874	3,971,236
Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju	2,316	74,267
Potraživanja po osnovu finansijskih derivata namenjenih zaštiti od rizika	20,102	2,855
Ostala sredstva	475,607	479,336
Preuzete buduće obaveze	12,591,459	11,171,748
Vanbilansne stavke izložene kreditnom riziku	12,591,459	11,171,748
Stanje na dan 31. decembar (bilans i vanbilans)	88,516,752	80,337,335

* potraživanja dospele subvencionisane kamate od Fonda za razvoj Republike Srbije

Prethodna tabela predstavlja scenario ukupne izloženosti kreditnom riziku na 31. decembar 2016., odnosno 31. decembar 2015. godine. Rukovodstvo na dalje analizira samo kreditnu izloženost prema kreditima i potraživanjima od komitenata, obzirom da preostala prikazana finansijska aktiva ne nosi stvarni kreditni rizik kao što se ide iz strukture samih pozicija u tekstu Napomena uz finansijske izveštaje.

Tabele u nastavku prikazuju strukturu plasmana prema komitentima po kriterijumima kašnjenja u otplati obaveza:

31.12.2016. Krediti i potraživanja od komitenata			
U hiljadama dinara	Neto izloženost	Ispravka vrednosti	Bruto izloženost
Bez kašnjenja koji nije obezvređen	68,918,856	737,447	69,656,303
U kašnjenju ali nije obezvređen	1,872,727	91,815	1,964,542
Portfolio koji je obezvređen	1,143,811	1,241,148	2,384,959
Individualno obezvređen portfolio (individualno značajne izloženosti)	1,051,684	605,805	1,657,489
Grupno obezvređen portfolio (individualno beznačajne izloženosti)	92,127	635,343	727,470
Ukupno	71,935,394	2,070,410	74,005,804

31.12.2015. Krediti i potraživanja od komitenata			
U hiljadama dinara	Neto izloženost	Ispravka vrednosti	Bruto izloženost
Bez kašnjenja koji nije obezvređen	61,276,102	706,599	61,982,701
U kašnjenju ali nije obezvređen	2,064,588	112,623	2,177,211
Portfolio koji je obezvređen	1,297,203	1,349,594	2,646,797
Individualno obezvređen portfolio (individualno značajne izloženosti)	1,190,822	685,776	1,876,598
Grupno obezvređen portfolio (individualno beznačajne izloženosti)	106,381	663,818	770,199
Ukupno	64,637,893	2,168,816	66,806,709

Portfolio bez kašnjenja koji nije obezvređen obuhvata plasmane komitentima koji nisu u kašnjenju u izmirivanju obaveza prema Grupi.

Portfolio koji je u kašnjenju, ali nije obezvređen obuhvata plasmane komitentima kod kojih postoji kašnjenje u izmirivanju obaveza prema Grupi od 1 do 90 dana.

Portfolio koji je obezvređen obuhvata plasmane komitentima kod kojih postoji kašnjenje u izmirivanju obaveza prema Grupi od preko 90 dana, kao i one plasmane komitentima koji su svrstani u ovu kategoriju, jer je na osnovu individualne analize finansijske sposobnosti dužnika i mogućnosti naplate potraživanja Grupe procenjeno da su takvi plasmani obezvređeni.

Ovaj pregled jasno odražava visok stepen naplativosti potraživanja, s obzirom da na 31. decembar 2016. godine 98.41% (31.12.2015. 97.99%) plasmana komitentima nije obezvređeno, posmatrano na neto osnovi.

Instrumenti obezbeđenja

Instrumenti obezbeđenja koje Grupa koristi u poslovanju su depoziti, hipoteke nad poslovnim i stambenim objektima, zaloga nad pokretnom imovinom, jemstva pravnih i fizičkih lica, garancije drugih banaka i slično. Utvrđivanje fer vrednosti kolaterala u skladu je sa važećom politikom Grupe za procenu vrednosti zaloge (kolaterala).

Izveštavanje i analiza kreditnog rizika

Grupa u svom poslovanju ima uspostavljen sistem za izveštavanje o izloženosti kreditnom riziku sa ciljem da se osigura pravovremena identifikacija, tačna procena, praćenje, sveobuhvatan pregled u skladu sa domaćom regulativom i internim pravilima Grupe.

Kroz izveštavanje i analizu na nivou ukupnog portfolija i na nivou pojedinačnog potraživanja, pružaju se potpune, tačne i pravovremene informacije o stanju, kvalitetu i kretanju kreditnog portfolija, kako bi se osiguralo da Upravni odbor, Izvršni odbor i Odeljenje za upravljanje kreditnim rizikom donose ispravne i informacijama i analizama podržane odluke o riziku svojstvenim kreditnim aktivnostima Grupe.

Praćenje kreditnog rizika na nivou portfolija priprema se na mesečnoj osnovi. Izveštaj ima za cilj da obezbedi analizu strukture i karakteristika trenutnog portfolija, posebnosti iskazane kroz kreditni rizik i poređenje sa prethodnim periodima, kako bi se stekla jasna slika o trendovima i eventualnom povećanju nivoa kreditnog rizika.

Bitni elementi izveštaja su:

- Struktura portfolija po vrstama plasmana
- Pregled top izloženosti
- Kretanje kvaliteta ukupnog portfolija
- Praćenje parametara rizika prema strukturi portfolija u odnosu na interno postavljene limite
- Praćenje interno postavljenih limita za kvalitet kreditnog portfolija po organizacionim jedinicama
- Struktura portfolija po internoj i NBS klasifikaciji
- Promene na rezervisanjima obračunatim po internoj metodologiji
- Promene na rezervisanjima obračunatim po NBS klasifikaciji
- Pokrivenost portfolija sredstvima obezbeđenja
- Restrukturirani portfolio
- Praćenje postavljenih limita koncentracije
- Ostale analize i izveštaji koji ukazuju na promene u kretanju kreditnog rizika i pogoršanje kvaliteta portfolija.

Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti nastaje usled nemogućnosti Grupe da ispunjava svoje dospele obaveze što može imati negativan efekat na finansijski rezultat i kapital Grupe. Grupa upravlja ovim rizikom tako što obezbeđuje odgovarajuću i raznovrsnu strukturu izvora finansiranja koji obuhvataju sledeće:

- Depozite komitenata sa različitim rokovima dospeća;
- Depozite sa tržišta novca;
- Kredite stranih banaka i međunarodnih finansijskih institucija;
- Subordinirane kredite;
- Akcijski kapital.

Politike upravljanja likvidnošću imaju za cilj obezbeđenje dovoljno sredstava za isplatu svih obaveza o rokovima dospeća i zadovoljenje tražnje komitenata za novim kreditima. Grupa upravlja rizikom likvidnosti putem konstantnog praćenja ročne usklađenosti sredstava i izvora sredstava, kao i analizom očekivanih novčanih tokova kako bi se obezbedilo da Grupa u svakom momentu može da ispuní svoje obaveze. Pored toga, Grupa izdvaja sredstva u obaveznu rezervu kod Narodne banke Srbije u skladu sa važećom zakonskom regulativom, a koja predstavlja meru zaštite od iznenadnih i značajnih povlačenja depozita, odnosno drugih izvora sredstava.

Nivo likvidnosti se iskazuje pokazateljem likvidnosti, kao i užim pokazateljem likvidnosti. Pokazatelj likvidnosti Grupe predstavlja odnos zbira likvidnih potraživanja Grupe prvog i drugog reda, s jedne strane, i zbira obaveza Grupe po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća i obaveza Grupe sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja likvidnosti, s druge strane.

Uži pokazatelj likvidnosti Grupe predstavlja odnos likvidnih potraživanja Grupe prvog reda, s jedne strane, i zbira obaveza Grupe po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća i obaveza Grupe sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja likvidnosti, s druge strane.

Likvidna potraživanja prvog reda čine gotovina, sredstva na žiro računu, zlato i drugi plemeniti metali, sredstva na računima kod Banaka s raspoloživim kreditnim rejtingom izabrane agencije za rejting kome odgovara nivo kreditnog kvaliteta 3 ili bolji utvrđen u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala Banke (investicioni rang); depoziti kod Narodne banke Srbije; čekovi i druga novčana potraživanja u postupku realizacije; neopozive kreditne linije odobrene Grupi, akcije i dužničke hartije od vrednosti kotirane na berzi; 90% fer vrednosti hartija od vrednosti koje glase na dinare, bez devizne klauzule, čiji je izdavalac Republika Srbija i čija je minimalna ročnost tri meseca, odnosno 90 dana, a koje je Grupa klasifikovala kao hartije od vrednosti kojima se trguje ili hartije od vrednosti koje su raspoložive za prodaju.

Likvidna potraživanja Grupe drugog reda čine ostala potraživanja Grupe koja dospevaju u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja likvidnosti. Obaveze Grupe po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća čine deo njenih obaveza, i to: 40% depozita po viđenju banaka, 20% depozita po viđenju ostalih deponenata, 10% štednih uloga, 5% garancija i drugih oblika jemstva, 20% neiskorišćenih odobrenih neopozivih kreditnih linija.

Ostale obaveze Grupe koje dospevaju u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja likvidnosti predstavljaju obaveze banke sa ugovorenim rokom dospeća.

Grupa je tokom 2015. i 2016. godine imala pokazatelj dnevne likvidnosti iznad zakonom propisanog minimuma. Takođe, Grupa je na 31.12.2015. i tokom 2016. godine imala uží pokazatelj likvidnosti iznad propisanog minimuma. Pokazatelj dnevne likvidnosti na 31.12.2016. je iznosio 1.33, a uží pokazatelj likvidnosti je iznosio 1.12.

Rizik kamatnih stopa

Grupa je izložena promenama u nivou tržišnih kamatnih stopa koje imaju uticaja na njenu finansijsku poziciju i tokove gotovina. Kao rezultat takvih promena, kamatna marža može da se poveća ili smanji. Kamatne stope se zasnivaju na tržišnim kamatnim stopama i Grupa ih redovno usklađuje.

Aktivnost upravljanja rizikom kamatnih stopa ima za cilj optimizaciju neto prihoda od kamate, održavanje tržišne kamatne stope na konzistentnom nivou u skladu sa poslovnom strategijom Grupe. Komitet za upravljanje aktivom i pasivom upravlja ročnom uslađenošću aktive i pasive na osnovu: makroekonomskih analiza i predviđanja, predviđanja uslova za postizanje likvidnosti, kao i analize i predviđanja trendova kamatnih stopa na tržištu za različite segmente aktive i pasive.

Tokom 2016. godine kamatne stope su imale tendenciju pada. REPO stopa je snižena na 4.00%. Šestomesečni EURIBOR je i dalje zadržan na vrlo niskom nivou (31.12.2016. -0.220%). Vrlo niska stopa inflacije u evrozoni i niska stopa na interest rate SWAP pokazuju da ni tržište ne očekuje značajniji rast EURIBORA u narednom periodu.

Devizni rizik Grupe

Devizni rizik proističe iz potencijalnih negativnih efekata promena deviznih kurseva na finansijski rezultat ili kapital Grupe.

Grupa upravlja deviznim rizikom kroz oprezno planiranje i procenjivanje otvorene devizne pozicije, i njeno usaglašavanje sa propisanim limitima od strane Narodne banke Srbije i pridržavanje ograničenja rizika propisanih od strane Narodne banke Srbije, kao i ograničenja sadržanih u internim aktima propisanim od strane Upravnog odbora i Komiteta za upravljanje aktivom i pasivom.

Grupa upravlja deviznim rizikom aktivno usaglašavajući valutnu strukturu aktive i pasive. Grupa održava deviznu poziciju pomoću odobravanja kredita sa deviznom klauzulom (kreditni indeksirani u EUR) i zaključujući ugovore o valutnim svopovima.

Rizik druge ugovorne strane

Pod rizikom druge ugovorne strane (counterparty risk) podrazumeva se rizik od neizmirenja obaveze druge ugovorne strane u transakciji pre konačnog poravnanja novčanih tokova transakcije, odnosno izmirenja novčanih obaveza po toj transakciji.

U zavisnosti od izvora izloženosti riziku, rizik druge ugovorne strane i rizik izdavaoca može dodatno da se podeli na sledeće vrste rizika:

- Rizik glavnice
- Rizik zamene (za derivate)
- Rizik poravnanja (za derivate)
- Rizik tržišne cene

Grupa upravlja rizikom druge ugovorne strane kroz definisani set limita u skladu sa politikama Grupe i lokalnom regulativom i vrši stalno praćenje izloženosti u skladu sa definisanim limitima.

Adekvatnost kapitala

Ciljevi Banke prilikom upravljanja kapitalom Grupe se mogu svesti na nekoliko zahteva:

- Biti usklađen sa kapitalnim zahtevima propisanim od strane Narodne banke Srbije;
- Biti usklađen sa kapitalnim zahtevima od strane međunarodnih finansijskih institucija po osnovu dugoročnih kreditnih ugovora;
- Adekvatno upravljanje kapitalom od strane rukovodstva Grupe bi trebalo da omogući očekivanu stabilnost rasta i razvoja Grupe, kao i snažnu osnovu za dalji razvoj bančinih poslovnih mogućnosti;

Adekvatnost kapitala se detaljno planira prilikom izrade biznis plana.

O ostvarenim pokazateljima adekvatnosti kapitala Narodna banka Srbije se izveštava na kvartalnom nivou. Narodna banka Srbije zahteva da svaka banka održava u svakom trenutku minimalno 10 miliona evra osnovnog kapitala i pokazatelj adekvatnosti kapitala iznad 12%.

Kapital Banke se sastoji iz:

- Osnovnog kapitala,
- Dopunskog kapitala koji se sastoji od dela revalorizacionih rezervi banke, kao i subordiniranih obaveza,
- Odbitnih stavki od osnovnog kapitala, odnosno nematerijalnih ulaganja i potrebne rezerve iz dobiti za procenjene gubitke po bilansnoj aktivni i vanbilansnim stavkama (regulatorna usklađivanja vrednosti) koji predstavlja odbitnu stavku od osnovnog kapitala u skladu sa Odlukom o adekvatnosti Narodne banke Srbije i odbitnih stavki od kapitala, koje se sastoje od direktnih i indirektnih ulaganja u banke i druga lica u finansijkom sektoru u iznosu većem od 10% kapitala tih banaka, odnosno drugih lica koji se odbijaju od osnovnog i dopunskog kapitala u iznosu od po 50% od ukupne vrednosti odbitnih stavki čime se dolazi do konačne vrednosti ukupnog osnovnog i ukupnog dopunskog kapitala.

Lizing prati kapital na osnovu koeficijenta zaduženosti (gearing ratio), koji se izračunava iz odnosa neto dugovanja Lizinga i ukupnih izvora finansiranja (dugovi + kapital). Neto dugovanje se dobija kada se ukupni krediti (uključujući kratkoročne i dugoročne, kao što je prikazano u bilansu stanja) umanje za gotovinu i gotovinske ekvivalente. Gearing ratio je na kraju 2016. godine iznosio -139.76% (2015. 60.76%).

Odluka o adekvatnosti kapitala Narodne banke Srbije bliže propisuje način izračunavanja kapitala, ukupne aktive ponderisane kreditnim rizikom, kapitalnog zahteva za tržišni i operativni rizik. Adekvatnost kapitala Grupe na 31.12.2016 je iznosila 19.07%.

Operativni rizici

Politika upravljanja operativnim rizikom Grupe je u potpunosti usklađena sa lokalnom regulativom, kao i Politikom upravljanja operativnim rizikom Grupe i Politikom za sprečavanje prevara.

U cilju snižavanja rizika operativnih rizika i sprečavanja prevara svi procesi su precizno dokumentovani i uspostavljeni su kontrolni mehanizmi. Grupa svoje poslovanje zasniva na kulturi transparentnosti i svesnosti o postojanju rizika. U okviru Grupe organizuju se redovni godišnji treninzi za operativne rizike i sprečavanje prevara u cilju održavanja visokog nivoa svesti zaposlenih.

Baza za praćenje rizičnih događaja (RED) uspostavljena na nivou Grupe omogućava kontinuirano i sistematično praćenje svih operativnih rizika, kao i definisanje korektivnih i preventivnih akcija kako bi se ubuduće ovi događaji izbegli ili umanjila mogućnost njihove pojave ili efekta na Grupi. Analiza ovih događaja prezentuje se na Odboru za upravljanje operativnim rizicima koje predstavlja glavno telo za upravljanje operativnim rizicima na nivou Grupe.

Pored ovoga, o svim bitnim događajima operativnog rizika obaveštava se i nadležno odeljenje u Grupi. Tokom 2016. godine zabeleženo je 48 događaja operativnog rizika u ukupnom iznosu od okvirno 72.207 EUR (ukupan apsolutni neto iznos na 31.12.2016).

Jednom godišnje Grupa sprovodi godišnju samoprocenu rizika primenjujući definisani upitnik za samoprocenu koji se primenjuje na nivou Grupe. Procena omogućava sagledavanje uticaja svakog pojedinačnog scenarija na gubitak Grupe, kao i nivoa i implementiranosti kontrola i načina na koji kontrole umanjuju izloženost riziku. Godišnja samoprocena se sprovodi zasebno za operativne rizike i prevenciju sprečavanja prevara. Pored toga, Grupa od 2013. godine radi i scenario analize ekstremnih rizika („tail events“).

Grupa posebnu pažnju posvećuje analizi uvođenja novih proizvoda, usluga, poslovnih procesa ili finansijskih sistema kao i modifikaciji postojećih proizvoda ili redizajniranje uspostavljenih procesa. Menadžment odobrava uvođenje novih proizvoda pri čemu se obaveštava i nadležno odeljenje Grupee koje takođe može učestvovati u definisanju i analizi rizika.

U slučaju da Grupa donese odluku da neku aktivnost koju obavlja poveri trećem licu, pre donošenja same odluke procenjuje se da li dobavljač ima finansijski, tehnički i kadrovski kapacitet da obavlja aktivnost koju Grupa planira da mu poveri i analizira kakva je izlazna strategija moguća u slučaju problema u realizaciji ugovora kako bi se zaštitila.

O outsourcing aktivnostima Grupa obaveštava Narodnu banku Srbije i PCH u skladu sa lokalnom regulativom, politikama ProCredit Grupe i internim procedurama.

12.Događaji nakon dana bilansa stanja

Nije bilo događaja nakon datuma bilansa stanja koji bi zahtevali obelodanjivanje ili korekciju u okviru finansijskih izveštaja za 2016. godinu.